

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att sjukförsäkringslagen, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ändras. Syftet med propositionen är att uppdatera de bestämmelser om arbetsinkomst som finns i sjukförsäkringslagen samt att förtydliga och förenkla grunderna för fastställande av dagpenningförmån. I reformen har man beaktat möjligheten att utnyttja det nationella inkomstregistret när dagpenningförmån beviljas.

Dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen och rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner ska i fortsättningen fastställas på basis av den försäkrades årsinkomst. Årsinkomsten motsvarar bättre än de nuvarande fastställandegrunderna en persons inkomstnivå när arbetsoförmågan eller rätten till förmån börjar. De gällande bestämmelserna om att dagpenning fastställs på basis av beskattningen, de arbetsinkomster som uppgetts eller en föregående förmån ska ersättas med bestämmelser om att dagpenning fastställs på basis av årsinkomst. Det nuvarande begreppet arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen ska helt och hållet slopas.

Företagares dagpenningförmån ska i fortsättningen fastställas på basis av den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Företagares förvärvsinkomst av näringsverksamhet, löneinkomst av eget företag, arbetsersättning, skattepliktiga stipendium och vissa andra inkomster som avses i sjukförsäkringslagen ska inte räknas som årsinkomst. Eftersom dessa inkomstslag inte längre ska beaktas som företagares inkomster föreslås det att sjukförsäkringens dagpenningspremie inte heller ska tas ut på dessa inkomstslag. Det föreslås också ändringar i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som ska betalas på en företagares lön.

Förslaget att dagpenningförmån och rehabiliteringspenning ska basera sig på årsinkomsten orsakar ändringar i flera paragrafer i sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. I regel ska de hänvisningar till arbetsinkomst som finns i de olika bestämmelserna ersättas med årsinkomst eller löne- och företagarinkomst beroende på kontexten och syftet med bestämmelsen. Avsikten är att de gällande prioriteringsbestämmelserna avseende dagpenningförmåner och rehabiliteringspenning samt principerna om samordning med en annan förmån inte ska ändras. Att dagpenningförmån och rehabiliteringspenning baserar sig på årsinkomsten orsakar dock vissa nödvändiga ändringar också i bestämmelserna om samordning av förmåner. Dessutom kräver ändringarna tekniska korrigeringar i lagarna.

Det föreslås även att de ändringar som beror på konkurrenskraftsavtalet ska göras i finansieringen av sjukförsäkringen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020. Ändringarna av de bestämmelser om finansiering av sjukförsäkringen som finns i 18 kap. i sjukförsäkringslagen träder dock i kraft redan den 1 november 2019.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 NULÄGE	4
1.1 Lagstiftning och praxis.....	4
1.1.1 Beloppet av dagpenningförmånerna	4
1.1.2 Inkomsterna som ligger till grund för dagpenningförmånerna	5
1.1.3 Dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar samt donationsdagpenning enligt lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål	7
1.1.4 Rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen	8
1.1.5 Ersättning för semesterkostnader	9
1.1.6 Finansiering av sjukförsäkringen	10
1.2 Bedömning av nuläget	12
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	15
2.1 Målsättning	15
2.2 De viktigaste förslagen.....	15
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	19
3.1 Ekonomiska konsekvenser	19
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	20
3.3 Samhälleliga konsekvenser	21
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	22
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	22
DETALJMOTIVERING	24
1 LAGFÖRSLAG	24
1.1 Sjukförsäkringslagen.....	24
7 kap. Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningförmåner.....	24
8 kap. Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning	24
11 kap. Beloppet av dagpenningförmånerna.....	26
12 kap. Dagpenningförmånernas förhållande till andra förmåner.....	39
14 kap. Ersättning för semesterkostnader och ersättning för kostnader för familjeledighet som orsakas av föräldraskap.....	41
17 kap. Ändringssökande.....	41
18 kap. Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter	41
19 kap. Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter.....	45
1.2 Lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	45
4 kap. Rehabiliteringspenningens belopp och förhållande till andra förmåner	45
1.3 Lagen om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift	48
2 IKRAFTTRÄDANDE	50
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSDRÖNING	51
LAGFÖRSLAG	52
1. Lag om ändring av sjukförsäkringslagen	52
2. Lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	66
3. Lag om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift	68
BILAGA	70

RP 296/2018 rd

PARALLELTEXTER	70
1. Lag om ändring av sjukförsäkringslagen	70
2. Lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	105
3. Lag om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ..	109

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

1.1.1 Beloppet av dagpenningförmånerna

Med dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) avses sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, föräldradagpenning, specialvårdspenning, dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) samt donationsdagpenning enligt 18 § 2 mom. i lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001). Med föräldradagpenning avses moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt partiell föräldrapenning.

Dagpenningförmåner betalas för vardagar enligt sjukförsäkringslagen, med andra ord för andra dagar än söndagar, helgdagar eller söckenhelgdagar.

Dagpenningförmånerna fastställs i regel utifrån den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen för det år som föregår begynnelsestidpunkten för arbetsförmåga eller rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning.

En sökande har rätt till sjukdagpenning på basis av arbetsinkomsterna, om hans eller hennes årsarbetsinkomster eller uppskattade årsarbetsinkomster uppgår till minst 1 428 euro 2018. Dagpenning betalas också ut trots att det inte alls finns arbetsinkomster. Beloppet som då betalas ut är minst 24,64 euro per vardag (2018) efter det att arbetsförmågan har varat 55 dagar utan avbrott. Om det när arbetsförmågan börjar dock är uppenbart att arbetsförmågan kommer att fortsätta minst 300 vardagar, betalas sjukdagpenning till minimibelopp efter självrisktiden (1+9 vardagar eller 1 vardag).

Föräldradagpenning och specialvårdspenning betalas utan självrisktid alltid till ett belopp av minst 24,64 euro per vardag (2018). Dagpenningförmånens minimibelopp justeras varje år på det sätt som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

Sjukdagpenningen är 70 procent av trehundradelen av en sökandes vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 30 394 euro 2018. För den del som överstiger denna inkomstgräns är sjukdagpenningen 20 procent av trehundradelen av årsarbetsinkomsten. Beloppet av den partiella sjukdagpenningen är hälften av beloppet av sjukdagpenningen.

Nivån på föräldradagpenning är högre än nivån på sjukdagpenning. Moderskapspenningens belopp är för de 56 första vardagarna 90 procent av trehundradelen av den sökandes vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 57 183 euro 2018. På den överstigande delen är moderskapspenningens belopp 32,5 procent av trehundradelen av årsarbetsinkomsten. Beloppet av moderskapspenning för annan tid samt särskild moderskapspenning, faderskapspenning och föräldrapenning är 70 procent av trehundradelen av en sökandes vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 37 167 euro. För den del som överstiger denna gräns är beloppet 40 procent, om årsarbetsinkomsten inte överstiger 57 183 euro. För den del som överstiger den sistnämnda gränsen är beloppet 25 procent. Beloppet av specialvårdspenningen beräknas på samma sätt som beloppet av föräldradagpenningen.

RP 296/2018 rd

De inkomstgränser som avses ovan justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Föräldradagpenning betalas till minimibelopp i vissa situationer som anges i sjukförsäkringslagen. Minimibeloppet av moderskaps- och föräldrapenning betalas till mammas och minimibeloppet av föräldrapenning till pappor, om de samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994). Minimibeloppet av faderskapspenningen betalas till en person som fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller i vapenfri tjänst eller som i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst samt till en person som får studiepenning enligt lagen om studiestöd. Minimibeloppet av föräldradagpenningen betalas också, om en försäkrad får ålderspension eller full sjukpension eller full invalidpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen (568/2007), arbetspensionslagarna, trafikförsäkringslagen (460/2016), de olika lagarna om olycksfall i arbetet och olycksfall i militärtjänst eller arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna.

1.1.2 Inkomsterna som ligger till grund för dagpenningförmånerna

Dagpenningförmånerna fastställs i regel utifrån den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen för det år som föregår begynnelsestidpunkten för arbetsoförmåga, rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Med arbetsinkomst avses lön som fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande, den arbetsinkomst som fastställts för respektive år enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), och lön som avses i arbetspensionslagarna och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som ska räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (försäkringslön).

Om en företagare inte är skyldig att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd förvärvsinkomst av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagverksamhet, värdet av leveransarbete, förvärvsinkomst av renskötsel och skattepliktigt stipendium. Om en företagare frivilligt har tecknat en försäkring, ska som hans eller hennes arbetsinkomst beaktas arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

I vissa situationer har en försäkrad utöver de arbetsinkomster som konstaterats vid beskattningen möjlighet att uppge arbetsinkomst under de sex månader som omedelbart föregått arbetsoförmågan, rätten till föräldradagpenning eller rätten till specialvårdspenning (s.k. arbetsinkomst för sex månader). Denna arbetsinkomst kan användas som grund för fastställandet av dagpenningen, om arbetsinkomsten multiplicerad med två fortlöpande har varit minst 20 procent större än den ovannämnda arbetsinkomst som har konstaterats vid beskattningen.

I sjukförsäkringslagen föreskrivs det om flera exceptionella sätt att beakta den arbetsinkomst som uppgetts. Enligt 11 kap. 4 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen kan arbetsinkomsten på ansökan uppskattas också för en annan sex månaders tid i arbete än en sådan som omedelbart föregått begynnelsestidpunkten för arbetsoförmåga eller inträdet av rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning, om en persons arbetsinkomst på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av annan motsvarande särskild orsak har varit väsentligt mindre än den annars hade varit. Arbetsinkomsten kan dock beaktas endast för det kalenderår då arbetsoförmågan eller rätten till föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde eller som omedelbart föregick detta.

RP 296/2018 rd

En försäkrads arbetsinkomst för sex månader kan enligt 11 kap. 4 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen på ansökan uppskattas också för en kortare tid än sex månader, förutsatt att den försäkrade på grund av byte av yrke eller av annat motsvarande skäl haft arbetsinkomst under endast en del av den sex månaders period som avses ovan. I dessa situationer kan också den arbetsinkomst som fåtts under en mycket kort tid ändras till årsinkomst.

Enligt 11 kap. 4 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen kan en försäkrads kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader på ansökan uppskattas också utgående från en sådan utredning om arbetsinkomsten för minst en månad som den försäkrade visar upp. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade visar upp en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetsökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog kan dras slutsatsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

Beloppet av föräldradagpenningen kan enligt 11 kap. 4 § 6 mom. i sjukförsäkringslagen fastställas i enlighet med den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalats inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller förrän ett barn under sju år har tagits i vård.

Sjukdagpenning, föräldradagpenning och specialvårdspenning kan också fastställas på basis av en föregående förmån. Om en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde har fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som han eller hon har betalats. När beloppet av arbetslöshetsförmånen räknas ut beaktas dock inte sådan inkomst enligt 4 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som ska beaktas vid jämkning, sådan nedsättning av arbetslöshetsförmån som avses i 6 kap. 3 a § eller 7 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, förmån som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt sjukförsäkringslagen ska dras av från dagpenningen, den förhöjda förtjänstdelen enligt 6 kap. 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, till den del dess belopp överstiger den förtjänstdel som bestäms enligt 1 mom. i den paragrafen samt grunddagpenningens förhöjningsdel enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i den lagen.

Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av studiepenningen, om den försäkrade under de fyra månader som föregick förmånsperiodens början fått studiepenning enligt lagen om studiestöd. Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst lika stor som rehabiliteringspenningen, om den försäkrade under de sex månader som föregick förmånsperiodens början fått rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005, nedan rehabiliteringslagen). Om den försäkrade under motsvarande tid fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna, utgör sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av den rehabiliteringspenning som betalats till den försäkrade. Då beaktas dock inte den del av

rehabiliteringspenningen som fastställts för yrkesinriktad rehabilitering enligt rehabiliteringslagen och med vilken rehabiliteringspenningen överstiger det belopp av den rehabiliteringspenning som i en motsvarande situation hade fastställts enligt 32 § 1 mom. i nämnda lag. Den 10 procents förhöjning som avses i 33 § 1 mom. i rehabiliteringslagen och den 33 procents förhöjning som avses i arbetspensionslagarna beaktas inte heller. Om den försäkrade under tiden före sjuk- eller föräldradagpenningensperiodens eller specialvårdspenningensperiodens början har fått flera än en av de förmåner som nämns ovan, används som grund för sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen den förmån som den försäkrade senast har fått.

Vid beräkning av beloppet av dagpenningförmånen görs det från arbetsinkomsterna ett försäkringspremieavdrag eller försäkringsavgiftsavdrag på 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningpremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), minskat med 2,68 procentenheter. Avdraget är 4,48 procent 2018. Avdraget görs från de arbetsinkomster som fått i ett anställnings- eller tjänsteförhållanden och som konstaterats vid beskattningen eller som uppgetts samt från försäkringslönen.

Vid bestämmandet av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen samt av arbetsinkomsten för sex månader avdras de utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 93—95 § i inkomstskattelagen från löneinkomst av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och från därmed jämförbar personlig inkomst. Utgifter för inkomstens förvärvande enligt 93—95 § i inkomstskattelagen är avdrag för inkomstens förvärvande som görs från löneinkomsten, medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer och avgifter till arbetslöshetskassor, kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, andra utgifter för förvärvande eller bibehållande av löneinkomst till den del deras sammanlagda belopp överstiger avdraget för inkomstens förvärvande på 750 euro samt motorsågs- och skogsarbetaravdrag. Från arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare avdras inga utgifter för inkomstens förvärvande.

Av de sjukdagpenningdagar som betalades 2017 betalades cirka 69 procent enligt arbetsinkomst. Cirka 57 procent betalades på basis av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen och cirka 12 procent på basis av den arbetsinkomst som uppgetts. En föregående förmån låg till grund för cirka 24 procent av de utbetalade sjukdagpenningarna.

År 2017 betalades cirka 58 procent av föräldradagpenningdagarna på basis av arbetsinkomsten. Cirka 36 procent betalades på basis av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen och cirka 22 procent på basis av den arbetsinkomst som uppgetts. Den arbetsinkomst som legat till grund för en tidigare föräldradagpenning utgjorde grund för cirka 17 procent och en föregående förmån för cirka 15 procent av de utbetalade föräldradagpenningarna.

Av de sjukdagpenningar som 2017 baserade sig på arbetsinkomst baserade sig cirka 12 procent på arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och cirka 88 procent på annan inkomst, i huvudsak löneinkomst. På motsvarande sätt baserade sig i fråga om föräldradagpenningdagarna cirka fem procent på arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och i fråga om rehabiliteringspenning var denna siffra nio procent.

1.1.3 Dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar samt donationsdagpenning enligt lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål

RP 296/2018 rd

Dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar samt donationsdagpenning enligt 18 § 2 mom. i lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål är dagpenningsförmåner enligt sjukförsäkringslagen.

På donationsdagpenning tillämpas i tillämpliga delar samma bestämmelser som på sjukdagpenning. Beloppet av donationsdagpenning fastställs på samma sätt som beloppet av sjukdagpenning.

Bestämmelserna om sjukdagpenning tillämpas också på dagpenning vid smittsam sjukdom, om inte något annat föreskrivs särskilt i lag. Beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom fastställs på ett annat sätt än beloppet av sjukdagpenning. Dagpenningen vid smittsam sjukdom bestäms på basis av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att bli borta från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Om det inte läggs fram tillförlitliga uppgifter om beloppet av inkomstbortfallet, bestäms dagpenningen vid smittsam sjukdom på basis av den lön som den försäkrade fick omedelbart innan han eller hon förordnades att bli borta från sitt förvärvsarbete.

Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom är en tredjedel av den årsarbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och som gällde när förmånen började. Om den försäkrade inte är skyldig att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, bestäms dagpenning vid smittsam sjukdom på samma sätt som företagares sjukdagpenning.

Till försäkrade som under den tid de har förordnats att bli borta från sitt arbete utför annat arbete betalas dagpenning vid smittsam sjukdom endast till ett belopp som motsvarar inkomstbortfallet.

1.1.4 Rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen

Enligt rehabiliteringslagen uppgår rehabiliteringspenningen till minst beloppet av den sjukdagpenning som rehabiliteringsklienten enligt sjukförsäkringslagen hade varit berättigad till om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen när rehabiliteringen började. För yrkesinriktad rehabilitering utgör rehabiliteringspenningen per dag emellertid 75 procent av en tredjedel av den arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen som grundar sig på antingen verkställd beskattning eller den arbetsinkomst som uppgetts av den försäkrade. Rehabiliteringspenningen uppgår alltid till minst dagpenningens minimibelopp enligt sjukförsäkringslagen.

Om en rehabiliteringsklient under fyra månader innan rehabiliteringspenning börjar betalas ut har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studiepenning enligt lagen om studiestöd, ska rehabiliteringspenning som uppgår till minst det eurobelopp som avses i 11 kap. 6 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen ökat med tio procent betalas när rehabiliteringen börjar. Om rehabiliteringsklienten under de föregående fyra månaderna har fått flera sådana förmåner som nämns ovan, ska rehabiliteringspenningen beräknas på det största av förmånsbeloppen.

Om en rehabiliteringsklient under sex månader före rehabiliteringens början har fått rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen eller arbetspensionslagarna, uppgår rehabiliteringspenningen till minst den tidigare rehabiliteringspenningens belopp. Då beaktas emellertid inte den förhöjning på tio procent som nämns ovan och inte heller den förhöjning på 33 procent som följer av arbetspensionslagarna.

RP 296/2018 rd

I rehabiliteringslagen finns en egen bestämmelse om rehabiliteringspenningens minimibelopp när det gäller rehabiliteringspenning för unga och för yrkesinriktad rehabilitering. Minimibeloppet är 31,02 euro per vardag (2018). Bestämmelsen tillämpas om rehabiliteringsklienten inte med stöd av andra bestämmelser i rehabiliteringslagen har rätt till en större rehabiliteringspenning. Rehabiliteringspenningen för unga och för yrkesinriktad rehabilitering fastställs på samma sätt som de övriga rehabiliteringspenningarna, dvs. på basis av antingen arbetsinkomsten eller en föregående förmån. Beloppet av rehabiliteringspenningen uppgår till minimibeloppet, om rehabiliteringspenningen inte på basis av de ovan nämnda grunderna kan fastställas till ett högre belopp. I praktiken uppgår beloppet av rehabiliteringspenning för unga alltid till minimibeloppet på grund av att arbetsinkomster saknas. Minimibeloppet av rehabiliteringspenningen justeras kalenderårsvis i enlighet med lagen om folkpensionsindex.

Regelbundna arbetsinkomster som har tjänats in under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under därmed ansluten praktik samordnas delvis med rehabiliteringspenningen. Vid samordningen ska inkomsterna terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas. Från rehabiliteringspenningen dras i princip av den ersättning för inkomstbortfall som fått för samma tid med stöd av en annan lag. Vissa förmåner som nämns särskilt i 38 § i rehabiliteringslagen dras dock inte av.

1.1.5 Ersättning för semesterkostnader

Avsikten med ersättning för semesterkostnader är att ersätta arbetsgivaren för de kostnader som föranleds av lagstadgad semester som en arbetstagare tjänar in under särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet. Arbetsgivaren har rätt till ersättning, om arbetsgivaren enligt lag är skyldig att till arbetstagaren under tiden för semester betala semesterlön eller semesterersättning för den tid som arbetstagaren, utan att vara i arbete, fått särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.

Ersättning för semesterkostnader betalas för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in, förutsatt att antalet föräldradagpenningss dagar uppgått till minst 14 under kalendermånaden. Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad. Ersättningen fastställs på basis av den försäkrades arbetsinkomst så att grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av den årsarbetsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens föräldradagpenning under den tid för vilken semester tjänats in. Om föräldradagpenning har beviljats i enlighet med 11 kap. 6 § på basis av en föregående förmån, är grunden för den ersättning som betalas per dag en tredjedel av den årsarbetsinkomst som annars skulle ha utgjort grund för den försäkrades dagpenning. Med andra ord, om den försäkrades vid beskattningen konstaterade arbetsinkomst eller den arbetsinkomst som den försäkrade uppgett varit liten och dagpenningen av denna orsak har fastställts på basis av en föregående förmån, fastställs arbetsgivarens ersättning dock på basis av den försäkrades arbetsinkomst. Den arbetsinkomst som utgör grund för ersättning för semesterkostnader motsvarar således inte nödvändigtvis i alla situationer den lön som arbetsgivaren är skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning. Den arbetsinkomst som utgör grund för den ersättning som beräknats på det sätt som beskrivs ovan höjs med en koefficient vars storlek är 1,26. I ersättning för semesterkostnader betalas likväl inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning, förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,26.

Koefficienten 1,26 som gäller arbetsinkomst som utgör grund för ersättningen togs i bruk i samband med den ändring av sjukförsäkringslagen som trädde i kraft den 1 januari 2007. Avsikten med koefficienten är att den ersättning som betalas ut bättre ska kompensera för de lönekostnader som arbetsgivarna orsakas, inklusive de socialförsäkringsavgifter som betalas från semesterlönen. Arbetsgivares socialförsäkringsavgifter har dock efter det att koefficienten togs i bruk sjunkit så att 2012—2018 har socialförsäkringsavgifternas andel av lönesumman

varierat mellan cirka 21—24 procent. I och med konkurrenskraftsavtalet beräknas arbetsgivares socialförsäkringsavgifter stabiliseras till cirka 21 procent.

1.1.6 Finansiering av sjukförsäkringen

Finansieringen av sjukförsäkringen delas upp i sjukvårdsförsäkringen och arbetsinkomstförsäkringen. Sjukvårdsförsäkringen finansieras av staten och de försäkrade på så sätt att de betalar sjukförsäkringens sjukvårdspremie. Arbetsinkomstförsäkringen finansieras med statens andel, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringens dagpenningsspremie för de försäkrade.

Sjukvårdsförsäkring

Utgifter för sjukvårdsförsäkringen som ska betalas ur sjukförsäkringsfonden är ersättningar för vård och undersökningar, ersättningar för resekostnader och läkemedelsersättningar enligt sjukförsäkringslagen, utgifter för rehabilitering enligt rehabiliteringslagen, ersättningar som Folkpensionsanstalten betalar till Studenternas hälsovårdsstiftelse, kostnader som enligt 148 § 2 mom. i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) anses ingå i grundskyddsandelen samt sjukvårdsersättningar som betalas till EU-länder med stöd av 9 § 2—4 mom. i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013) och ersättningskostnader som orsakas kommunerna av sjukvård för utomlands bosatta personer enligt 20 och 21 § i samma lag. Som utgifter räknas också de verksamhetskostnader som Folkpensionsanstalten orsakas av verkställigheten av förmånerna och ersättningarna.

Av utgifterna för sjukvårdsförsäkringen finansierar staten de sjukvårdsersättningar som betalas till EU-länder, de kostnader som orsakas kommunerna av sjukvård för utomlands bosatta personer och en del av Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader. Till övriga delar finansieras 55,1 procent av utgifterna för sjukvårdsförsäkringen med intäkterna från sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos försäkrade och förmånstagare och 44,9 procent med statens finansieringsandel.

När finansieringsreformen trädde i kraft 2006 var sjukförsäkringens sjukvårdspremie 1,33 procent av den försäkrades förvärsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra i lagen avsedda grunderna för sjukvårdspremien. På beskattningsbara pensions- och förmånsinkomster tas det ut en sjukvårdspremie förhöjd med 0,17 procent. Premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie justeras årligen så att intäkterna från sjukvårdspremierna och statens finansieringsandel täcker utgifterna för sjukvårdsförsäkringen.

Bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie utfärdas årligen före den 23 november genom förordning av statsrådet. Om premien emellertid understiger 1,18 procent eller överstiger 1,48 procent av den förvärsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra grunderna för betalning av sjukvårdspremien, ska bestämmelser om premieprocentsatsen utfärdas genom lag.

De försäkrades sjukvårdspremie är 0,00 procent av betalningsgrunden 2018. Den premie som tas ut på beskattningsbara pensions- och förmånsinkomster uppgår sammanlagt till 1,53 procent.

Arbetsinkomstförsäkring

Med sjukförsäkringsfondens arbetsinkomstförsäkring finansieras dagpenningförmånerna enligt sjukförsäkringslagen, rehabiliteringspenningarna enligt rehabiliteringslagen, ersättningarna för semesterkostnader, ersättningarna för kostnaderna för familjeledighet som orsakas av

RP 296/2018 rd

föräldraskap och utgifterna för företagshälsovård, med undantag för de ersättningar som betalas till Studenternas hälsovårdsstiftelse.

Arbetsinkomstförsäkringen finansieras av arbetsgivarna, löntagarna, företagarna och staten. Av utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen finansierar staten den sjukdagpenning, föräldradagpenning och rehabiliteringspenning som betalas till minimibelopp. Dessutom finansierar staten 3,4 procent av utgifterna för föräldradagpenning och en del av utgifterna för företagarnas och lantbruksföretagarnas företagshälsovård. Staten tryggar också sjukförsäkringsfondens likviditet. Självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen är kortare för företagare som omfattas av en försäkring enligt lagen om pension för företagare än för löntagare. Därför ska företagare betala en tilläggsfinansieringsandel för sjukförsäkringen.

När finansieringsreformen trädde i kraft 2006 var arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 2,06 procent av den lön som avses i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963). På motsvarande sätt var löntagares och företagares dagpenningsspremie 0,77 procent av löneinkomsten, arbetsinkomsten eller de andra grunder för dagpenningsspremien som avses i sjukförsäkringslagen. Företagarnas tilläggsfinansieringsandel var 0,25 procent av arbetsinkomsten enligt en sådan försäkring som avses i lagen om pension för företagare.

Premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsspremie och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift justeras årligen genom en förordning av statsrådet som utfärdas före den 23 november, så att intäkterna av premierna och avgifterna samt statens finansieringsandel täcker utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen. Ändringarna i utgifterna finansieras så att de ändringar som behöver göras i premierna och avgifterna efter det att statens finansieringsandel dragits av fördelas jämnt mellan dagpenningsspremien och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Av utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen finansieras 2018 cirka 9 procent med statens andel, cirka 33 procent med arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter och cirka 58 procent med sjukförsäkringens dagpenningsspremier som tas ut hos löntagare och företagare. Andelarna varierar årligen beroende på storleken av sänkningen av arbetsgivaravgiften enligt konkurrenskraftsavtalet.

År 2018 är arbetsgivares sjukförsäkringsavgift 0,86 procent av den lön som utgör grund för arbetsinkomstförsäkringen. Sjukförsäkringens dagpenningsspremie uppgår i fråga om en årsinkomst på minst 14 020 euro till 1,53 procent av lönen och arbetsinkomsten samt till 1,53 procent av arbetsinkomsten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. För företagare som är försäkrade enligt lagen om pension för företagare är dagpenningsspremien 1,70 procent av den fastställda arbetsinkomsten. Dagpenningsspremien tas inte ut på årliga löne- och arbetsinkomster samt arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som understiger 14 020 euro, och på arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare är dagpenningsspremien 0,17 procent.

Konkurrenskraftsavtalet

Genom en lagändring som gjordes till följd av konkurrenskraftsavtalet, som ingicks 2016, sänktes sjukförsäkringsavgiften enligt arbetsgivares arbetsinkomstförsäkring med 0,94 procentenheter 2017, med 1,00 procentenheter 2018, med 1,04 procentenheter 2019 och med 0,58 procentenheter 2020. En statlig finansieringsandel som motsvarar sänkningen av sjukförsäkringsavgiften har anvisats för den lagstadgade sjukförsäkringens sjukvårdsförsäkring. Löntagares sjukvårdsspremie har sänkts med ett belopp som motsvarar ändringen i statens finansieringsandel, och de försäkrades dagpenningsspremie har höjts med motsvarande belopp.

Sjukvårdsförsäkringens lagstadgade finansieringsandelar enligt sjukförsäkringslagen (staten 44,9 procent och de försäkrade 55,1 procent) ändrades inte till följd av konkurrenskraftsavtalet eftersom storleken på sänkningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift årligen ändras fram till 2020 och finansieringsandelarna årligen ändras till följd av detta.

Genom lagändringen överfördes arbetsgivarnas betalningsbörda till löntagarna, men samtidigt lindrades beskattningen av löntagare. Skattelättnader kan inte ges löntagare som inte betalar statsskatt eller kommunalskatt eller sjukvårdspremier på sina inkomster. På grund av detta sänktes dagpenningpremien för låginkomsttagare så att dagpenningpremie inte tas ut av dem som tjänar mindre än 14 000 euro per år (14 020 euro enligt nivån 2018). Det finansieringsunderskott inom arbetsinkomstförsäkringen som beror på detta har finansierats med statens andel som är 3,3 procent av det årliga beloppet av annan föräldradagpenning än sådan som betalas till minimibeloppet. Dessutom har dagpenningpremien för dem som tjänar 14 000 euro (14 020 euro enligt nivån 2018) eller mer per år höjts. Staten kompenserar löntagarna för höjningarna av dagpenningpremien genom sjukvårdsförsäkringen.

1.2 Bedömning av nuläget

Fastställande av dagpenningförmånerna enligt arbetsinkomst

Dagpenningförmånerna är till sin karaktär ersättning för inkomstbortfall och avsikten med dem är att ersätta inkomstbortfall som orsakas av att en person är tvungen att vara frånvarande från sitt arbete på grund av sjukdom, graviditet, förlösning eller vård av barn. Grunderna för fastställande av dagpenningförmånerna enligt sjukförsäkringslagen har i huvuddrag varit desamma sedan sjukförsäkringslagen trädde i kraft 1963. De nämnda bestämmelserna om arbetsinkomst för sex månader har senare kompletterats för att gälla olika situationer. Likaså har bestämmelser om fastställande av dagpenningförmån på basis av en föregående förmån och på basis av den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning senare tagits in i lagen.

Att dagpenningförmånerna baserar sig på den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen motsvarar inte den gällande skattelagstiftningen eftersom man vid beskattningen stöder sig på förvärvs- och kapitalinkomst inte arbetsinkomst. Den arbetsinkomst som avses i sjukförsäkringslagen motsvarar inte till sitt innehåll förvärvsinkomst enligt beskattningen. Beskattningsbar förvärvsinkomst innehåller inkomstslag som inte är arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen. Inte heller de avdrag som görs från förvärvsinkomst motsvarar de avdrag som görs från arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen. I praktiken beräknar Folkpensionsanstalten den arbetsinkomst för skatteåret som används som grund för dagpenningförmånerna på basis av de uppgifter om förvärvsinkomst som årligen fås av Skatteförvaltningen. Hänvisningen i sjukförsäkringslagen till arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen är således felaktig och vilseledande. Hänvisningen till arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen är felaktig också därför att arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samt försäkringslön inte fastställs i samband med beskattningen.

Att dagpenningförmån baserar sig på arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen väcker också förvirring och medför osäkerhet hos dem som ansöker om dagpenning. Sökandena förstår inte skillnaden mellan den förvärvsinkomst som fastställts vid beskattningen och den arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen som konstaterats vid beskattningen. Detta medför att Folkpensionsanstalten kontaktas och också att ändring söks.

Att arbetsinkomsten för skatteåret används som grund för dagpenning motsvarar inte nödvändigtvis dagpenningssökandens situation och inkomstbortfall när rätten till förmån inträder.

Arbetsinkomsten för skatteåret ligger cirka två år tillbaka i tiden. Om dagpenningförmånen börjar t.ex. 2018 utgör grunden för dagpenningförmånen arbetsinkomsten för 2016. Inkomsterna två år tillbaka i tiden beskriver inte nödvändigtvis det inkomstbortfall som orsakas den försäkrade när rätten till förmån inträder. Inkomstnivån kan ha sjunkit eller ökat avsevärt. Om inkomsterna har ökat kan den försäkrade som grund för förmånen uppge arbetsinkomsten under de sex månader som föregått arbetsoförmågan eller rätten till förmån. För att den arbetsinkomst som uppgetts ska utgöra grund för förmånen förutsätts det att arbetsinkomsten efter avdragen för inkomstens förvärvande multiplicerat med två är minst 20 procent större än den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. På så sätt är t.ex. vanliga löneförhöjningar ofta inte tillräckliga för att överstiga gränsen på 20 procent.

Det kan hända att den arbetsinkomst för sex månader som den försäkrade uppgett och som föregår rätten till förmån bättre beskriver den försäkrades inkomstnivå än arbetsinkomsten för skatteåret. I praktiken är tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna om den arbetsinkomst som uppgetts dock inte problemfri. Om den försäkrades inkomst är oregelbunden beror det på slumpen vilka inkomster som ingår i granskningsperioden på sex månader. Det är också oklart när oregelbunden inkomst till sin karaktär är regelbunden. Det beror likaså på slumpen om det under granskningsperioden på sex månader förekommer sådana inkomstslag som till sin karaktär är fortgående, men som inte betalas regelbundet t.ex. i samband med varje lönebetalning, utan en eller några gånger per år. Det är också oklart hur dessa lönedelar som betalas oregelbundet, såsom semesterpenning eller resultatbonus, ska beaktas. Om inkomst har tjänats in för t.ex. hela året, såsom semesterpenning, leder multiplicering av den med två till en för stor årsinkomst. I den gällande lagstiftningen föreskrivs det inte heller om huruvida den arbetsinkomst som tjänats in eller betalats under granskningsperioden ska beaktas som arbetsinkomst för sex månader. I tillämpningspraxis har inkomsten för sex månader i regel beaktats i enlighet med intjäningstiden eftersom beaktande enligt tidpunkten för betalningen skulle medföra ett mera slumpmässigt slutresultat. Att iakttä intjäningsprincipen är dock problematiskt t.ex. i fråga om de inkomstslag som tjänas in för en tidsperiod som är längre än sex månader.

Bestämmelserna om den arbetsinkomst som uppgetts har under årens lopp kompletterats så att de gäller vissa specialgrupper och särskilda situationer. Avsikten med undantagsbestämmelserna har varit att förbättra de försäkrades ställning i vissa situationer som anges närmare i separata paragrafer. Flera fastställandegrunder kan dock samtidigt tillämpas på den försäkrades situation och olika beräkningssätt kan leda till olika slutresultat. Bestämmelserna är delvis överlappande och det finns ingen inbördes tillämpningsordning. Ordalydelsen i bestämmelserna kan i fråga om försäkrade som befinner sig i nästan samma situation dock leda till att en undantagsbestämmelse kan tillämpas på vissa försäkrade men inte på andra, vilket innebär att slutresultatet verkar vara slumpmässigt. I praktiken inbegriper tillämpningen av undantagsbestämmelserna således mycket prövning och kan leda till att de försäkrade behandlas olika. För den försäkrade själv är det svårt att på förhand bedöma storleken på den dagpenningförmån han eller hon är berättigad till t.ex. under moderskaps- och föräldraledighet. Dessutom ger den olika behandlingen av de försäkrade och slumpmässigheten i samband med besluten upphov till missnöje bland de försäkrade.

Dagpenningförmån söks ofta med stöd av den arbetsinkomst som uppgetts, trots att förutsättningarna för användning av arbetsinkomst för sex månader inte uppfylls. När arbetsgivare ansöker om dagpenningförmån känner de inte nödvändigtvis till den försäkrades inkomster för skatteåret, och därför lämnas uppgifter om arbetsinkomsten för sex månader in för säkerhets skull. Den försäkrade själv kan inte nödvändigtvis bedöma hur inkomsten beaktas och huruvida kravet på att arbetsinkomsten för sex månader ska ha ökat med 20 procent uppfylls.

Undantagsbestämmelserna om arbetsinkomst för sex månader, såsom förlängning av granskningsperioden eller ändring av inkomsten under en månad till årsinkomst, har i praktiken till-

lämpats mycket sällan. Undantagsbestämmelserna har tillämpats i endast cirka en procent av besluten om dagpenning.

Från den löneinkomst som fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och som ska beaktas som arbetsinkomst för sex månader och från därmed jämförbar personlig inkomst dras de utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 93—95 § i inkomstskattelagen av på motsvarande sätt som från den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. Målet har varit att dagpenningförmån fastställs på basis av den inkomst som den försäkrade faktiskt skulle ha fått i arbetet. Om den försäkrade t.ex. har utgifter för resor till arbetet får han eller hon mindre i handen av lönen än i en situation där det inte finns utgifter för resor till arbetet. I praktiken är avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande förenat med problem. När beslut om dagpenningförmån fattas känner man inte till vilka utgifter för inkomstens förvärvande den försäkrade kommer att uppge för skattemyndigheten och hur myndigheten förhåller sig till dem. Folkpensionsanstalten blir således tvungen att bedöma avdragen enligt inkomstskattelagen före skattemyndigheten har tagit ställning till dem. Det är alltså nödvändigt att fråga den försäkrade om utgifterna för inkomstens förvärvande. Det ligger dock inte i den försäkrades intresse att meddela Folkpensionsanstalten om eventuella avdrag eftersom avdragen har en negativ effekt på den arbetsinkomst som ska beaktas och på dagpenningens belopp. De försäkrade kan också ha svårt att förstå varför dagpenningförmånens belopp varierar för olika personer trots att deras löneinkomster är lika stora. Beaktandet av utgifterna för inkomstens förvärvande är således i praktiken i viss mån oenhetligt och slumpmässigt.

Fastställande av företagares dagpenningförmån

Arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare beaktas som grund för dagpenningförmånen, om företagaren i enlighet med lagarna i fråga är skyldig att teckna en försäkring. Om en företagare har försummat att teckna en försäkring trots att han eller hon är skyldig att göra det, kan den arbetsinkomst som nämns i 11 kap. 2 § 2 mom. inte beaktas som grund för dagpenningförmånen, såsom förvärvsinkomst av näringsverksamhet, löneinkomst av eget företag eller arbetsersättning. Att i samband med behandlingen av en dagpenningförmån reda ut en företagares försäkringsskyldighet utgör i praktiken en utmaning och är en fråga om tolkning, och dessutom är situationerna inte entydiga.

Arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare baserar sig på företagarens arbetsinsats och borde således i princip motsvara företagarens inkomstbortfall om han eller hon är frånvarande från sitt arbete på grund av arbetsoförmåga, graviditet, förlossning eller vård av barn. Förvärvsinkomst av näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen baserar sig däremot inte nödvändigtvis på företagarens egen arbetsinsats. En företagare kan ha en avsevärd förvärvsinkomst av näringsverksamhet, men det föreligger ingen försäkringsskyldighet enligt lagarna om pension för företagare, om företagarens egen arbetsinsats är liten. En sådan situation kan uppkomma t.ex. när förvärvsinkomsten är ett resultat av att arbetet lagts ut på entreprenad. Vid beskattningen kan på samma sätt t.ex. inkomster från försäljning av företagets lösöre eller hyresinkomster anses vara förvärvsinkomst av näringsverksamhet. I dessa situationer ska som en företagares, som inte är försäkringsskyldig, grund för dagpenning beaktas förvärvsinkomst av näringsverksamhet trots att denna inkomst inte motsvarar det faktiska inkomstbortfall som föranleds av frånvaron från arbetet.

Även en företagare kan som grund för dagpenning uppge arbetsinkomsten under de sex månader som föregått arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Enligt 11 kap. 4 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen ska den som är försäkrad med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare som inkomst för sex månader visa upp en tillförlitlig utredning över sin enligt ovan nämnda pensionslagar fastställda arbetsinkomst samt över an-

nan arbetsinkomst än sådan som har fått av den egna företagsverksamheten. I bestämmelsen nämns det inte huruvida också en företagare som inte har tecknat en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare kan uppge arbetsinkomst för sex månader, och om, hur inkomsten för sex månader ska beaktas. I etablerad avgörandepraxis har det dock ansetts att också en företagare som inte är försäkringsskyldig har möjlighet att ansöka om dagpenningförmån på basis av den arbetsinkomst som uppgetts. I detta fall ska företagaren visa upp en utredning över de inkomster som avses i 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen. Att tillämpa bestämmelserna om arbetsinkomst för sex månader på en företagare är dock problematiskt eftersom förvärvsinkomst av näringsverksamhet utgörs av inkomsterna under en räkenskapsperiod, och ett företags inkomster och därmed anslutna utgifter, dvs. företags resultat och ekonomiska ställning, endast framgår av bokslutet över en hel räkenskapsperiod. Förvärvsinkomst av näringsverksamhet kan således inte beaktas för endast sex månader. På motsvarande sätt kan inte heller företagarens andra inkomster enligt 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen på ett tillförlitligt sätt uppges endast för de sex månader som föregår rätten till förmån eftersom inkomsterna är oregelbundna och de därmed anslutna utgifter som dras av från inkomsterna uppges för hela skatteåret. Av denna orsak är utgångspunkten i tillämpningspraxis att inkomsterna och de därmed anslutna utgifterna ska uppges för hela den räkenskapsperiod eller hela det skatteår under vilket arbetsoförmågan eller rätten till förmån har börjat eller för föregående räkenskapsperiod eller skatteår. Om t.ex. rätten till förmån börjar i augusti 2018 ska företagaren uppge inkomsterna och de därmed anslutna utgifterna för föregående hela räkenskapsperiod eller för skatteår 2017 eller alternativt i efterhand för innevarande räkenskapsperiod när den upphört eller för skatteår 2018. Det sist nämnda ger dock inte nödvändigt rätt bild av företagarens inkomster och inkomstbortfall, om företagaren har varit borta från arbetet på grund av arbetsoförmåga, graviditet och förlossning eller vård av barn och företagaren av denna orsak inte har tjänat in inkomster för hela räkenskapsperioden eller skatteåret. Ovannämnda förfarande som iakttagits i tillämpningspraxis baserar sig inte på bestämmelserna i sjukförsäkringslagen och inkomsterna motsvarar inte nödvändigtvis den försäkrades inkomstnivå före rätten till förmån på samma sätt som löneinkomst för sex månader eller arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att uppdatera bestämmelserna om inkomst i sjukförsäkringslagen samt att förtydliga och förenkla grunderna för fastställande av dagpenningförmån. Avsikten är att fastställandebestämmelserna ska vara förståeliga för den som ansöker om förmån och att dagpenning bättre än i nuläget ska motsvara sökandens inkomstbortfall när förmånen börjar.

Avsikten är också att beakta de möjligheter som det nationella inkomstregister som tas i bruk den 1 januari 2019 erbjuder så att de uppgifter om inkomst som behövs när dagpenningförmåner beviljas i regel ska fås ur inkomstregistret. I nuläget får Folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs vid fastställandet av dagpenningförmån av Skatteförvaltningen, den som betalar ut en annan förmån och den som ansöker om dagpenning eller hans eller hennes arbetsgivare.

2.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att dagpenningförmån ska fastställas på basis av sökandens årsinkomst. Eftersom rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen i regel fastställs på samma sätt som sjukdagpenning enligt sjukförsäkringslagen gäller ändringarna också fastställande av rehabiliteringspenning. Det nuvarande begreppet arbetsinkomst som används i sjukförsäkringslagen ska helt och hållet slopas. Med årsinkomst avses inkomsterna under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelse tidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Till årsinkomsten räknas den löneinkomst som betalats under de 12 kalendermånaderna, arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare som gällde under tidsperioden i fråga, försäkringslön för tidpunkten i fråga eller förmånsinkomst som beviljats för tidpunkten i fråga.

Årsinkomsten motsvarar bättre än de nuvarande fastställandegrunderna en persons inkomstnivå när arbetsoförmågan eller rätten till förmån börjar. Årsinkomst ska ersätta de gällande bestämmelserna om att beskattningen, den arbetsinkomst som uppgetts och en föregående förmån kan användas som grund för dagpenning. Den gällande bestämmelsen om att föräldradagpenning baserar sig på den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning förblir i övrigt oförändrad, men grunden kan också vara den årsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning. En persons årsinkomst kan bestå av flera olika inkomstslag om personen under den tid som föregår arbetsoförmågan eller rätten till förmån har fått t.ex. en förmån och löneinkomst och dessutom varit verksam som företagare.

I regel ska som grund för dagpenningförmån beaktas inkomsten under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelse tidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Det föreslås att de gällande bestämmelserna om den arbetsinkomst som uppgetts ska slopas. I vissa särskilda situationer kan iakttagande av huvudregeln dock leda till ett oskäligt slutresultat för den försäkrade. Det kan före begynnelse tidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån ha skett en så betydande förändring i dagpenningssökandens situation och inkomster att beaktande av inkomsten för 12 kalendermånader inte motsvarar sökandens inkomstbortfall när rätten till dagpenningförmån inträder. I dessa situationer har den försäkrade under hela granskningsperioden på 12 kalendermånader inte nödvändigtvis någon inkomst som ska beaktas i årsinkomsten. Av denna orsak föreslås det att dagpenningförmånen i vissa, i lag närmare angivna situationer undantagsvis kan fastställas på basis av den till årsinkomst ändrade inkomsten för de tre månader som föregår begynnelse tidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. En sådan särskild situation utgör t.ex. en situation där en studerande har slutfört sina studier och övergått till arbetslivet eller en förälder efter vårdledigheten har börjat arbeta igen. Dessutom är en förutsättning att inkomsten för tre månader multiplicerat med fyra har varit minst 20 procent större än inkomsten för de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelse tidpunkten för rätten till förmån. I motsvarande situationer kan man enligt den gällande lagstiftningen använda arbetsinkomsten för sex månader som grund för dagpenningförmån, om inkomsten är väsentligt större än den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen.

Som löneinkomst som påverkar årsinkomsten ska all lön som betalats under granskningsperioden på 12 kalendermånader beaktas. På detta sätt beaktas också prestationer som betalas oregelbundet eller t.ex. en gång per år. Likaså blir också t.ex. löneförhöjningar och tillfälliga, även korta anställningsförhållanden beaktade i dagpenningens belopp. Begreppet löneinkomst ändras inte.

Avsikten med den förmånsinkomst som beaktas i årsinkomsten är delvis att ersätta den förmån som föregick den nuvarande dagpenningförmånen. Antalet förmåner som ska beaktas är dock betydligt större än det nuvarande antalet. Om en person under hela granskningsperioden på 12 kalendermånader har fått t.ex. en arbetslöshetsförmån kvarstår personens inkomstnivå vid övergången till dagpenningförmån på minst samma nivå som arbetslöshetsförmånen. I årsin-

komsten ska beaktas alla de i lagen närmare angivna olika förmåner som den försäkrade fått under granskningsperioden, medan man som grund för dagpenningsförmån enligt den gällande lagstiftningen beaktar endast den förmån som den försäkrade senast har fått. Om en person däremot under granskningsperioden vid sidan av förmånsinkomst också har löneinkomst påverkar även löneinkomsten årsinkomstens nivå. På så sätt höjer också korta anställningsförhållanden dagpenningsförmånens belopp.

Förmånerna ska beaktas i årsinkomsten beroende på inkomstslag antingen som sådana eller som kalkylerad inkomst som baserad sig på en förmån. Det är motiverat att förmåner som till sin karaktär är ersättning för inkomstbortfall och vilkas belopp helt eller till största delen motsvarar den försäkrades inkomstbortfall till följd av en olycka eller skada beaktas i årsinkomsten till det beviljade beloppet på motsvarande sätt som löneinkomst. Däremot är det motiverat att för förmåner vilkas ersättningsnivå inte är avsedd att motsvara inkomstbortfallet fastställa den inkomst som legat till grund för en kalkylerad förmån. Då minskar inte förmånens nivå t.ex. vid övergången från arbetslöshetsförmån till dagpenningsförmån eller från en dagpenningsförmån till en annan. Ersättningar för inkomstbortfall som ska beaktas som sådana i årsinkomsten är t.ex. ersättningar för inkomstbortfall enligt lagarna om olycksfall i arbetet. Förmåner på basis av vilka en kalkylerad inkomst ska fastställas med tanke på årsinkomst är t.ex. arbetslöshetsförmåner, dagpenningsförmåner enligt sjukförsäkringslagen samt sjukpension enligt folkpensionslagen och invalidpension enligt arbetspensionslagarna. Den kalkylerade inkomsten motsvarar den inkomst med vilken den försäkrade skulle ha fått en lika stor dagpenningsförmån som den andra förmån den försäkrade fått uppgick till.

Företagares dagpenningsförmån ska i fortsättningen fastställas på basis av den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Företagares förvärvsinkomst av näringsverksamhet, löneinkomst av eget företag, arbetsersättning, skattepliktiga stipendium och andra inkomster som nämns i 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen ska inte längre beaktas som grund för fastställande av en förmån. Den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare ska enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare motsvara företagarens arbetsinsats så att arbetsinkomsten kan anses beskriva företagarens inkomstnivå under tiden som föregår arbetsförmågan eller rätten till förmån. En företagare är skyldig att teckna en försäkring om den beräknade arbetsinkomsten av företagareverksamhet är minst 7 656,26 euro per år (2018) och av jordbruksverksamhet 3 828,12 euro per år (2018). Dessutom har företagare om de så vill möjlighet att teckna en frivillig försäkring. Om företagsverksamheten är så småskalig att företagaren inte är skyldig att teckna en försäkring, har företagaren dock rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp. Rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp föreligger om arbetsinkomsten är minst 10 562 euro per år (2018). Enligt den gällande lagstiftningen föreligger dock rätt till sjukdagpenningens minimibelopp först efter det att arbetsförmågan till följd av sjukdom har varat i minst 55 dagar utan avbrott. I regeringens proposition 206/2018 rd föreslås det att bestämmelsen om väntetiden på 55 dagar ska slopas, vilket innebär att sjukdagpenningens minimibelopp kan erhållas efter den normala självrisktiden. Om en företagare under granskningsperioden vid sidan av arbetsinkomst av företagsverksamhet också har löneinkomst som fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande eller förmånsinkomst, ska dessa beaktas i årsinkomsten.

Eftersom dagpenningsförmån i fortsättningen inte kan basera sig på de inkomster som avses i 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen är det inte motiverat att dagpenningspremie måste betalas på dessa. Av denna orsak föreslås det att grunden för dagpenningspremien är endast löneinkomst enligt 11 kap. 3 § och företagarinkomst enligt 4 §. Med andra ord ska grunden för företagares dagpenningspremie i fråga om företagarinkomst vara endast den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. På motsvarande sätt behöver arbetsgivares sjukförsäkringsavgift inte betalas på en fö-

RP 296/2018 rd

retagares lön om företagaren inte har någon arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare som utgör grund för dagpenningsförmånen.

Det föreslås att avdraget för utgifterna för inkomstens förvärvande enligt inkomstskattelagen ska slopas eftersom dagpenningsförmånens belopp inte längre fastställs på basis av inkomsterna enligt beskattningen. Dessutom ska vid fastställandet av dagpenningsförmån de uppgifter som fås ur det nationella inkomstregistret i fortsättningen utnyttjas i så stor omfattning som möjligt. Uppgifter om utgifterna för inkomstens förvärvande kan inte fås ur registret så dessa utgifter måste utredas särskilt med hjälp av Skatteförvaltningen eller den försäkrade.

Det föreslås att det avdrag för försäkringsavgifter och försäkringspremier som görs på den löneinkomst som ligger till grund för dagpenningsförmånen ska höjas så att avdraget är lika stort som det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningspremie enligt 18 kap., arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare samt löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

De föreslagna ändringarna gäller den inkomst som ligger till grund för dagpenningsförmånen. De procenttal och inkomstgränser som anges för fastställande av dagpenningsförmån ändras inte.

Det föreslås att fastställandet av rehabiliteringspenning som betalas för yrkesinriktad rehabilitering ska ändras så att också rehabiliteringspenningen baserar sig på årsinkomsten och är 75 procent av trehundredelen av den försäkrades årsinkomst enligt 11 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen. Den i den gällande lagen avsedda förhöjning på 10 procent av rehabiliteringspenningen jämfört med rehabiliteringspenning som beviljats på basis av en föregående förmån ska slopas eftersom rehabiliteringspenning inte längre kan fastställas på basis av en förmån som föregår rehabiliteringspenning.

Den föreslagna ändringen av grunden för fastställande av dagpenningsförmån så att dagpenningsförmån fastställs på basis av årsinkomsten och inte på basis av arbetsinkomsten föranleder ändringar också annanstans i sjukförsäkringslagen och rehabiliteringslagen. I regel ska de hänvisningar till arbetsinkomst som finns i de olika bestämmelserna ersättas med årsinkomst eller löne- och företagarinkomst beroende på kontexten och syftet med bestämmelsen. Avsikten är att de gällande prioriteringsbestämmelserna avseende dagpenningsförmåner och rehabiliteringspenning samt principerna om samordning med en annan förmån i huvudsak inte ska ändras. Att dagpenningsförmån och rehabiliteringspenning baserar sig på årsinkomsten orsakar dock vissa nödvändiga ändringar också i bestämmelserna om samordning av förmåner. Det föreslås t.ex. att de förmåner på grund av vilka föräldradagpenning som betalas för samma tid betalas till minimibelopp ska bli flera till antalet. Likaså föreslås det att förmånerna som ska samordnas med specialvårdspenningen ska bli flera till antalet.

Det föreslås också att fastställandet av ersättning för semesterkostnader ska ändras så att grunden för ersättning är den årsinkomst som legat till grund för arbetstagarens föräldradagpenning. I samband med detta föreslås det dessutom att den koefficient som används vid beräkningen av ersättningen ändras så att den bättre motsvarar nuläget i fråga om beloppet av arbetsgivarens socialförsäkringsavgifter.

Till följd av de föreslagna ändringarna ändras strukturen och numreringen av de gällande paragraferna i 11 kap. i sjukförsäkringslagen. I samband med detta ska vissa paragrafer slås samman och vissa ordalydelser förtydligas utan att det görs ändringar i sak. Dessutom görs det tekniska ändringar, så som korrigeringar av hänvisningar till paragrafer.

Genom den lagändring som gjordes med anledning av konkurrenskraftsavtalet, som ingicks 2016, ändrades finansieringsansvaren i fråga om sjukförsäkringen. Ändringarna av sjukförsäkringslagen trädde i kraft den 15 november 2016 (RP 199/2016 rd). De gällande bestämmelserna är komplicerade och för att förenkla bestämmelserna föreslås det att finansieringsandelarna i fråga om arbetsinkomst- och sjukvårdsförsäkringen ska ändras så att de motsvarar konkurrenskraftsavtalet.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Med ändringen eftersträvas ett så neutralt slutresultat som möjligt när det gäller de totala kostnaderna. Det bedöms att om det inte görs andra lagändringar kommer ändringarna av fastställandet av dagpenningförmåner att medföra att utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen ökar. Ökningen av utgifterna beror främst på att avdrag för inkomstens förvärvande inte längre ska göras på den inkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen, vilket innebär att den inkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen är större än i nuläget. Att den koefficient som används i samband med ersättning för semesterkostnader blir mindre sänker däremot ersättningsutgifterna med uppskattningsvis 2 miljoner euro per år. Den sammantagna effekten av dessa ändringar är att utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen bedöms öka med cirka tre procent, dvs. cirka 65 miljoner euro enligt den uppskattade kostnadsnivån 2020.

Andelen merkostnader som orsakas av att dagpenningförmånen undantagsvis fastställs på basis av inkomsten för de tre kalendermånader som föregår rätten till förmån uppgår till uppskattningsvis en miljon euro av de ovannämnda merkostnaderna. Att förmånsinkomst beaktas i årsinkomsten på det sätt som föreslås i propositionen beräknas påverka de totala kostnaderna endast i liten utsträckning.

För att inte utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen ska öka i betydande grad till följd av lagändringen föreslås att det avdrag för försäkringsavgift och försäkringspremie som görs på den löneinkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen ska höjas så att avdraget motsvarar det sammanlagda beloppet av löntagarpremierna. År 2018 är detta sammanlagda belopp 9,78 procent. Enligt den gällande lagen är avdraget för försäkringsavgifter och försäkringspremier 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningpremie, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie minskat med 2,68 procentenheter. Avdraget är 4,48 procent 2018. Efter höjningen av avdragsprocenten beräknas de totala kostnader för arbetsinkomstförsäkringen som ändringen föranleder öka med cirka 7 miljoner euro enligt nivån 2020.

Staten finansierar i fortsättningen den andel av kostnaderna för dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som betalas till minimibelopp och som överstiger beloppet av dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som beräknas på basis av årsinkomsten. Detta sänker statens finansieringsandel av dagpenningarnas minimibelopp med cirka 56 miljoner euro. För att statens, de försäkrades och arbetsgivarnas finansieringsansvar inte ska ändras jämfört med nuläget höjs statens finansieringsandel av de övriga dagpenningarna med motsvarande belopp. För staten medför propositionen dessutom en engångsbesparing på 30 miljoner euro 2020. Besparingen orsakas av en fördröjning i redovisningen av försäkringspremier och försäkringsavgifter eftersom intäkterna från försäkringspremier och försäkringsavgifter för föregående år redovisas till Folkpensionsanstalten ännu i januari 2020.

Granskat enligt förmån beräknas kostnaderna för sjukdagpenning och rehabiliteringspenning öka något och kostnaderna för föräldradagpenning sjunka något. Propositionens kostnadseff-

fekter beror på den framtida sysselsättnings- och nativitetsutvecklingen som direkt återspeglar de totala kostnaderna för arbetsinkomstförsäkringen.

Det föreslagna slopandet av skyldigheten att betala dagpenningsspremie när det gäller de inkomster som avses i 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen sänker intäkterna från arbetsinkomstförsäkringen. Dagpenningsspremien omfattar i nuläget dessa inkomstslag till ett värde av uppskattningsvis 700 miljoner euro och sänkningen av premieintäkterna uppgår till uppskattningsvis cirka åtta miljoner euro. Inverkan på dagpenningsspremierna är cirka 0,01 procentenheter.

Slopandet av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på löneinkomst som lyfts hos egna företag av andra företagare än företagare som är försäkrade enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare samt på löneinkomster som fås via företag som erbjuder faktureringsstjänster sänker avgiftsintäkterna med uppskattningsvis 2,5 miljoner euro.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

I propositionen har möjligheterna att utnyttja det nationella inkomstregister som tas i bruk den 1 januari 2019 beaktats. Målet är att Folkpensionsanstalten i huvudsak får uppgifter om inkomstslag som påverkar årsinkomsten direkt ur inkomstregistret. Löneinkomster ska meddelas till inkomstregistret från och med den 1 januari 2019 och förmånsinkomster från och med den 1 januari 2020. Det har hittills inte planerats att arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare ska meddelas till inkomstregistret. I nuläget får Folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs vid fastställandet av dagpenningsspremie av Skatteförvaltningen, den som betalar ut en annan förmån och den som ansöker om dagpenning eller hans eller hennes arbetsgivare. I fortsättningen förenklas det administrativa förfarandet i och med att Skatteförvaltningen inte årligen behöver förmedla uppgifter om förvärvsinkomst till Folkpensionsanstalten för beräkningen av dagpenningarna enligt sjukförsäkringslagen, och Folkpensionsanstalten inte behöver fastställa arbetsinkomsten enligt sjukförsäkringslagen på basis av dessa uppgifter.

Folkpensionsanstalten har beräknat att den sammantagna verkan av inkomstregistret och ändringen av sjukförsäkringslagen blir att handläggningen av ansökningar för snabbas och att antalet beslut minskar i och med att behovet av rättelser eller justeringar minskar. Innehållet i besluten blir tydligare i fråga om fastställandet av dagpenning. Handläggningen av ansökningar om dagpenningsspremie vid Folkpensionsanstalten blir smidigare och enklare när flera alternativa fastställandegrunder faller bort. Beräknat som helhet blir Folkpensionsanstaltens handläggning av förmåner snabbare.

Ändringen förutsätter att Folkpensionsanstalten gör ändringar i sina datasystem samt att ansökningarna ändras. Dessutom förutsätter lagändringen att personalen ges utbildning, att anvisningarna förnyas och att klienterna informeras. Ändringen beräknas orsaka engångskostnader på 1,5 miljoner euro, av vilket statens andel är 1,1 miljoner euro.

Med anledning av ändringen i Skatteförvaltningens datasystem får Folkpensionsanstalten från och med skatteåret 2018 beskattningsuppgifter endast i form av s.k. rådata. Om ändringen inte genomförs kommer fastställandet av arbetsinkomst enligt den gällande sjukförsäkringslagen från rådata att medföra att Folkpensionsanstalten måste genomföra omfattande systemändringar. Dessutom skulle skaffande av uppgifter åt Folkpensionsanstalten i fortsättningen orsaka årliga kostnader. Kostnaderna för dessa ändringar skulle vara större för Folkpensionsanstalten än de engångskostnader som ändringen föranleder.

De föreslagna ändringar som gäller företagares sjukförsäkringspremier förutsätter ändringar i Skatteförvaltningens datasystem, vilket orsakar mindre engångskostnader. Företagaren själv eller någon annan prestationsbetalare ska på ett korrekt sätt uppge sådana inkomstposter som ändringen gäller i samband med förskottsuppbörden. Av denna orsak kräver ändringen att kunderna informeras om ändringarna samt att Skatteförvaltningens anvisningar ändras.

3.3 Samhälleliga konsekvenser

Konsekvenser för de försäkrade

Syftet med ändringen är att fastställandet av dagpenningförmån ska vara mer förståeligt för kunderna. När grunden för förmån är inkomsten under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för arbetsförmågan eller rätten till förmån är det lättare för kunden att förutse hur stor dagpenningförmånen kommer att vara och att förstå vilken inkomst den beviljade förmånen baserar sig på. Eftersom fastställandet av dagpenningförmån inbegriper mindre tolkningsutrymme, prövning och bedömning än i nuläget blir beslutet mer enhetligt vilket å sin sida stärker likabehandlingen av de försäkrade samt deras rätts-säkerhet. Också behovet av ändringssökande minskar.

Det blir lättare att ansöka om dagpenningförmån eftersom den försäkrade inte behöver lämna in lönespecifikationer eller andra utredningar om inkomsten för sex månader samt uppgifter om utgifterna för inkomstens förvärvande. När dagpenningförmån beviljas ska löneinkomsten i fortsättningen beaktas enligt betalningstidpunkten, varvid de behövliga uppgifterna ska fås ur inkomstregistret.

När dagpenningförmånens belopp baserar sig på inkomsten under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före rätten till förmån motsvarar dagpenningförmånens belopp i princip bättre än i nuläget den försäkrades inkomstbortfall. Löneutveckling och löneförhöjningar som enligt den gällande lagen underskrider en inkomstökning på 20 procent blir beaktade i årsinkomsten. Dessutom ska i årsinkomsten beaktas all löneinkomst, också lön från korta och tillfälliga anställningsförhållanden, vilket utgör ett incitament för att ta emot också tillfälliga situationer genom att möjliggöra att dagpenningförmån fastställs på basis av inkomsten för tre kalendermånader. Avsikten med ändringen är inte att försvaga eller förbättra dagpenningförmånens belopp jämfört med nuläget. Eftersom den inkomstbas som utgör grund för förmånen ändras till följd av ändringen är dock dagpenningförmånens belopp beräknat i enlighet med den gällande och den föreslagna lagstiftningen inte nödvändigtvis i alla situationer precis samma, utan beror på den försäkrades individuella situation.

Enligt de kalkyler som gjorts uppgår ändringen i sjukdagpenningens belopp efter ändringen jämfört med den dagpenning som fastställs enligt den gällande lagstiftningen till under 10 procent för 72 procent av dem som får sjukdagpenning. För 9 procent av dem som får sjukdagpenning minskar sjukdagpenningen med mer än 10 procent och för 19 procent ökar den med mer än 10 procent. För dem som får föräldradagpenning uppgår på motsvarande sätt ändringen av föräldradagpenningen för 69 procent till under 10 procent, för 13 procent minskar föräldradagpenningen med mer än 10 procent och för 18 procent ökar den med mer än 10 procent. Granskat enligt inkomstklass medför ändringen i genomsnitt att de minsta sjuk- och föräldradagpenningarna höjs och att de största dagpenningarna sänks.

För de företagare som inte är skyldiga att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller som inte frivilligt har tecknat en försäkring kan dagpenningförmånen inte längre i fortsättningen basera sig på de inkomster som avses i 11 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen. Dagpenningen betalas dock till mini-

mibelopp också i nuläget om de nämnda inkomsterna underskrider gränsen för försäkrings-skyldigheten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. För de företagare som vid sidan av småskalig företagsverksamhet har sådan löneinkomst från ett anställningsförhållande som sammantaget uppgår till mer än det belopp som berättigar till minimibeloppet av dagpenningsförmån kan däremot nivån på dagpenningsförmånen försämras. Som deras årsinkomst ska endast löneinkomst beaktas, men inte inkomst i anslutning till företagareverksamhet. Dagpenningsförmånen fastställs således på basis av löneinkomsten. Enligt förslaget är dessa företagare inte heller skyldiga att betala dagpenningspremier på den inkomst som inte kan ligga till grund för dagpenningsförmånen. Inte heller arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ska tas ut på den lön från företagareverksamhet som betalas till en sådan företagare som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Företagare eller prestationsbetalare ska på korrekt sätt meddela inkomst till inkomstregistret eftersom Skatteförvaltningen annars inte i samband med förskottsuppbörden kan avgöra om det är fråga om ett inkomstslag som t.ex. sjukförsäkringsavgifter inte ska tas ut på.

För de förmånmottagare som 2016 började få dagpenningsförmån eller rehabiliteringspenning som baserar sig på arbetsinkomst beaktades för cirka tre procent annan företagareinkomst än arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare i arbetsinkomsten. I genomsnitt uppgick företagareinkomsten till cirka 2 700 euro. För dessa förmånstagare minskar sjukdagpenningen med i genomsnitt cirka fyra procent och föräldradagpenningen med i genomsnitt cirka sex procent till följd av den sammantagna effekten av de ändringar som föreslås i propositionen. I enstaka fall kan ändringarna avvika avsevärt från genomsnittet.

Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Bestämmelserna om fastställande av dagpenningsförmåner är könsneutrala och de föreslagna lagändringarna riktar sig på lika grunder till alla mottagare av dagpenning oberoende av kön. Granskat enligt kön har ändringarna i praktiken små konsekvenser.

Konsekvenser för arbetsgivarna

Ändringen minskar den administrativa bördan för arbetsgivarna eftersom arbetsgivarna inte längre behöver meddela Folkpensionsanstalten om löneinkomsten för de sex månader som föregår arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Också oklarheterna i anslutning till meddelande av inkomst, såsom vilka inkomstslag och för vilken tid inkomster ska meddelas, försvinner. När dagpenningsförmån beviljas ska löneinkomsten i fortsättningen beaktas enligt betalningstidpunkten, varvid de behövliga uppgifterna ska fås ur inkomstregistret.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Folkpensionsanstalten och Skatteförvaltningen. Arbetsmarknadens centralorganisationer och Företagarna i Finland rf har hörts om propositionen. Arbetsmarknadens centralorganisationer och Företagarna i Finland rf förhöll sig positivt till ändringen. Löntagarnas centralorganisationer önskade dock att ändringens konsekvenser följs upp t.ex. i fråga om de försäkrade som hör till olika inkomstklasser och särskilda grupper så att det vid behov kan göras lagändringar, om målen med ändringen uppfylls på ett bristfälligt sätt eller ändringen behandlar de försäkrade orättvist.

5 Samband med andra propositioner

RP 296/2018 rd

Samtidigt med denna proposition behandlar riksdagen regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av sjukförsäkringslagen och till vissa andra lagar som har samband med den (RP 206/2018 rd). I propositionen föreslås det att dagpenningförmånernas minimibelopp ska höjas och att väntetiden på 55 dagar för sjukdagpenningens minimibelopp ska slopas, vilket medför ändringar av 8 kap. 7 § samt 11 kap. 7 och 12 § i sjukförsäkringslagen. Dessutom föreslås det i propositionen att 11 kap. 8 § ska preciseras så att en förälders skötsel av ett kommunalt förtroendeuppdrag inte ska betraktas som förvärvsarbete som påverkar utbetalningen av föräldradagpenning. Dessa ändringar ska beaktas vid behandlingen av denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Sjukförsäkringslagen

7 kap. Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningförmåner

1 §. Rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomst. Enligt 1 mom. i den gällande paragrafen har en försäkrad rätt till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsterna, om hans eller hennes årsarbetsinkomster uppgår till minst 1 264 euro. Det föreslås att 11 kap. i sjukförsäkringslagen ändras så att begreppet arbetsinkomst slopas och dagpenningförmån fastställs enligt årsinkomst. Av denna orsak föreslås det att ordalydelsen i momentet ändras så att en försäkrad har rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomsterna, om hans eller hennes årsinkomster uppgår till minst 1 264 euro. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

Paragrafens 2 mom. ska enligt förslaget slopas som onödigt, varvid det nuvarande 3 mom. blir 2 mom. Momentet gäller betalning av föräldradagpenning och specialvårdspenning enligt arbetsinkomsterna, om årsarbetsinkomsterna berättigar till en dagpenningförmån som överstiger minimidagpenningförmånen. Enligt det föreslagna 11 kap. i sjukförsäkringslagen ska dagpenningförmånen fastställas enligt årsinkomst. En försäkrad har dock alltid rätt till minst minimibeloppet av föräldradagpenningen och specialvårdspenningen. Bestämmelser om detta finns i 7 kap. 3 § och 11 kap. 10 §.

Det gällande 3 mom. som ska bli 2 mom. ändras så att den inkomstgräns som avses i 1 mom. och som berättigar till sjukdagpenning enligt årsinkomst ska justeras med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Bestämmelsen motsvarar det gällande 3 mom. enligt vilket arbetsinkomstbeloppet enligt 1 mom. justeras med en lönekoeficient.

2 §. Rätt till dagpenningförmån på grundval av en föregående förmån. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom dagpenningförmån inte längre kan fastställas på basis av en föregående förmån i och med att dagpenningförmån ska fastställas enligt årsinkomst i enlighet med den föreslagna 11 kap. 2 §.

3 §. Rätt till dagpenningförmånens minimibelopp. Enligt 1 mom. ska en försäkrad ha rätt till sjukdagpenningens minimibelopp, om sjukdagpenningen understiger minimibeloppet beräknat enligt årsinkomst eller om den försäkrade inte alls har rätt till sjukdagpenning på grund av att hans eller hennes årsinkomst är för låg. En försäkrad ska enligt 2 mom. ha rätt till minimibeloppet av föräldradagpenning och specialvårdspenning, om dagpenningen på basis av årsinkomsten skulle understiga dagpenningförmånens minimibelopp. Paragrafen motsvarar den gällande 3 § enligt vilken en försäkrad har rätt till dagpenningförmånens minimibelopp, om dagpenningförmånen på grundval av arbetsinkomsten eller en föregående förmån skulle understiga minimibeloppet.

8 kap. Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

1 §. Sjukdagpenning. Det föreslås att 3 och 4 mom. upphävs som onödiga. Bestämmelser om dagpenning vid smittsam sjukdom finns i 11 kap. 1 a § och den föreslagna 15 §. Bestämmelserna om dagpenning vid smittsam sjukdom trädde i kraft den 1 mars 2017.

1 a §. Dagpenning vid smittsam sjukdom. I paragrafen föreskrivs det om rätt till dagpenning vid smittsam sjukdom. På dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas i princip bestämmel-

serna om sjukdagpenning. I 3 mom. föreskrivs det särskilt om de bestämmelser om sjukdagpenning som inte tillämpas på dagpenning vid smittsam sjukdom. Det föreslås att hänvisningen till de paragrafer som inte tillämpas på dagpenning vid smittsam sjukdom ska uppdateras så att den gäller motsvarande paragrafer i lagförslaget. Ändringen är teknisk.

6 §. *Förmåner som utgör hinder för sjukdagpenning.* I paragrafen föreskrivs det om förmåner på grund av vilka en försäkrad inte har rätt till sjukdagpenning. Den föråldrade hänvisningen till lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990) i 1 mom. 3 punkten ersätts med den gällande lagstiftningen. Ändringen är teknisk. Inga ändringar görs i paragrafens 2 mom. där det anges att om en försäkrads moderskapspenningssperiod börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, har den försäkrade inte rätt till sjukdagpenning för ifrågavarande tid.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska en försäkrad som får pension som avses i 1 mom. 4—7 punkten, sjukpension som beviljats med stöd av 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, full invalidpension, arbetslivspension eller partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna och som är yngre än 68 år dock ha rätt till sjukdagpenning, om den försäkrade efter sin pensionering är i arbete och blir oförmögen att utföra det arbete som han eller hon som pensionerad har utfört omedelbart innan arbetsoförmågan började. Sjukdagpenningens belopp ska då räknas ut på basis av löne- och företagarinkomst under pensioneringstiden så som föreskrivs i 11 kap., med beaktande av 12 kap. 2 §. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar den gällande bestämmelsen enligt vilken sjukdagpenningens belopp räknas ut på grundval av intjänade arbetsinkomster under pensioneringstiden. Eftersom begreppet arbetsinkomst ska slopas i 11 kap. ska sjukdagpenning i fortsättningen fastställas på basis av löne- och företagarinkomst. Den årsinkomst som anges i den 2 § som föreslås i 11 kap. inbegriper också de förmåner som eventuellt beviljats en försäkrad. I de situationer som avses i momentet kan sjukdagpenning dock inte fastställas på basis av årsinkomst enligt 11 kap. 2 § eftersom den årsinkomst i vilken pensionen skulle ha beaktats som en förmånsbaserad inkomst inte motsvarar det inkomstbortfall som arbetsoförmågan orsakar en försäkrad. Det föreslagna 6 § 3 mom. utgör således till denna del ett undantag från begreppet årsinkomst enligt 11 kap. 2 §. Till övriga delar ska 11 kap. 2 § tillämpas. Löne- och företagarinkomst ska beaktas för de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan. Också 11 kap. 1 § om beräkning av sjukdagpenningens belopp ska tillämpas i de situationer som avses i momentet. Vad som i 12 kap. 2 § föreskrivs om avdrag av en primär förmån från sjukdagpenningen ska också tillämpas. Med andra ord ska en förmån som betalas för samma tid och på grund av samma arbetsoförmåga med stöd av en annan lag dras av från sjukdagpenningen.

9 §. *Sjukdagpenning efter maximitiden.* I paragrafen föreskrivs det om betalning av sjukdagpenning efter maximitiden för sjukdagpenning. Det föreslås att den föråldrade hänvisningen till lagen om olycksfall i militärtjänst i 2 mom. ersätts med gällande lagstiftning. Ändringen är teknisk.

10 §. *Rätt för företagare till sjukdagpenning för självrisktiden.* I paragrafen föreskrivs det om rätten till sjukdagpenning för en företagare som har en försäkring enligt lagen om pension för företagare under den självrisktid som avses i 7 § 1 mom. Det föreslås att 2 mom. ändras så att sjukdagpenning fastställs utifrån arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare så som föreskrivs i 11 kap. 4 §. Hänvisningen till den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen och den arbetsinkomst som uppgetts ska slopas eftersom sjukdagpenning i fortsättningen ska fastställas utifrån årsinkomst.

13 §. *Övriga bestämmelser som tillämpas på partiell sjukdagpenning.* Enligt paragrafen ska i fråga om partiell sjukdagpenning tillämpas vad som föreskrivs om sjukdagpenning, om inte

något annat föreskrivs. Det föreslås att den hänvisning till 11 kap. 5 a § som finns i 2 mom. ska korrigeras till en hänvisning till 11 kap. 8 §. Det är fråga om en teknisk ändring.

11 kap. **Beloppet av dagpenningsförmånerna**

1 §. *Beloppet av dagpenningsförmånerna enligt inkomst.* Det föreslås att beloppet av dagpenningsförmånerna ska fastställas på basis av årsinkomst i stället för på basis av den årsarbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. Det föreslås att ett nytt 1 mom. om detta fogas till paragrafen. Dessutom ska det i paragrafens rubrik och 2—4 mom. göras de korrigeringar som den föreslagna ändringen föranleder. Grunderna för fastställande av dagpenningsförmåner ska i övrigt inte ändras. Det föreslås att årsinkomst definieras i 2 § i kapitlet.

Den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen har i praktiken varit inkomsten under det kalenderår som föregår kalenderåret före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Arbetsinkomsten har därför justerats med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare till nivån då dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen började. Det gällande 4 mom. blir onödigt eftersom det i 1 mom. föreslås att dagpenningens belopp ska beräknas på basis av inkomsten under de 12 månader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Det föreslås att 4 mom. slopas, varvid det nuvarande 5 mom. blir 4 mom.

Det nuvarande 5 mom. som blir 4 mom. ändras i övrigt inte, men enligt förslaget ska det i momentet göras en korrigering i hänvisningsbestämmelsen som beror på det nya 1 mom. Det ska hänvisas till 2—4 mom. i stället för till 1—3 mom.

2 §. *Årsinkomst.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om vad som avses med arbetsinkomst som utgör grund för dagpenning. Det föreslås att kapitlets struktur ändras så att i 2 § definieras enbart årsinkomst. Av denna orsak föreslås det att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet. Bestämmelser om löneinkomst och försäkringslön som ska beaktas i årsinkomsten finns i fortsättningen i 3 § och om företagarinkomst i 4 §. Närmare bestämmelser om ersättning för inkomstbortfall som räknas som årsinkomst finns i 5 § och om förmånsbaserad inkomst i 6 §.

Enligt 1 mom. ska granskningsperioden vara de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Med årsinkomst avses den löneinkomst som betalats under granskningsperioden, företagarinkomst enligt en försäkring som gäller under granskningsperioden och den arbetsförtjänst för denna tid som ska räknas till pensionslönen och som vid arbete utomlands betraktas som grund för pensionsavgifterna (försäkringslön) samt den ersättning för inkomstbortfall enligt 5 § eller förmånsbaserad inkomst enligt 6 § som beviljats för nämnda tid.

Skillnaden jämfört med den gällande 2 § är att till grund för dagpenningsförmån ligger utöver all löneinkomst under granskningsperioden, arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samt försäkringslön också den förmånsinkomst som beviljats för granskningsperioden eller den kalkylerade inkomst som beräknats på basis av förmånerna, och inte längre enbart arbetsinkomst. Som inkomst beaktas i fortsättningen inte heller annan företagarinkomst än arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare.

De förmåner som dagpenningsförmån kan basera sig på enligt den gällande lagstiftningen ska också i fortsättningen beaktas i årsinkomsten. Utöver dessa förmåner ska också andra ersättningar för inkomstbortfall och förmåner beaktas på så sätt att årsinkomsten som föregår ar-

betsoförmågan eller rätten till förmån så bra som möjligt motsvarar den försäkrades genomsnittliga inkomstnivå under de föregående 12 kalendermånaderna.

Förmånerna ska beaktas i årsinkomsten som sådana (5 §) eller som förmånsbaserad kalkylerad inkomst (6 §). Det är motiverat att förmåner som till sin karaktär är ersättning för inkomstbortfall och vilkas belopp helt eller till största delen motsvarar den försäkrades inkomstbortfall till följd av en olycka beaktas i årsinkomsten till det beviljade beloppet på motsvarande sätt som löneinkomst. För förmåner vilkas ersättningsnivå inte är avsedd att motsvara inkomstbortfallet är det dock motiverat att fastställa den inkomst som legat till grund för en kalkylerad förmån. Då minskar inte förmånens nivå t.ex. vid övergången från arbetslöshetsförmån till dagpenningförmån eller från en dagpenningförmån till en annan.

Avsikten är att när dagpenningförmån fastställs ska i fortsättningen de uppgifter som fås ur det nationella inkomstregistret utnyttjas så att arbetsgivaren eller någon annan prestationsbetalare inte särskilt behöver meddela Folkpensionsanstalten om de inkomstuppgifter som behövs för beviljande av dagpenningförmån. Av inkomstregistret framgår bland annat betalningsdagen för lönen eller någon annan prestation samt lönebetalningsperioden, men inte lönens intjäningstid. Av denna orsak ska löneinkomst beaktas i årsinkomsten enligt sjukförsäkringslagen, om betalningsdagen inträffar under granskningsperioden på 12 kalendermånader. Detta motsvarar gällande praxis när grunden för dagpenningförmån är den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. Andra inkomstslag som ingår i årsinkomst beaktas inte enligt betalningsdagen med anledning av deras olika karaktär. Försäkringslön ska beaktas om arbetet har skett under granskningsperioden på 12 kalendermånader. Arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare ska beaktas för de kalendermånader för vilken inkomsten gäller under granskningsperioden. Ersättning för inkomstbortfall och förmånsbaserad inkomst ska beaktas för den tid för vilken den sökande har beviljats och fått dagpenningförmån.

Det föreslås inte att årsinkomst ska fastställas för de 12 kalendermånader som omedelbart föregår arbetsoförmågan eller rätten till förmån, utan för de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Om rätten till förmån börjar t.ex. den 10 februari ska granskningsperioden vara 1.1.—31.12. och årsinkomsten beaktas för denna period. De löne- och förmåsuppgifter som behövs när dagpenningförmån fastställs fås i fortsättningen i regel ur det nationella inkomstregistret till vilket prestationsbetalaren ska lämna uppgifterna senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen. Fysiska personer och dödsbon som inte har antecknats i arbetsgivarregistret enligt 31 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) kan månatligen lämna uppgifterna senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden. Efter detta kan prestationsbetalaren ännu korrigerera uppgifterna, om det förekommer fel i dem. För att de uppgifter som behövs för att bevilja dagpenningförmån ska vara tillgängliga när förmånsansökan avgörs och för att uppgifterna i det skedet ska vara så felfria som möjligt är det inte motiverat att som grund använda den inkomst som omedelbart föregår rätten till förmån. Dessutom bör det beaktas att föräldradagpenning ska sökas på förhand och att sökandena också ofta önskar få beslutet om dagpenning före föräldradagpenningen börjar. Om man var tvungen att vänta på uppgifter om inkomst för tiden omedelbart före rätten till förmån skulle meddelandet av beslut fördröjas. För tydligheten skull och för att inkomstregistret ska kunna utnyttjas föreslås det att inkomst ska beaktas för fulla kalendermånader. Det är inte möjligt att få inkomstuppgifter per dag ur inkomstregistret, utan endast per lönebetalningsperiod. Också försäkringslön fastställs månatligen och den årliga arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare kan ändras så att den är månatlig.

RP 296/2018 rd

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen ska inkomst beaktas endast för den tid personen i fråga varit försäkrad i Finland enligt sjukförsäkringslagen. En motsvarande bestämmelse finns i det gällande 11 kap. 4 § 1 mom.

I regel fastställs dagpenningförmån i enlighet med 1 mom. på basis av inkomsten under det år som föregår arbetsförmågan eller rätten till förmån. Inkomsten under granskningsperioden på 12 kalendermånader kan anses beskriva en persons genomsnittliga inkomstnivå vid begynnelse- och sluttidpunkten för dagpenningförmån. Före begynnelse- och sluttidpunkten för arbetsförmågan eller rätten till förmån kan det dock ha skett en så betydande förändring i dagpenningssökandens situation och inkomster att beaktande av inkomsten under granskningsperioden på 12 kalendermånader medför ett oskäligt slutresultat. I 3 mom. ska det uttömmande föreskrivas om särskilda situationer där dagpenningförmån i undantagsfall kan fastställas på basis av den till årsinkomst ändrade inkomsten för de tre kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelse- och sluttidpunkten för arbetsförmågan eller rätten till förmån. I de situationer som anges i momentet har den försäkrade inte nödvändigtvis under hela granskningsperioden på 12 kalendermånader någon betydande inkomst som beaktas i årsinkomsten. I motsvarande situationer kan man enligt den gällande lagstiftningen som grund för dagpenningförmån använda arbetsinkomsten för sex månader, om den är väsentligt större än den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. Bestämmelsen ska inte tillämpas t.ex. i situationer där en arbetslös har fått arbete eller en försäkrad har börjat arbeta igen efter en period med rehabiliteringspenning, rehabiliteringsstöd eller dagpenningförmån precis före arbetsförmågan eller rätten till förmån började. I dessa situationer ska den förmån som den försäkrade får beaktas i årsinkomsten och dagpenningförmån fastställas på basis av årsinkomsten under granskningsperioden.

Det är fråga om en särskild situation enligt 3 mom. när en person under granskningsperioden har blivit klar med sin yrkesutbildning, flyttat till Finland från utlandet eller varit borta från arbetet på grund av vård av barn eller militär- eller civiltjänst. Dessutom är en förutsättning att personens inkomst under de tre kalendermånader som föregår kalendermånaden omedelbart före begynnelse- och sluttidpunkten för arbetsförmågan eller rätten till förmån multiplicerat med fyra har varit minst 20 procent större än inkomsten för granskningsperioden.

I 4—6 mom. anges vad som avses med att bli klar med sin yrkesutbildning, att flytta till Finland, att vårda barn och att fullgöra militär- eller civiltjänst. Det är enligt 4 mom. fråga om att bli klar med sin yrkesutbildning när en studerande har avlagt den examen som hör till studierna. Den studerande kan t.ex. ha avlagt en yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller lägre eller högre högskoleexamen. Till exempel utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen, arbetsplatsutbildning eller yrkesinriktad fortbildning eller kompletterande utbildning som inte leder till en faktisk examen utgör däremot inte en grund för tillämpning av bestämmelsen.

Med vård av barn avses enligt 4 mom. en situation där föräldern till ett barn efter en period med föräldradagpenning har blivit vårdledig eller partiellt vårdledig från sitt arbete på grund av hemvård av ett barn under 3 år eller ett adoptivbarn. Bestämmelsen ska på motsvarande sätt tillämpas också när en förälder inte är i ett anställningsförhållande som han eller hon kan vara vårdledig från, men föräldern de facto är borta från arbetslivet på grund av vård av barn. Det är fråga om sådan vård av barn som avses i bestämmelsen också när en förälder är borta från arbetet på grund av vård av ett barn under 16 år som är sjukt eller har en funktionsnedsättning. Det kan vara fråga om att föräldern deltar i hemvård eller sjukvård av ett barn.

Enligt 5 mom. i paragrafen avses med militär- eller civiltjänst tjänstgöring för att fullgöra värnplikten enligt värnpliktslagen (1438/2007) eller för att uppfylla civiltjänstplikten enligt

civiltjänstlagen (1446/2007) eller fullgöra frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995).

Flytt till Finland avser enligt 6 mom. en situation där en person som inte har varit försäkrad i Finland flyttar till Finland och blir försäkrad i Finland på det sätt som föreskrivs i 1 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen.

Avsikten med 7 mom. är att trygga en försäkrad en dagpenningsförmån på minst samma nivå när en ny förmånsperiod för samma förmån börjar inom 30 dagar från det att den föregående perioden har upphört. Detta gör att fastställandet av dagpenningsförmån blir mer förutsägbart och åskådligt med tanke på den försäkrade. Om dagpenningsförmånens belopp till följd av den årsinkomst som föregår den nya förmånsperioden ökar så att förmånen blir större än tidigare, ska årsinkomsten utgöra grund för förmånen. En försäkrad får dock alltid förmånen på basis av minst årsinkomsten för den föregående perioden med dagpenningsförmån. Bestämmelsen gäller endast sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning samt specialvårdspenning. I fråga om föräldradagpenning och rehabiliteringspenning föreskrivs det särskilt om att de fastställs på basis av samma årsinkomst när det gäller alla perioder av föräldradagpenning som betalas för samma barn eller när det gäller perioder av rehabiliteringspenning för samma rehabilitering.

3 §. Löneinkomst. I den gällande paragrafen finns det bestämmelser om huvudregeln att dagpenningsförmån fastställs utifrån den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen för det år som föregår begynnelsestidpunkten för arbetsoförmåga eller rätt till förmån. Det föreslås att användningen av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen som grund för dagpenning ska slopas. Den föreslagna paragrafen gäller löneinkomst som ingår i den årsinkomst som avses i 2 §. Av denna orsak föreslås det också att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

Enligt 1 mom. ska som löneinkomst beaktas lön som fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande samt lön som avses i arbetspensionslagarna och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som ska räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (försäkringslön). Bestämmelsen motsvarar 11 kap. 2 § 1 mom. 1 och 3 punkten i den gällande lagen. Dessutom ska de löner som inte fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande beaktas, men som enligt 2 mom. betraktas som i 13 § i lagen om förskottsuppbörd avsedda löner eller arvoden på vilka förskottsinnehållning ska verkställas. Dessa jämställs med lön som fås i anställnings- eller tjänsteförhållande och har enligt den gällande lagstiftningen beaktats som grund för dagpenningsförmån. Arvoden enligt 2 mom. är bland annat arvoden för familjevårdare och närstående vårdare, arvoden till riksdagsledamöter och medlemmar av statsrådet samt arvoden till idrottsutövare. Däremot beaktas t.ex. arbetsersättning som betalas till företagare inte som inkomst som jämställs med löneinkomst. Dessutom räknas det i 3 mom. särskilt upp vilka inkomstslag som med avvikelse från 1 och 2 mom. inte betraktas som lön. Begreppet löneinkomst motsvarar de gällande bestämmelserna.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska som lön betraktas i 13 § i lagen om förskottsuppbörd avsedda löner, arvoden och ersättningar på vilka förskottsinnehållning ska verkställas, arvoden till idrottsutövare, löner som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen, löner för utlandsarbete enligt 77 § i inkomstskattelagen på vilka förskottsinnehållning ska verkställas i enlighet med 13 § i lagen om förskottsuppbörd, kompletteringsdagpenning som betalas av en sådan sjukkasse som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och betjäningssavgifter som fås på basis av en anställning. Bestämmelsen motsvarar det gällande 11 kap. 2 § 3 mom.

RP 296/2018 rd

Paragrafens 3 mom. ska innehålla en förteckning med 11 punkter över vad som inte betraktas som lön. Dessutom ska i 4 mom. närmare definieras under vilka förutsättningar vinstpremie inte kan betraktas som lön. Bestämmelserna motsvarar 11 kap. 2 § 4 och 5 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 5 mom. är nytt. Momentet gäller beaktande av kommunalveterinärers inkomster i årsinkomsten när dagpenningförmåner beviljas. Kommunalveterinärers inkomster består av den lön som kommunen betalar och de besöks- och åtgärdsarvoden som veterinären tar ut av kunderna. Kommunalveterinärerna har enligt 19 § i veterinärvårdslagen (765/2009) rätt att för tjänster som de tillhandahåller hos husdjurets ägare eller innehavare ta ut det arvode som fastställts i det kommunala tjänstekollektivavtalet, ersättning för resekostnader och ersättning för användning av utrustning i sin ägo samt ersättning för kostnader för förbrukade läkemedel och förnödenheter. En kommunalveterinär är skyldig att föra bok över besöks- och åtgärdsarvodena samt praktikens andra intäkter och kostnader på samma sätt som en yrkesutövare. Veterinären är dock inte försäkringsskyldig enligt lagen om pension för företagare när det gäller inkomsterna från praktiken.

I enlighet med den gällande lagstiftningen utgör kommunalveterinärens lön och de arvoden som tas ut av kunderna tillsammans den arbetsinkomst som används som grund för dagpenningförmånen. De sistnämnda inkomsterna beaktas som förvärvsinkomst av näringsverksamhet. Eftersom det föreslås att användning av förvärvsinkomst av näringsverksamhet som grund för dagpenningförmån ska slopas och eftersom kommunala veterinärer inte är försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för företagare bör det föreskrivas särskilt om beaktande av arvoden.

I enlighet med 5 mom. ska som en kommunalveterinärers inkomster beaktas utöver den utbetalda lönen också det penningbelopp som det kommunala organ som avses i 7 § i veterinärvårdslagen årligen fastställer såsom de arvoden enligt 19 § i den lagen som veterinären tar ut hos djurägare eller djurinnehavare. Det är alltså fråga om ett kalkylerat belopp som består av de arvoden som det kommunala organet fastställt för veterinären, inte faktiska arvoden som veterinären tar ut hos kunderna. Motsvarande belopp som fastställs av kommunen är också pensionsgrundande förvärvsinkomst för en veterinär i enlighet med 85 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016). Grunden för fastställande av dagpenningförmån motsvarar således i fortsättningen grunden för fastställande av en kommunalveterinärers pension. Om en kommunalveterinär vid sidan av arbetet som kommunalveterinär arbetar som företagare med en privatmottagning ska inkomsterna till denna del beaktas på samma sätt som för andra företagare. Eftersom det penningbelopp som kommunen fastställt ska utgöra grund för dagpenningförmånen, ska på detta belopp också tas ut dagpenningpremie enligt 18 kap. 15 § på motsvarande sätt som på förvärvsinkomst av näringsverksamhet enligt den gällande lagen.

Paragrafens 6 mom. ska vara en specialbestämmelse om vårdarvode för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) och vårdarvode enligt familjevårdslagen (263/2015). Avsikten med bestämmelsen är att förhindra situationer där vårdarvode för närståendevård eller familjevård beaktas i den försäkrades årsinkomst och således i dagpenningförmånens belopp, och att betalningen av arvodet fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen. I detta fall orsakar arvodet inget inkomstbortfall för den försäkrade. I bestämmelsen anges det att om den försäkrade har fått vårdarvode för närståendevård eller vårdarvode för familjevård under den granskningsperiod för årsinkomst som avses i 2 § och betalningen av nämnda arvode fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas arvodet för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas. I de situationer som avses i momentet ska vårdarvodet dras av från den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen endast för den tid som ersättning betalas samtidigt med dagpenningförmånen. Om

betalningen av vårdarvodet upphör under dagpenningsperioden ska dagpenningsförmånens belopp justeras.

En bestämmelse som motsvarar 7 mom. finns i det gällande 11 kap. 4 § 8 mom. Det föreslås att ordalydelsen i bestämmelsen ändras så att den motsvarar de bestämmelser som föreslås i 11 kap. Enligt bestämmelsen kan en försäkrad i vissa situationer uppge löneinkomst också för en tid då han eller hon inte har varit försäkrad i Finland. Löneinkomst kan uppges av en person som tidigare har varit försäkrad i Finland, och som har tjänat in inkomsten medan han eller hon arbetade i en annan av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat där Europeiska unionens lagstiftning tillämpas och som på nytt har blivit försäkrad i Finland. En förutsättning är också att den försäkrade inte alls har någon i Finland intjänad årsinkomst enligt 2 §. Om de löneinkomster som har tjänats in utomlands är avsevärt mycket lägre eller högre än inkomsterna från motsvarande arbete i Finland, kan de inkomster som används som grund för dagpenningsförmånen kalkyleras enligt löneinkomsten från motsvarande arbete i Finland, med beaktande av inkomsterna för en person som arbetar i motsvarande uppgifter i Finland och vars erfarenhet och kompetens är jämförbara med den försäkrades. Dagpenningsförmånen ska i tillämpliga delar på det sätt som föreskrivs i 2 § fastställas på basis av den löneinkomst den försäkrade uppgett.

4 §. Företagarinkomst. I den gällande paragrafen föreskrivs det om fastställande av dagpenningsförmånen enligt den arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad, dvs. enligt den s.k. arbetsinkomsten för sex månader, samt om fastställande av föräldradagpenning enligt den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning. Det föreslås att fastställandet av dagpenningsförmånen enligt arbetsinkomsten för sex månader ska slopas. Specialbestämmelsen om föräldradagpenning ska flyttas till 9 §.

I paragrafen ska det föreskrivas om företagarinkomst som ingår i årsinkomsten. Av denna orsak föreslås det också att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet. Enligt 1 mom. ska som företagarinkomst beaktas arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. Som inkomst ska i fortsättningen inte användas annan företagarinkomst som omfattas av det gällande 11 kap. 2 § 2 mom. I årsinkomsten ska arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare beaktas omvandlad till månatlig arbetsinkomst för de kalendermånader som den har gällt under granskningsperioden. Om arbetsinkomstens belopp har varierat under granskningsperioden ska den genomsnittliga arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare beräknas i enlighet med 2 mom.

4 a §. Försäkringsavgifter och försäkringspremier som dras av från arbetsinkomsterna. Bestämmelsen gäller de avdrag för försäkringsavgifter och försäkringspremier som ska göras från arbetsinkomsten när dagpenningsförmånens belopp beräknas. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom en bestämmelse om avdrag för försäkringsavgifter och försäkringspremier ingår i den föreslagna 7 §.

5 §. Ersättning för inkomstbortfall. I den gällande paragrafen föreskrivs det om de avdrag för inkomstens förvärvande som ska göras från arbetsinkomsten. Det föreslås att avdragen för inkomstens förvärvande ska slopas helt och hållet. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om de ersättningar för inkomstbortfall som ingår i årsinkomsten. Av denna orsak föreslås det också att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

I paragrafen finns en förteckning över de förmåner som ska beaktas i årsinkomsten som sådana till det beviljade beloppet. Sådana förmåner är ersättning för inkomstbortfall som beviljats på basis av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt lagstiftningen om olycksfall i arbetet

samt ersättning för inkomstbortfall som baserar sig på trafikförsäkringslagen, patientskadelagen (585/1986) och lagarna om olycksfall i militärtjänst. Med de olika lagarna om olycksfall i arbetet avses bland annat lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete (460/2015) och lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare (276/2009). Med lagarna om olycksfall i militärtjänst avses lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) och lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016). I årsinkomsten ska beaktas den ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt de nämnda lagarna, dvs. dagpenning, rehabiliteringspenning och olycksfallspension. På motsvarande sätt ska också dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar beaktas till det beviljade beloppet eftersom dagpenning vid smittsam sjukdom ersätter det faktiska inkomstbortfall som orsakats en försäkrad på grund av frånvaro från arbetet.

Ersättning för inkomstbortfall enligt paragrafen ska beaktas i årsinkomsten, om ersättningen har beviljats för granskningsperioden enligt 2 § och den försäkrade själv har fått den. Om ersättningen har betalats t.ex. till den försäkrades arbetsgivare ska ersättningen inte beaktas som inkomst. I detta fall ska i den försäkrades årsinkomst beaktas den löneinkomst som han eller hon har betalats. Om ersättningen däremot har betalats t.ex. till kommunen med stöd av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) ska ersättningen beaktas som den försäkrades inkomst. Om en försäkrad för samma tid har beviljats en förmån eller ersättning som avses i 6 § eller någon annan förmån eller ersättning i förhållande till vilken den ersättning för inkomstbortfall som nämns i momentet är primär, ska i årsinkomsten beaktas den primära förmånen. Av en annan förmån eller ersättning ska det belopp som eventuellt återstår att betala ut efter avdraget beaktas i enlighet med 5 och 6 §.

Om en försäkrad under granskningsperioden har fått flera förmåner på olika grunder, ska alla dessa beaktas som en del av årsinkomsten. Den försäkrade kan under granskningsperioden ha fått t.ex. arbetslöshetsförmån en del av tiden och studiepenning en del av tiden. I motsats till löneinkomst ska ersättning för inkomstbortfall beaktas i enlighet med tidpunkten den beviljades. Således ska t.ex. ersättning som beviljats och betalats retroaktivt för en lång tid inte beaktas i enlighet med betalningstidpunkten.

I 2 mom. anges det att om den försäkrade har fått ersättning för inkomstbortfall enligt 1 mom. som betalats för annan arbetsförmåga än full arbetsförmåga under granskningsperioden för årsinkomst och betalningen av nämnda ersättning fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, ska ersättningen för denna tid inte beaktas i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas. Eftersom dagpenningförmånerna till sin karaktär är ersättning för inkomstbortfall borde det inte uppkomma en situation där ersättning för inkomstbortfall har beaktats i årsinkomsten och således i dagpenningförmånens belopp och där betalningen av ersättning fortsätter samtidigt med dagpenningförmån som betalas till fullt belopp. Bestämmelsen gäller ersättningar för inkomstbortfall som betalats på basis av annan arbetsförmåga än full arbetsförmåga eftersom de gällande bestämmelserna om att full ersättning ska prioriteras inte ändras oberoende av om förmånen eller ersättningen har beaktats i årsinkomsten. Med andra ord, om en mottagare av sjukdagpenning samtidigt med sjukdagpenning får t.ex. full ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar på grund av samma arbetsförmåga ska den sistnämnda ersättningen dras av från sjukdagpenning i enlighet med 12 § 2 §. I praktiken blir det i detta fall vanligen ingenting kvar av sjukdagpenningen att betala ut. Motsvarande bestämmelse om prioriteringen av förmåner föreslås också i 12 kap. 9 § i fråga om specialvårdspenning. På föräldradagpenning ska däremot tillämpas betalning till minimibelopp enligt 11 kap. 12 § för tiden med en annan förmån. Bestämmelsen gäller bland annat full ersättning för inkomstbortfall.

I de situationer som avses i 2 mom. ska ersättningen för inkomstbortfall dras av från den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen endast för den tid som ersättning betalas samtidigt med dagpenningförmånen. Om betalningen av ersättningen för inkomstbortfall upphör under dagpenningperioden ska dagpenningförmånens belopp justeras.

5 a §. *Fastställande av sjukdagpenning när den försäkrades arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena.* Bestämmelsen gäller situationer där den försäkrade har flera arbeten och hans eller hennes arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom motsvarande bestämmelse ingår i den föreslagna 8 §.

6 §. *Förmånsbaserad inkomst.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om fastställande av sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån. Det föreslås att bestämmelsen upphävs helt och hållet eftersom dagpenningförmån i fortsättningen ska fastställas på basis av årsinkomst. I 6 § ska det föreskrivas om en ny förmånsbaserad inkomst. Av denna orsak föreslås det också att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

I 1 mom. finns en förteckning över de förmåner på basis av vilka den kalkylerade förmånsbaserade inkomst som ska beaktas i årsinkomsten ska beräknas. De förmåner som nämns i momentet är i huvudsak till sin karaktär ersättningar för inkomstbortfall, men de ersätter dock i enlighet med de egna beräkningsbestämmelserna inte helt och hållet den försäkrades inkomstbortfall. Arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen, rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna och studiepenning enligt lagen om studiestöd, vilka enligt den gällande lagstiftningen kan komma att utgöra grund för dagpenningförmån, ska också i fortsättningen utgöra grund för dagpenningförmån som förmånsbaserade inkomster. Utöver dessa ska också beaktas invalidpension enligt lagen om pension för arbetstagare och sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen samt garantipension enligt 7 § 1 mom. 3 och 4 punkten och 2 mom. 2 punkten i lagen om garantipension (703/2010) som eventuellt ska betalas utöver invalidpension eller sjukpension. Också garantipension som betalas utöver ersättning för inkomstbortfall som baserar sig på lagarna om olycksfall i arbetet och olycksfall i militärtjänst samt trafikförsäkringslagen ska beaktas i årsinkomsten. Dessutom ska vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) samt anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter (329/1967) beaktas i årsinkomsten. Också dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen, med undantag för dagpenning vid smittsam sjukdom, ska beaktas som en kalkylerad förmånsbaserad inkomst när en annan dagpenningförmån beviljas.

Med avvikelse från den gällande lagstiftningen ska arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen eller de arbetspensionslagarna som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare samt rehabiliteringstilllägg beaktas i årsinkomsten i sin helhet och till det belopp som de har beviljats den försäkrade. Enligt den gällande bestämmelsen ska i arbetslöshetsförmånens belopp inte beaktas bland annat den förhöjda förtjänstdelen enligt 6 kap. 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, till den del dess belopp överstiger den förtjänstdel som bestäms enligt 1 mom. i den paragrafen och inte heller grunddagpenningens förhöjningsdel enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i den lagen. Nedsättning av arbetslöshetsförmånens belopp enligt 6 kap. 3 a § eller 7 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa beaktas inte heller. Beaktandet av rehabiliteringspenning som en föregående förmån inbegriper likaså begränsningar. Den del av rehabiliteringspenningen som fastställts enligt 32 § 2 mom. i rehabiliteringslagen och med vilken rehabiliteringspenningen överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som i en motsvarande situation hade fastställts enligt 32 § 1 mom. i nämnda lag eller den 10 procents förhöj-

ning som avses i 33 § 1 mom. i nämnda lag samt den 33 procents förhöjning som avses i arbetspensionslagarna ska enligt den gällande bestämmelsen inte beaktas. I den nya beräkningsmodell som baserar sig på årsinkomst är utgångspunkten att inkomsterna under en granskningsperiod som omfattar det år som föregår rätten till förmån beskriver den försäkrades genomsnittliga inkomstnivå före begynnelsestidpunkten för rätten till förmån. Av denna orsak ska arbetslöshetsförmånerna och rehabiliteringspenning i sin helhet beaktas i årsinkomsten. Ändringen förtydligar och förenklar också beräkningen av årsinkomsten.

I årsinkomsten ska studiepenning enligt lagen om studiestöd beaktas. Studiepenning är också enligt den gällande lagstiftningen en föregående förmån som ligger till grund för dagpenningförmån. Om den försäkrade inte har någon annan årsinkomst än studiepenning, har han eller hon rätt till minst minimibeloppet av föräldradagpenning och specialvårdspenning. Om den försäkrade ansöker om sjukdagpenning och han eller hon på grund av 8 kap. 7 § inte har rätt till sjukdagpenningens minimibelopp för 55 dagar, har han eller hon dock på basis av studiepenning rätt att få sjukdagpenning till ett mindre belopp än minimibeloppet.

Förmånsbaserad inkomst som beräknats på basis av en förmån enligt 1 mom. ska beaktas om förmånen har beviljats för granskningsperioden för årsinkomsten och den försäkrade själv har fått den. Om förmånen har betalats t.ex. till den försäkrades arbetsgivare ska förmånen inte beaktas som inkomst. I detta fall ska i den försäkrades årsinkomst beaktas den löneinkomst som han eller hon har betalats. Om förmånen däremot har betalats t.ex. till kommunen med stöd av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ska förmånen beaktas som den försäkrades inkomst. Om en försäkrad för samma tid har beviljats två förmåner eller ersättningar som avses i 5 eller 6 § eller två andra förmåner eller ersättningar, av vilka den ena är primär i förhållande till den andra med stöd av lagstiftningen om förmåner, ska i årsinkomsten beaktas den primära förmånen. Det belopp av en annan förmån eller ersättning som eventuellt återstår att betala ut efter avdraget ska beaktas i enlighet med 5 och 6 §. Om den försäkrade under granskningsperioden har fått en förmån eller ersättning som nämns i 11 kap. 12 § och föräldradagpenning av denna orsak har betalats till minimibelopp ska förmånen eller ersättningen och föräldradagpenningens minimibelopp på motsvarande sätt beaktas i årsinkomsten.

Om en försäkrad under granskningsperioden har fått flera förmåner på olika grunder, ska alla dessa beaktas som en del av årsinkomsten. Den försäkrade kan under granskningsperioden ha fått t.ex. en arbetslöshetsförmån en del av tiden och studiepenning en del av tiden. I motsats till löneinkomst ska förmånsbaserad inkomst beaktas i enlighet med tidpunkten den beviljades. Således ska t.ex. en förmån som beviljats och betalats retroaktivt för en lång tid inte beaktas i enlighet med betalningstidpunkten.

I 2 och 3 mom. ska det föreskrivas närmare om hur kalkylerad förmånsbaserad inkomst fastställs. Enligt 2 mom. ska det genomsnittliga beloppet per dag först beräknas på de ersättningar för inkomstbortfall och sociala förmåner som den försäkrade fått. Det genomsnittliga beloppet fås så att det sammanlagda beloppet av de förmåner som beviljats för granskningsperioden på 12 kalendermånader delas med antalet vardagar enligt sjukförsäkringslagen.

Exempel

Den försäkrade har under granskningsperioden fått en arbetslöshetsförmån för tiden 15 februari—30 maj som uppgår till sammanlagt 4 550 euro och studiepenning enligt lagen om studiestöd för tiden 1 september—30 oktober som uppgår till sammanlagt 500 euro. Förmånernas sammanlagda belopp är således 5 050 euro. Förmånernas genomsnittliga belopp per dag fås genom att dela det sammanlagda beloppet med det antal vardagar enligt sjukförsäkringslagen som omfattas av den tid för vilken förmånerna beviljades. Det genomsnittliga beloppet per dag är således 36,07 euro (5 050 euro/140 dagar).

RP 296/2018 rd

I enlighet med 3 mom. ska den förmånsbaserade årsinkomsten beräknas på det genomsnittliga beloppet per dag och detta ska göras med hjälp av formeln för den dagpenningförmån som ska beviljas på så sätt att den variabel som ska fastställas är årsinkomst när man känner till förmånens belopp per dag.

Exempel

Den försäkrade har ansökt om sjukdagpenning. Sjukdagpenning fastställs i enlighet med 11 kap. 1 § 2 mom. enligt följande (när årsinkomsten enligt nivån 2018 understiger 30 350 euro):

$$\text{Sjukdagpenningens belopp (€/dag)} = \frac{0,7 \times \text{årsinkomsten}}{300}$$

Med formeln för beräkning av sjukdagpenning fås den förmånsbaserade årsinkomsten när man känner till förmånens genomsnittliga belopp per dag

$$\text{Förmånsbaserad årsinkomst} = \frac{\text{förmånens genomsnittliga belopp (€/dag)} \times 300}{0,7}$$

Om förmånens genomsnittliga belopp är 36,07 euro/dag i enlighet med föregående exempel, är den kalkylerade förmånsbaserade årsinkomsten 15 458,57 euro.

Den förmånsbaserade årsinkomsten kan inte beaktas i sin helhet i årsinkomsten enligt 2 § eftersom det är fråga om en kalkylerad inkomst för hela året. Enligt 4 mom. ska den förmånsbaserade årsinkomsten beaktas i årsinkomsten enligt 2 § i förhållande till det antal förmånsdagar enligt sjukförsäkringslagen som den försäkrade fått. I årsinkomsten ska beaktas den andel som utgör en tredjedel av det antal vardagar enligt sjukförsäkringslagen som ingår i granskningsperioden under förmånsperioderna.

Exempel

Om den kalkylerade förmånsbaserade årsinkomsten är 15 458,57 euro och den försäkrade under granskningsperioden har fått förmånerna i fråga för 140 vardagar enligt sjukförsäkringslagen, ska av den förmånsbaserade årsinkomsten beaktas den andel som motsvarar dessa dagars andel av antalet vardagar under året, dvs. $140/300 \times 15 458,57$ euro = 7 214 euro. Denna andel av den förmånsbaserade årsinkomsten beaktas i årsinkomsten.

I 5 mom. anges det att om den försäkrade har fått delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna under granskningsperioden för årsinkomsten och betalningen av delinvalidpension fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen ska pensionen för denna tid inte beaktas i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas. Eftersom dagpenningförmån till sin karaktär är ersättning för inkomstbortfall borde det inte uppkomma en situation där förmånen har beaktats i årsinkomsten och således i dagpenningförmånens belopp och där betalningen av förmånen fortsätter samtidigt med dagpenningförmån som betalas till fullt belopp. Bestämmelsen gäller annan invalidpension än full invalidpension. För full invalidpension gäller specialbestämmelsen i 8 kap. 6 § 3 mom. och enligt den bestämmelsen ska sjukdagpenning fastställas på basis av intjänade löne- och företagariinkomster under pensioneringstiden, om en försäkrad efter sin pensionering blir arbetsoförmögen. Med andra ord ska pensionen då inte beaktas i årsinkomsten. På föräldradagpenning ska däremot tillämpas betalning till minimibelopp enligt 11 kap. 12 § för tiden med en annan förmån. Bestämmelsen gäller bland annat full invalidpension.

I de situationer som avses i 5 mom. ska delinvalidpension dras av från den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningförmånen endast för den tid som pensionen betalas samtidigt

med dagpenningsförmånen. Om betalningen av pension upphör under dagpenningsperioden ska dagpenningsförmånens belopp justeras.

6 a §. *Hur föräldradagpenningen bestäms i vissa fall.* I bestämmelsen anges det att om en försäkrad samtidigt har rätt till föräldradagpenning med stöd av 3, 4 och 6 § i den gällande lagen, bestäms föräldradagpenningen för samma barn under hela föräldradagpenningsperioden på den grund som fastställs enligt den dag då rätten till förmånen uppkommer. Enligt propositionen kan föräldradagpenning i fortsättningen inte fastställas på flera olika grunder och det föreslås dessutom att 3, 4 och 6 § ska ändras. Föräldradagpenning kan i enlighet med den föreslagna 2 § fastställas på basis av årsinkomsten eller i enlighet med det föreslagna 9 § 2 mom. på basis av den årsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning. En bestämmelse om att föräldradagpenning för samma barn fastställs på basis av samma årsinkomst under hela föräldradagpenningsperioden ska tas in i det föreslagna 9 § 1 mom. Det föreslås att den gällande 6 a § upphävs som onödig.

7 §. *Försäkringsavgifter och försäkringspremier som dras av från löneinkomsterna.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspennings minimibelopp. Det föreslås att motsvarande bestämmelse flyttas till 10 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om de avdrag för försäkringsavgifter och försäkringspremier som ska göras på inkomsterna. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

Motsvarande bestämmelse om avdrag för försäkringsavgifter och försäkringspremier finns i den gällande 4 a §. Enligt den gällande bestämmelsen görs avdraget för försäkringsavgifter och försäkringspremier från försäkringslönen och från arbetsinkomster som fås i ett anställnings- eller tjänsteförhållande. Enligt den föreslagna paragrafen ska avdraget göras från de löneinkomster som ingår i årsinkomsten och från försäkringslönen. Det föreslås att beloppet av avdraget för försäkringsavgifter och försäkringspremier ska höjas så att det motsvarar det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom., arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare samt löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

8 §. *Fastställande av sjukdagpenning när den försäkrades arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp. Det föreslås att motsvarande bestämmelse flyttas till 11 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om fastställande av dagpenning i situationer där den försäkrade har flera arbeten och hans eller hennes arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena. Dagpenningens belopp ska då beräknas endast på basis av inkomstbortfallet från det arbete som den försäkrade inte längre kan utföra. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 11 kap. 5 a §. Det föreslås att dagpenning ska fastställas på basis av årsinkomsten enligt 2 § 1 mom. så att i årsinkomsten beaktas inkomsten endast från det arbete som den försäkrade inte längre kan utföra. Dessutom ska paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

9 §. *Särskilda bestämmelser om föräldradagpenning.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om beloppet av faderns föräldradagpenning. Det föreslås att de särskilda bestämmelserna om beloppet av faderns föräldradagpenning delvis ska flyttas till 11 §. I den föreslagna paragrafen har man samlat och samordnat de delvis överlappande bestämmelser om föräldradagpenning som finns i olika paragrafer i den gällande lagen. Av denna orsak föreslås det att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

I paragrafen ska den könsneutrala termen förälder användas och inte termerna moder och fader så som i de gällande motsvarande bestämmelserna. Enligt 1 mom. ska rätten till föräldradagpenning börja den dag då föräldern första gången betalas föräldradagpenning för samma barn. Föräldradagpenning ska för samma barn fastställas på basis av samma årsinkomst under hela föräldradagpenningensperioden i enlighet med 2 §. Således ska den årsinkomst som ligger till grund för föräldradagpenningen inte fastställas särskilt t.ex. på basis av den moderskaps- och föräldradagpenning som modern får för samma barn eller faderns faderskaps- och föräldradagpenning. Föräldradagpenningens belopp kan variera under föräldradagpenningensperioden på grund av t.ex. 1 § 3 mom. eller 11 §. Bestämmelsen motsvarar gällande 11 kap. 3 § 1 mom., 6 a §, 9 § 1 mom. och 10 a §.

Enligt 2 mom. kan föräldradagpenning fastställas i enlighet med den årsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalats inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller förrän ett adoptivbarn har tagits i vård. Den årsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning ska då justeras i förhållande till hur den lönekoeficient enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsestidpunkten för rätten till föräldradagpenning avviker från den lönekoeficient som fastställts för det föregående kalenderåret. Användning av årsinkomsten för en föregående föräldradagpenning som grund för en ny föräldradagpenning är ett alternativ till de årsinkomster enligt 2 § som föregår rätten till förmån. Motsvarande bestämmelse om fastställande av föräldradagpenning på basis av de arbetsinkomster som legat till grund för en föregående föräldradagpenning finns i gällande 11 kap. 4 § 6 och 7 mom. Om den föregående föräldradagpenningen har baserat sig på en föregående förmån enligt 11 kap. 6 §, kan bestämmelsen inte tillämpas. Enligt lagförslaget kan föräldradagpenning i fortsättningen basera sig endast på årsinkomst, inte på arbetsinkomst eller en föregående förmån. Av denna orsak föreslås det att föräldradagpenning ska kunna fastställas på basis av den årsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning.

10 §. Sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspenningens minimibelopp. I den gällande paragrafen förskrivs det om hur pension inverkar på föräldradagpenningens belopp. Det föreslås att motsvarande bestämmelse flyttas till 12 §. I den föreslagna paragrafen förskrivs det om minimibeloppet av dagpenningarna enligt sjukförsäkringslagen. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 11 kap. 7 §. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

10 a §. Justering av moderns föräldradagpenning. Enligt bestämmelsen är föräldradagpenning som betalas till modern för ett och samma barn lika stor under hela föräldradagpenningensperioden, med undantag för den förhöjning av moderskapspenning som avses i 1 § 3 mom. och betalning av föräldradagpenningens minimibelopp om modern samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete. Det föreslås att paragrafen upphävs som onödig eftersom det i det föreslagna 9 § 1 mom. förskrivs om att föräldradagpenning för ett och samma barn under hela föräldradagpenningensperioden fastställs på basis av samma årsinkomst.

11 §. Hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp samt faderskapspenningens belopp i vissa situationer. I den gällande paragrafen förskrivs det om beloppet av partiell föräldrapenning. Det föreslås att motsvarande bestämmelse flyttas till 13 §. I den föreslagna paragrafen förskrivs det om hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp samt faderskapspenningens belopp i vissa särskilda situationer. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

I 1 mom. förskrivs det om hur förvärvsarbete eller eget arbete inverkar på moderskaps- och föräldrapenningens belopp. Begreppet eget arbete definieras i 1 kap. 4 §. Att modern arbetar

under moderskaps- och föräldrapenningsperioden och att fadern arbetar under föräldrapenningsperioden medför att föräldradagpenning betalas till minimibelopp för tiden i arbete. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 11 kap. 8 §. I 2 mom. föreslås det en bestämmelse om att minimibeloppet av faderskapspenningen ska betalas i vissa situationer. En motsvarande bestämmelse finns i det gällande 11 kap. 9 § 2 mom.

12 §. *Betalning av föräldradagpenningens minimibelopp under den tid som en annan förmån betalas ut.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om beloppet av partiell sjukdagpenning. Det föreslås att bestämmelsen om partiell sjukdagpenning flyttas till 14 §. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om betalning av minimibeloppet av föräldradagpenning, om den försäkrade får en förmån som nämns i paragrafen. Enligt den gällande 11 kap. 10 § gäller betalningen av minimibeloppet av föräldradagpenningen endast försäkrade som får ålderspension och full sjukpension eller full invalidpension. Det föreslås att betalningen av minimibeloppet av föräldradagpenning ska utvidgas så att den gäller också andra i paragrafen nämnda ersättningar för inkomstbortfall. Paragrafens rubrik ska ändras så att den motsvarar innehållet.

Minimibeloppet av föräldradagpenningen ska betalas, om en försäkrad får ålderspension, partiell förtida ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna eller full sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, full invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna. Till denna del motsvarar bestämmelsen den gällande 11 kap. 10 §. Lagen om olycksfall i militärtjänst som nämns i den gällande paragrafen har upphävts och det föreslås att den lagen ersätts med lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom och lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssupdrag. Dessutom föreslås det att ordalydelsen i paragrafen preciseras så att den pension som beviljas med stöd av trafikförsäkringslagen och lagarna om olycksfall i arbetet och olycksfall i militärtjänst kallas olycksfallspension. Ändringarna är till dessa delar tekniska.

Föräldradagpenning är till sin karaktär ersättning för inkomstbortfall. Av denna orsak är det inte motiverat att för samma tid till fullt belopp betala två olika förmåner som ersätter inkomstbortfall. Att föräldradagpenning i enlighet med vad som föreslås i 2 § ska fastställas på basis av årsinkomsten ändrar dessutom den nuvarande inkomstbas som ligger till grund för dagpenning. Om betalningen av en annan förmån har börjat under de 12 kalendermånader som föregår rätten till föräldradagpenning, ska förmånen beaktas i årsinkomsten som ligger till grund för dagpenningens förmånen. Det är inte motiverat att förmånen ska beaktas vid beräkningen av föräldradagpenningens belopp och att föräldradagpenning dessutom ska betalas till fullt belopp samtidigt med förmånen i fråga.

Enligt förslaget ska utöver olycksfallspension också annan full ersättning för inkomstbortfall, dvs. dagpenning eller rehabiliteringspenning, som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen, patientskadelagen och de olika lagarna om olycksfall i arbetet och olycksfall i militärtjänst medföra att minimibeloppet av föräldradagpenning betalas. Minimibeloppet av föräldradagpenning ska betalas endast då full ersättning för inkomstbortfall har beviljats på grund av olycksfall eller skada.

På de grunder som konstateras ovan ska minimibeloppet av föräldradagpenning på motsvarande sätt betalas också när den försäkrade får full rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, inklusive rehabiliteringspenning som betalas i form av rehabiliteringsunderstöd eller rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen. Enligt den gällande lagstiftningen ska från rehabiliteringspenning enligt rehabiliteringslagen dras av föräldradagpenning, om den försäkrade får båda förmånerna samtidigt. På grund av avdraget blir det i praktiken inte ofta kvar någon rehabiliteringspenning att betala ut. Den försäkrade kan däremot få rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna oreducerad samtidigt som full föräldradagpenning.

Efter den föreslagna ändringen har rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna och rehabiliteringslagen alltså en likadan inverkan på föräldradagpenningens belopp. I praktiken är dessa situationer sällsynta eftersom rehabiliteringen vanligen avbryts om den försäkrade blir moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledig, och förmånerna betalas av denna orsak inte samtidigt.

På motsvarande sätt ska minimibeloppet av föräldradagpenning på de grunder som konstateras ovan betalas också om den försäkrade får anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

13 §. *Beloppet av partiell föräldrapenning.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom. Det föreslås att bestämmelsen om dagpenning vid smittsam sjukdom flyttas till 15 §. Enligt den föreslagna paragrafen är beloppet av partiell föräldrapenning alltid hälften av beloppet av föräldrapenning. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 11 kap. 11 §. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet.

14 §. *Beloppet av partiell sjukdagpenning.* Enligt den föreslagna paragrafen är partiell sjukdagpenning alltid hälften av beloppet av sjukdagpenning. I beloppet av sjukdagpenningen beaktas dock inte sådana i 12 kap. avsedda förmåner som är primära i förhållande till sjukdagpenningen. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 11 kap. 12 §.

15 §. *Beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom.* En motsvarande bestämmelse om beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom finns i den gällande 11 kap. 13 §. Enligt 1 mom. ska dagpenningen vid smittsam sjukdom fastställas på basis av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att bli borta från sitt förvärsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Dagpenningen ska med avvikelse från 11 kap. fastställas på det inkomstbortfall som en person orsakas på grund av en åtgärd enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen motsvarar det gällande 13 § 1 mom.

Det föreslagna 2 mom. gäller företagares dagpenning vid smittsam sjukdom. Det föreslås att bestämmelsen jämfört med motsvarande bestämmelse i den gällande 13 § ska ändras så att företagares dagpenning vid smittsam sjukdom fastställs på basis av företagarinkomst enligt 4 §, dvs. på basis av arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom kan i fortsättningen inte fastställas på basis av annan företagsinkomst.

Paragrafens 3 mom. motsvarar det gällande 11 kap. 13 § 3 mom.

12 kap. **Dagpenningsförmånernas förhållande till andra förmåner**

4 §. *Sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och lagstadgade förmåner som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga.* I paragrafen föreskrivs det om delinvalidpensionens eller motsvarande annan än full invalidpensions förhållande till sjukdagpenning. I 2 mom. föreskrivs det om situationer där delinvalidpension eller annan än full invalidpension inte dras av från sjukdagpenning. Eftersom sjukdagpenning i fortsättningen inte ska fastställas på basis av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen eller den arbetsinkomst som uppgetts och eftersom också delinvalidpension kan bli en del av årsinkomsten på basis av vilken sjukdagpenning fastställs, ska bestämmelsen ändras.

I de föreslagna 11 kap. 5 § 2 mom. och 11 kap. 6 § 5 mom. anges det att om den försäkrade har fått ersättning för inkomstbortfall som betalas för annan än full arbetsförmåga enligt 5 § eller delinvalidpension enligt 6 § under granskningsperioden för årsinkomst och betalningen av nämnda ersättning eller förmån fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, ska ersättningen eller förmånen för denna tid inte beaktas i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas. Av denna orsak är det motiverat att ersättning för inkomstbortfall eller pension i dessa situationer inte heller dras av från sjukdagpenningens belopp. Det föreslås att 2 mom. ska ändras så att om den försäkrade får delinvalidpension eller motsvarande annan än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt de olika lagarna om olycksfall i arbetet som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga eller ersättning för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga med stöd av trafikförsäkringslagen, patientskadelagen eller de olika lagarna om olycksfall i militärtjänst och förmånen eller ersättningen i fråga inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 11 kap. 6 § 5 mom., ska förmånen eller ersättningen inte dras av från sjukdagpenningen. Om en annan förmån som avses i momentet börjar först efter granskningsperioden för årsinkomsten, ska 2 mom. inte tillämpas. I detta fall ska 12 kap. 2 § tillämpas, dvs. förmånen ska dras av från sjukdagpenningen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet.

9 §. Specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner. I paragrafen föreskrivs det om specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner. Det föreslås att ett nytt 2 mom. ska fogas till paragrafen och att det i momentet föreskrivs om specialvårdspenningens förhållande till de lagstadgade förmåner som nämns i 12 kap. 2 § och som betalas på grund av arbetsförmåga. I nuläget gäller 2 § endast sjukdagpenningens förhållande till de förmåner som nämns i paragrafen. I den gällande lagstiftningen anges det att om den förälder som deltar i vården av barnet får en lagstadgad förmån på grund av sin egen arbetsförmåga, ska förmånen inte dras av från specialvårdspenningen. Rätten till specialvårdspenning bedöms enligt på vilken grund föräldern primärt anses vara förhindrad att utföra sitt arbete. Bedömningen av grunderna för frånvaro från arbetet kan från fall till fall leda till att föräldern betalas ersättning för inkomstbortfall för samma tid på grund av både sin egen arbetsförmåga och deltagande i vården av barnet. Det kan inte anses ändamålsenligt att det betalas ut flera samtidiga ersättningar för inkomstbortfall. Dessutom kan de förmåner som nämns i 2 § i enlighet med förslaget i fortsättningen vara en del av den årsinkomst som ligger till grund för specialvårdspenning, och det är därför inte motiverat att förmånen och specialvårdspenningen ska betalas samtidigt till fullt belopp. Av denna orsak föreskrivs det i det nya 2 mom. om att en förmån som nämns i 2 § ska dras av från specialvårdspenning på motsvarande sätt som i fråga om sjukdagpenning. Med beaktande av å ena sidan sjukdagpenningens syfte som en ersättning för inkomstbortfall som ska betalas på grund av den försäkrades egen arbetsförmåga och å andra sidan specialvårdspenningens syfte som en ersättning för inkomstbortfall som ska betalas på grund av deltagande i vård av ett barn har det med tanke på avdraget från specialvårdspenningen ingen betydelse till följd av vilken arbetsförmåga på grund av sjukdom som den försäkrade får en förmån som nämns i 2 §.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen och i momentet ska det på samma sätt som det i 4 § 2 mom. föreskrivs om sjukdagpenning föreskrivas om specialvårdspenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och de ersättningar för inkomstbortfall enligt 11 kap. 5 § som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga. Avsikten med bestämmelsen är att om den försäkrade får delinvalidpension eller motsvarande annan än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt de olika lagarna om olycksfall i arbetet som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga eller ersättning för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga med stöd av trafikförsäkringslagen, patientskadelagen eller de olika lagarna om olycksfall i militärtjänst redan under granskningsperioden för årsinkomst och pensionen eller ersättningen inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 11 kap. 6 § 5 mom., ska förmånen eller er-

sättningen inte heller dras av från specialvårdspenningen. Om en annan förmån som avses i momentet börjar först efter granskningsperioden för årsinkomsten, ska bestämmelsen inte tillämpas. I detta fall ska 12 kap. 2 § tillämpas, dvs. förmånen ska dras av från specialvårdspenningen.

14 kap. **Ersättning för semesterkostnader och ersättning för kostnader för familjelidighet som orsakas av föräldraskap**

3 §. *Beloppet av ersättning för semesterkostnader.* I paragrafen föreskrivs det om beloppet av den ersättning för semesterkostnader som beviljas arbetsgivare. Enligt 1 mom. betalas ersättning för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in under särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldradagpenning, förutsatt att antalet föräldradagpenningdagar uppgått till minst 14 under kalendermånaden. Paragrafens 1 mom. ändras inte.

Enligt gällande 2 och 3 mom. fastställs ersättningen på basis av den försäkrades arbetsinkomst så att grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av den årsarbetsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens föräldradagpenning under den tid för vilken semester intjänats. Om föräldradagpenning har beviljats i enlighet med 11 kap. 6 § på basis av en föregående förmån, är grunden för den ersättning som betalas per dag en tredjedel av den årsarbetsinkomst som annars skulle ha utgjort grund för den försäkrades dagpenning. Arbetsinkomsten som utgör grund för ersättningen höjs med en koefficient vars storlek är 1,26. I ersättning betalas inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning, förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,26.

Det föreslås att föräldradagpenning i fortsättningen ska fastställas på basis av årsinkomsten och att begreppet arbetsinkomst ska slopas. Av denna orsak föreslås det att 2 mom. ändras så att ersättningen för semesterkostnader fastställs på basis av den årsinkomst som ligger till grund för den försäkrades dagpenning på så sätt att grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av den årsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens föräldradagpenning under den tid för vilken semester intjänats.

Det föreslås att koefficienten som gäller den arbetsinkomst som ligger till grund för ersättningen ska ändras. Arbetsgivares socialförsäkringsavgifter har efter det att koefficienten togs i bruk sjunkit och i och med konkurrenskraftsavtalet beräknas arbetsgivares socialförsäkringsavgifter stabiliseras till en nivå på cirka 21 procent. Av denna orsak föreslås det att 2 och 3 mom. ska ändras så att storleken på den koefficient som används är 1,21.

17 kap. **Ändringssökande**

3 a §. *Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning.* Bestämmelsen gäller en situation där den som får dagpenningförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån som påverkar dagpenningförmånen. Folkpensionsanstalten kan då utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att hänvisningen i 1 mom. till 11 kap. 8 eller 10 § korrigeras så att hänvisningen motsvarar de föreslagna 11 kap. 11 och 12 §. Ändringen är till denna del teknisk. Till följd av de ändringar som föreslås i 11 kap. 12 § som gäller betalning av minimibeloppet av föräldradagpenning för den tid som en annan förmån betalas ut blir nytt avgörande av ett ärende utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part möjligt i fråga om ett större antal förmånsslag som beviljats retroaktivt.

18 kap. **Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter**

9 §. *De försäkrades finansieringsandel.* I paragrafen föreskrivs det om vilken andel av utgifterna för sjukvårdsförsäkringen som finansieras med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade. Det föreslås att de försäkrades nuvarande finansieringsandel på 55,1 procent ska ändras till 33 procent. Ändringen beror på den ändring av finansieringsansvaren som konkurrenskraftsavtalet innebar.

10 §. *Statens finansieringsandel.* I paragrafen föreskrivs det om vilken andel av utgifterna för sjukvårdsförsäkringen som finansieras av statens medel. Det föreslås att statens nuvarande finansieringsandel på 44,9 procent ska ändras till 67 procent. Ändringen beror på den ändring av finansieringsansvaren som konkurrenskraftsavtalet innebar. Utöver detta finansierar staten också de ersättningar som ska betalas med stöd av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård till den del ersättningarna inte kan täckas med kostnadsersättningar som erhållits från utlandet på basis av sjukvårdsförmåner som beviljats i Finland. Bestämmelsen motsvarar till denna del den gällande lagstiftningen.

12 §. *Arbetsgivarnas samt löntagarnas och företagarnas finansieringsandel.* Enligt 1 mom. finansieras med intäkterna från sjukförsäkringsavgiften som betalas av arbetsgivarna samt med intäkterna från sjukförsäkringens dagpenningsskatt som tas ut på basis av löne- och arbetsinkomsten utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen minskade med de utgifter som enligt 13 § ska finansieras med statens finansieringsandel och företagares tilläggsfinansieringsandel. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att dagpenningsskatt tas ut på basis av löne- och företagarinkomsten. Bakgrunden till ändringen är de ändringar som föreslås i 11 kap.

I 2 mom. föreskrivs det om en hur stor andel av utgifterna som finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och med sjukförsäkringens dagpenningsskatt när lagen träder i kraft. Det föreslås att momentet upphävs som obehövlig. Bestämmelser om finansieringsandelarna finns i 21 och 22 §.

13 §. *Statens finansieringsandel och företagares tilläggsfinansieringsandel.* I paragrafen föreskrivs det om statens andel av finansieringen av utgifterna för arbetsinkomstförsäkringen.

Enligt 1 mom. 1 punkten finansieras av statens medel sådana dagpenningsskatt och sådana rehabiliteringspenningar enligt rehabiliteringslagen som uppgår till högst minimibeloppet. Också rehabiliteringspenning som betalas för yrkesinriktad rehabilitering till högst minimibeloppet samt rehabiliteringspenning för unga finansieras av statens medel. Av statens medel finansieras dock inte sådana sjukdagpenningar eller rehabiliteringspenningar som uppgår högst till minimibeloppet på grund av samordning av förmåner eller de dagpenningsskatt som uppgår till minst minimibeloppet och som har baserat sig på en föregående förmån. Enligt 3 punkten i momentet finansierar staten 0,1 procent av utgifterna för sådan föräldradagpenning som betalas till något annat belopp än minimibeloppet. Utöver detta har staten i enlighet med 24 a § till följd av konkurrenskraftsavtalet från och med 2017 finansierat 3,3 procent av utgifterna för annan föräldradagpenning än sådan som betalas till minimibeloppet.

Den föreslagna ändringen av hur dagpenningsskatt och rehabiliteringspenning fastställs förutsätter också ändringar i finansieringen av arbetsinkomstförsäkringen. I 1 mom. föreslås det att statens finansieringsandel ska ändras så att staten av utgifterna för minimibeloppet av dagpenningsskatt och rehabiliteringspenningen finansierar den andel som överstiger beloppet av den dagpenningsskatt eller rehabiliteringspenning som beräknats på basis av årsinkomsten. Med andra ord om beloppet av dagpenningsskatt eller rehabiliteringspenningen som beräknats på basis av den försäkrades årsinkomst är 20 euro per dag, finansieras av statens medel den andel som behövs för att höja förmånen till minimibeloppet, dvs. 4,64 euro (nivån 2018). Motsvarande förfarande ska i enlighet med 2 mom. tillämpas på finansieringen av mi-

nimibeloppet av rehabiliteringspenning för yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliteringspenning för unga enligt rehabiliteringslagen.

Enligt det nya 3 mom. ska staten finansiera fem procent av alla de utgifter för dagpenningförmån och rehabiliteringspenning som med stöd av 12 § annars skulle finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och den försäkrades dagpenningsspremie. Statens finansieringsandel ska höjas eftersom statens finansieringsandel i enlighet med de föreslagna 1 och 2 mom. minskar jämfört med nuläget. Statens samt de försäkrades och arbetsgivarnas finansieringsansvar ska inte ändras jämfört med nuläget och av denna orsak ska procentandelen höjas.

I det nya 4 mom. ska det föreskrivas om hur finansieringsandelen ändras om beloppet av den beviljade sjukdagpenningen eller rehabiliteringspenningen minskar på grund av samordning. Minskningen föreslås i första hand minska den andel som finansieras med försäkringsavgifter eller försäkringspremier eftersom samordning i huvudsak gäller dagpenningar som finansieras med försäkringsavgifter eller försäkringspremier.

Nytt 5 mom. blir gällande 1 mom. 2 och 4 punkten som sådana. Till dessa delar ändras statens finansieringsandel således inte. Likaså blir det gällande 2 mom. om företagares tilläggsfinansieringsandel som sådant nytt 6 mom.

15 §. *Grunden för sjukförsäkringens dagpenningsspremie.* I paragrafen föreskrivs det om utifrån vilken inkomst dagpenningsspremien fastställs. Enligt 1 mom. fastställs dagpenningsspremien utifrån den försäkrades skattepliktiga löneinkomst och arbetsinkomst. Det föreslås att ordalydelsen ändras så att dagpenningsspremien fastställs utifrån den försäkrades skattepliktiga löneinkomst och företagarinkomst. Enligt 2 mom. ska med löneinkomst avses den lön som avses i 11 kap. 3 § 2—5 mom. och med företagarinkomst den arbetsinkomst som avses i 11 kap. 4 § 1 mom., dvs. arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. Till denna del är ändringarna tekniska.

Det föreslås att paragrafen ändras så att i fråga om företagarinkomst är grunden för företagares dagpenningsspremie endast den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Grunden för dagpenningsspremien motsvarar på så sätt i enlighet med försäkringsprincipen för sjukförsäkringen den inkomst utifrån vilken dagpenningförmån kan fastställas. Dagpenningsspremien ska inte längre i enlighet med 4 mom. i den gällande paragrafen fastställas utifrån de inkomstslag som nämns i 3 mom. Om en företagare har inkomst från företagarkerksamhet, men inte har tecknat en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, har företagararen ingen företagarinkomst som kan ligga till grund för dagpenningsspremien. Ändringen har samband med den föreslagna 11 kap. 4 § enligt vilken endast arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare kan ligga till grund för en dagpenningförmån. Det föreslås att 3 och 4 mom. upphävs.

Enligt förslaget ska ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen och enligt det momentet ska dagpenningsspremie inte tas ut om det sammanlagda beloppet av den årliga löne- och företagarinkomsten understiger 14 000 euro (enligt nivån 2017). Inkomstgränsen ska justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. En motsvarande bestämmelse finns i den gällande 24 a §.

20 §. *Sjukförsäkringens sjukvårdsspremie.* I paragrafen föreskrivs det om sjukvårdspremiens betalningsprocent vid lagens ikraftträdande samt om betalningsgrunden. Det föreslås att 1 mom. ändras så att sjukvårdsspremien fastställs på så sätt att med intäkterna från sjukförsäkringens sjukvårdsspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras den finansieringsandel som

RP 296/2018 rd

avses i 9 §, dvs. 33 procent av det sammanlagda beloppet av utgifterna för sjukvårdsförsäringen.

Enligt det nya 2 mom. ska sjukvårdspremie tas ut på den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och på de andra betalningsgrunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §, vilket motsvarar den gällande bestämmelsen.

Det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. Enligt den gällande bestämmelsen tas på pensionsinkomst och annan förmånsinkomst ut en 0,17 procent högre sjukvårdspremie än på annan förvärvsinkomst. Det föreslås att betalningsprocenten ändras så att den är 0,97 procent. Ändringen beror på den ändring av finansieringsansvaren som konkurrenskraftsavtalet innebar. Konkurrenskraftsavtalet höjer i betydande grad löntagarnas dagpenningsspremie och sänker sjukvårdspremien som tas ut på annan förvärvsinkomst. För att sjukvårdspremien som tas ut på pensionsinkomst och annan förmånsinkomst ska förbli på den tidigare betalningsnivån ska den höjas på motsvarande sätt.

Dessutom föreslås det att momentet preciseras så att sjukvårdspremiens tilläggsdel inte tas ut på de företagarsinkomster som nämns i 14 § 2 mom., vilket motsvarar den gällande lagstiftningen. Preciseringsbehövs på grund av ändringen av 15 §. Efter den föreslagna ändringen av 15 § ska sjukförsäkringens dagpenningsspremie inte tas ut på annan arbetsinkomst än arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare.

Det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. Hänvisningarna till 2 mom. ska korrigeras till hänvisningar till 3 mom. Momentet ändras inte i sak.

21 §. Sjukförsäkringens dagpenningsspremie. I paragrafen föreskrivs det om dagpenningsspremiens betalningsprocent vid lagens ikraftträdande. Det föreslås att 1 mom. ändras så att när lagen träder i kraft, dvs. för 2020, ska dagpenningsspremien fastställas så att med intäkterna från den finansieras 48 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 12 § från vilka ersättningarna för kostnaderna för familjeledighet på grund av föräldraskap har dragits av. Ändringen beror på den ändring av finansieringsansvaren som konkurrenskraftsavtalet innebar.

Det föreslås att 2 mom. som gäller företagares tilläggsfinansieringsandel vid lagens ikraftträdande upphävs som onödigt. Paragrafen gäller endast ikraftträdandeåret, dvs. 2006.

22 §. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. I paragrafen föreskrivs det om betalningsprocenten i fråga om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift vid lagens ikraftträdande. Det föreslås att 1 mom. ändras så att vid ikraftträdandet av lagen, dvs. för 2020, fastställs arbetsgivares sjukförsäkringsavgift så att med intäkterna från den finansieras ersättningarna för kostnaderna för föräldraledighet på grund av föräldraskap samt 52 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 12 § och från vilka ersättningarna för kostnaderna för föräldraledighet på grund av föräldraskap har dragits av. Ändringen beror på den ändring av finansieringsansvaren som konkurrenskraftsavtalet innebar.

Enligt det nya 2 mom. ska arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tas ut på den lön som avses i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016), vilket motsvarar de gällande bestämmelserna.

23 §. Justering av sjukförsäkringens sjukvårdspremie. Enligt paragrafen justeras premieprocentsatsen för sjukvårdspremien årligen så att intäkterna från sjukvårdspremierna och statens finansieringsandel täcker utgifterna för sjukvårdsförsäkring. Bestämmelser om premiepro-

centsatsen utfärdas enligt 2 mom. årligen före den 23 november genom förordning av statsrådet. Om premien emellertid understiger 1,18 procent eller överstiger 1,48 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra grunderna för betalning av sjukvårdspremien ska bestämmelser om premieprocentsatsen utfärdas genom lag. Det föreslås att variationsintervallen som anges i paragrafen ändras så att det ska föreskrivas om premien i lag, om premien understiger 0,45 procent eller överstiger 0,75 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra grunderna för betalning av sjukvårdspremien.

24 §. *Justering av sjukförsäkringens dagpenningssubvention och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.* Enligt paragrafen justeras premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningssubvention och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift årligen så att intäkterna av premierna och avgifterna samt statens finansieringsandel täcker utgifterna för arbetsinkomstförsäkring. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så att i momentet slopas som onödig hänvisningen till finansieringen av ändringarna i utgifterna efter det första år som följer på lagens ikraftträdande. I sak ändras momentet inte.

24 a §. *Justering av sjukförsäkringens dagpenningssubvention och sjukvårdssubvention samt justering av dagpenningssubventionen, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringens sjukvårdssubvention 2017–2019 och från och med år 2020.* Det föreslås att paragrafen ska upphävas. Bestämmelser om finansieringsansvaret och justeringarna av premier och avgifter i enlighet med konkurrenskraftsavtalet finns i 9, 10, 12, 13, 15, 20, 21, 22, 23 och 24 §, och därför ska 24 a § upphävas som onödig.

19 kap. **Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter**

3 §. *Uppgifter av Skatteförvaltningen.* Paragrafens 1 mom. gäller Folkpensionsanstaltens rätt att årligen och senast före utgången av varje kalenderår få uppgifter av Skatteförvaltningen om varje skattskyldigs arbetsinkomst som har fastställts vid beskattningen för det föregående kalenderåret samt övriga sådana uppgifter som är nödvändiga för fastställande av arbetsinkomsten samt om de utgifter för inkomstens förvärvande som påverkar dagpenningssubventionens belopp. Det föreslås att 1 mom. upphävs eftersom dagpenningssubvention inte längre ska fastställas på basis av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen. Inte heller avdrag för inkomstens förvärvande ska längre göras när dagpenningssubventionen fastställs. Paragrafens gällande 2 mom. som gäller Folkpensionsanstaltens och social- och hälsovårdsministeriets rätt att för justering av premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdssubvention få behövliga uppgifter av Skatteförvaltningen ska bli 1 mom.

1.2 **Lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

4 kap. **Rehabiliteringspenningens belopp och förhållande till andra förmåner**

32 §. *Rehabiliteringspenningens belopp.* I paragrafen föreskrivs det om rehabiliteringspenningens belopp. Rehabiliteringspenningen uppgår till minst beloppet av sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. När rehabiliteringspenning fastställs tillämpas med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 1 mom. de bestämmelser om arbetsinkomst som finns i sjukförsäkringslagen. Till exempel de ersättningsgrader på 70 och 20 procent som gäller sjukdagpenning och som avses i 11 kap. 1 § 1 mom. i den gällande sjukförsäkringslagen tillämpas också på rehabiliteringspenning. Paragrafens 1 mom. ändras inte och i fortsättningen ska de i sjukförsäkringslagen föreslagna bestämmelserna om att årsinkomsten utgör grund för sjukdagpenningen tillämpas på rehabiliteringspenning.

Enligt 2 mom. är rehabiliteringspenning för tiden med yrkesinriktad rehabilitering större än för tiden med annan rehabilitering. Rehabiliteringspenningen för yrkesinriktad rehabilitering utgör 75 procent av en trehundradel av arbetsinkomsten enligt sjukförsäkringslagen. I fortsättningen ska en dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen fastställas på basis av årsinkomsten och det föreslås att begreppet arbetsinkomst slopas. Av denna orsak föreslås det att 2 mom. ändras så att den rehabiliteringspenning som betalas för yrkesinriktad rehabilitering ska basera sig på den årsinkomst som avses i 11 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen. Ersättningsgraden för rehabiliteringspenning för yrkesinriktad rehabilitering är fortfarande 75 procent och den sporrande effekt ansökan om rehabilitering har kvarstår således oförändrad.

Rehabiliteringspenningen uppgår enligt 3 mom. alltid till minst minimibeloppet av dagpenningförmånen enligt sjukförsäkringslagen. Det föreslås att paragrafhänvisningen korrigeras så att den gäller den rätta paragrafen, dvs. 11 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen. Ändringen är teknisk.

33 §. Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner. I paragrafen föreskrivs det om fastställande av rehabiliteringspenning på basis av tidigare förmåner. Rehabiliteringspenning ska på samma sätt som sjuk- och föräldradagpenning beräknas på basis av 11 kap. 6 § i sjukförsäkringslagen. Det erhållna beloppet ökas dock med 10 procent för att uppmuntra till rehabilitering. Eftersom en tidigare förmån i fortsättningen enligt sjukförsäkringslagen inte kan ligga till grund när en dagpenningförmån fastställs föreslås det att bestämmelsen upphävs också i fråga om rehabiliteringspenning. Rehabiliteringspenning ska på motsvarande sätt som sjukdagpenning fastställas på basis av rehabiliteringsklientens årsinkomst. Om rehabiliteringsklienten under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för rehabiliteringen har fått en förmånsinkomst ska denna beaktas i årsinkomsten. Det föreslås att ökningen med 10 procent enligt den gällande bestämmelsen ska slopas eftersom rehabiliteringspenning inte längre fastställs enbart på basis av en tidigare förmån, utan i årsinkomsten beaktas all löne- och företagarinkomst samt förmånsinkomst som rehabiliteringsklienten fått under granskningsperioden på 12 kalendermånader.

37 §. Partiell samordning av inkomster. Bestämmelsen gäller samordning av rehabiliteringspenningen med den regelbundna arbetsinkomst som en rehabiliteringsklient har under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under därmed ansluten praktik.

Eftersom det föreslås att det nuvarande begreppet arbetsinkomst enligt sjukförsäkringslagen slopas ska termen arbetsinkomst i 1 mom. ersättas med löne- eller företagarinkomst. Samordning gäller således situationer där rehabiliteringsklienten har löne- eller företagarinkomst enligt 11 kap. 3 och 4 § i sjukförsäkringslagen. I fråga om inkomsten föreslås det att omnämnandet av att inkomsten är regelbunden ska slopas som onödigt eftersom uppnående av den terminsvisa inkomstgränsen för samordning redan i sig kräver att arbetet och inkomsten är regelbundna. Arbete av engångskaraktär räcker i princip inte för att uppnå den terminsvisa inkomstgränsen. Dessutom föreslås en precisering av att vid samordningen ska löneinkomst beaktas i enlighet med betalningstidpunkten.

Det görs inga ändringar i paragrafens 2 mom. enligt vilket rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning som betalas till arbetsgivaren inte ska samordnas.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. Enligt det nya momentet kan Folkpensionsanstalten utan parts samtycke eller undanröjande av beslutet avgöra ärendet på nytt efter att ha hört parten, om de inkomster som avses i 1 mom. och som ska samordnas med rehabiliteringspenningen ändras efter det att beslutet har meddelats. Rehabiliteringsklienten ska när han eller hon ansöker om rehabiliteringspenning meddela beloppet av de inkomster som tjänats in under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under därmed an-

sluten praktik. Om inkomsternas exakta belopp inte är känt i början av terminen fastställs rehabiliteringspenningens belopp på basis av de kalkylerade inkomsterna. Om de inkomster som faktiskt tjänats in inte motsvarar de kalkylerade inkomsterna ska rehabiliteringsklienten med stöd av sin anmälningsskyldighet anmäla ändringen till Folkpensionsanstalten. I framtiden ska Folkpensionsanstalten få aktuella uppgifter om rehabiliteringsklientens inkomster ur inkomstregistret.

Om uppgifter om inkomsterna fås först efter det att beslutet om rehabiliteringspenning meddelats påverkar samordningen rehabiliteringspenningens belopp hela terminen från första början. I detta fall ska beslutet rättas till klientens nackdel och i enlighet med 57 § om rättelse av sakfel förutsätter rättelse till en parts nackdel att parten samtycker till att beslutet rättas. Om klienten inte samtycker till att beslutet rättas ska Folkpensionsanstalten hos besvärsnämnden för social trygghet ansöka om att beslutet undanröjs. Förfarandet är tungrovt och långsamt i förhållande till den förmån som tryggas med beaktande av att klienten är skyldig att meddela Folkpensionsanstalten om sina arbeten och inkomster och att klienten i vilket fall som helst har rätt att anföra besvär över ett beslut om rehabiliteringspenning liksom om ett eventuellt beslut om återkrav. Dessutom har Folkpensionsanstalten i fortsättningen möjlighet att följa inkomsterna i realtid, vilket möjliggör att inkomsterna och rehabiliteringspenningen samordnas snabbare och att överbetalning undviks. I och med inkomstregistret får Folkpensionsanstalten också kännedom om sådana arbetssituationer som Folkpensionsanstalten i nuläget inte får kännedom om på grund av att rehabiliteringsklienten försummar sin anmälningsskyldighet. Om rättelseförfarandet i samband med samordning inte förenklas kommer sannolikt antalet framställningar om undanröjande av beslut som görs till besvärsnämnden för social trygghet att öka.

38 §. *Betalning utan samordning.* I princip dras från rehabiliteringspenningen av de andra ersättningar för inkomstbortfall som rehabiliteringsklienten får under samma tid. I bestämmelsen finns en förteckning över sådana andra förmåner som rehabiliteringsklienten får och som inte dras av från rehabiliteringspenningen.

Det föreslås att i 1 mom. 1 punkten slopas undantaget om att delinvalidpension inte ska dras av från rehabiliteringspenning. Bestämmelser om hur delinvalidpension och andra lagstadgade ersättningar för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsoförmåga förhåller sig till rehabiliteringspenning föreslås i 3 mom.

I 1 mom. 1 punkten ska den inverkan som begynnelsestidpunkten för deltidspension har på avdraget från rehabiliteringspenningen slopas. Nya deltidspensioner har inte längre beviljats efter den 1 januari 2017, vilket innebär att deltidspension inte kan börja mitt under granskningsperioden på 12 kalendermånader för den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning. Deltidspension i motsats till delinvalidpension ska inte beaktas som en förmånsbaserad inkomst i den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenningen. I årsinkomsten ska i princip beaktas endast lön för deltidsarbete eftersom det är ändamålsenligt att rehabiliteringspenning kompenserar för det bortfall av lön för deltidsarbete som rehabiliteringen orsakar. Deltidspension ska inte heller i fortsättningen dras av från rehabiliteringspenning som fastställts på detta sätt.

Hänvisningen i 1 mom. 3 punkten ska ändras så att den gäller föräldradagpenning enligt 11 kap. 11 och 12 § i sjukförsäkringslagen. Korrigeringen är teknisk i fråga om 11 § som gäller betalning av föräldradagpenningens minimibelopp för tiden i förvärsarbete eller tiden då studier på heltid bedrivs. Det föreslås att det i punkten tas in ett omnämmande av föräldradagpenning enligt 12 § som gäller betalning av minimibeloppet av föräldradagpenning för den tid som en annan förmån betalas ut eftersom rehabiliteringspenningens förhållande till föräldradagpenning ska vara detsamma oberoende av på vilken grund föräldradagpenning betalas till minimibelopp.

Inga ändringar görs i paragrafens 2 mom. enligt vilket ersättning för inkomstbortfall som betalas med stöd av patientskadlagen inte dras av från rehabiliteringspenning.

I det gällande 3 mom. föreskrivs det om ett alternativt sätt att fastställa rehabiliteringspenningen för en rehabiliteringsklient som är deltidspensionerad. Till denna del är bestämmelsen onödig eftersom nya deltidspensioner inte har beviljats efter den 1 januari 2017. Det föreslås att det i 3 mom. i stället föreskrivs om rehabiliteringspenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna samt till andra lagstadgade ersättningar för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga. En motsvarande bestämmelse finns i fråga om sjukdagpenning i det föreslagna 12 kap. 4 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen.

I de föreslagna 11 kap. 5 § 2 mom. och 6 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen anges det att om den försäkrade har fått ersättning för inkomstbortfall som betalas för annan än full arbetsförmåga enligt 5 § eller delinvalidpension enligt 6 § under granskningsperioden för årsinkomst och betalningen av nämnda ersättning eller förmån fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, ska ersättningen eller förmånen för denna tid inte beaktas i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas. Bestämmelsen ska tillämpas i motsvarande situation när rehabiliteringspenning beviljas. Av denna orsak är det motiverat att om pension eller ersättning för inkomstbortfall inte har beaktats i årsinkomsten ska de inte heller dras av från rehabiliteringspenningens belopp. I det föreslagna 3 mom. anges det att om den försäkrade får delinvalidpension eller motsvarande annan än full sjukpension eller full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt de olika lagarna om olycksfall i arbetet som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga eller ersättning för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga med stöd av trafikförsäkringslagen, patientskadlagen eller de olika lagarna om olycksfall i militärtjänst och förmånen eller ersättningen i fråga inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 6 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen, ska förmånen eller ersättningen inte dras av från rehabiliteringspenningen. Om en annan förmån som avses i momentet börjar först efter granskningsperioden för årsinkomsten, ska bestämmelsen inte tillämpas. I detta fall ska huvudregeln enligt 36 § tillämpas, dvs. förmånen ska dras av från rehabiliteringspenningen.

1.3 Lagen om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

4 §. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. I paragrafen föreskrivs det om arbetsgivares skyldighet att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. I 2 mom. föreskrivs det om de situationer där arbetsgivaren inte är skyldig att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Enligt den gällande lagstiftningen tas arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ut på samma löneinkomst som löntagares och företagares dagpenningsspremie. Denna inkomst ligger också till grund för dagpenningförmån. Till följd av de föreslagna ändringarna av 11 kap. i sjukförsäkringslagen ska i fortsättningen som grund för företagares dagpenningförmån beaktas arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. De inkomster som avses i 11 kap. 2 § 2 mom. i den gällande sjukförsäkringslagen, såsom löneinkomst av eget företag eller jordbruk eller arbetsersättning i anslutning till företagareverksamhet, ska inte längre ligga till grund för dagpenningförmån. Av denna orsak föreslås det att 18 kap. 15 § i sjukförsäkringslagen ändras så att sjukförsäkringens dagpenningsspremie inte heller ska fastställas på basis av dessa inkomster, utan på basis av arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

Enligt 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ska arbetsgivaren betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på grundval av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagarna. Med lön avses bland annat löner, arvoden och ersättningar enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd på vilka förskottsinnehållning ska verkställas. Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift betalas också på lön eller arvode som företagare lyfter hos de företag som de äger (öppet bolag, kommanditbolag eller aktiebolag).

En del av de så kallade självsysselsatta eller lättföretagarna har ingått avtal med företag som erbjuder fakturerings tjänster. Då svarar företagaren själv för värvningen av kunder och utförandet av arbetet samt avtalar med kunderna om villkoren för uppdrag och ersättningen för arbete. Företagaren fakturerar kunden via företaget som erbjuder fakturerings tjänster och kunden betalar räkningen till företaget som erbjuder fakturerings tjänster. Företaget som erbjuder fakturerings tjänster förmedlar sedan den ersättning som kunden betalat vidare till företagaren. Företag som erbjuder fakturerings tjänster fungerar enligt olika verksamhetsmodeller. Vanligen avtalar företaget som erbjuder fakturerings tjänster och företagaren om ett formellt anställningsförhållande, varvid företaget som erbjuder fakturerings tjänster förmedlar den av kunden betalade ersättningen till företagaren som lön. Företagaren och företaget som erbjuder fakturerings tjänster kan också ingå ett faktureringsavtal med stöd av vilket företaget som erbjuder fakturerings tjänster förmedlar den av kunden betalade ersättningen till företagaren som arbets ersättning. Om företaget som erbjuder fakturerings tjänster och företagaren har avtalat om ett formellt anställningsförhållande och företaget som erbjuder fakturerings tjänster betalar ersättningen till företagaren som lön, anses prestationen med tanke på beskattningen vara lön och företaget som erbjuder fakturerings tjänster ska iakttä de normala arbetsgivarskyldigheterna, såsom att verkställa förskottsinnehållning på lön och betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. I socialförsäkrings- och arbetspensionslagstiftningen anses dock personer som använder företag som erbjuder fakturerings tjänster vara företagare, om de förvärvsarbetar utan att stå i ett anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen (55/2001).

Som en företagares inkomst ska i fortsättningen när dagpenningförmån beviljas inte beaktas annan inkomst än arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Inte heller arbetsersättning eller prestationer som betalas som lön till företagare som ingått avtal med ett företag som erbjuder fakturerings tjänster ska således beaktas som grund för dagpenningförmån. Lön som lyfts hos det egna företaget kan inte heller ligga till grund för dagpenningförmån.

I enlighet med den försäkringsprincip som ingår i sjukförsäkringen är det inte motiverat att arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tas ut i en situation där företagarens inkomst inte ligger till grund för dagpenningförmånen. Det föreslås att det till 2 mom. fogas en ny 5 punkt enligt vilken arbetsgivares sjukförsäkringsavgift inte betalas för sådan lön enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd som betalas till företagare som avses i 3 § i lagen om pension för företagare eller lantbruksföretagare som avses i 3—5 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för det arbete som dessa företagare utfört, om de inte är försäkringsskyldiga i enlighet med lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Definitionen av företagare ska motsvara definitionen i lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. Ändringen gäller endast de företagare som inte i enlighet med de nämnda lagarna är skyldiga att teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Om företagaren däremot är försäkringsskyldig och hans eller hennes dagpenningförmån fastställs på basis av arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, ska arbetsgivares sjukförsäkringsavgift liksom i nuläget betalas på löner som eventuellt lyfts hos företaget eller de löner som betalats av företaget som erbjuder fakturerings tjänster.

5 §. *Grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.* Enligt paragrafen ska arbetsgivaren betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift på grundval av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagarna. I 2 mom. räknas det upp vad som avses med lön. Enligt 3 mom. betraktas som lön inte de poster som nämns i 11 kap. 2 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen. Det föreslås att paragrafhänvisningen korrigeras så att hänvisningen gäller det föreslagna 11 kap. 3 § 3 mom. Ändringen är teknisk.

2 Ikraftträdande

Avsikten är att när dagpenningsförmån och rehabiliteringspenning fastställs ska de inkomstuppgifter som fås ur inkomstregistret utnyttjas så att den försäkrade eller hans eller hennes arbetsgivare vid ansökan om förmånen inte behöver lämna in en separat utredning om inkomsten under de 12 kalendermånader som föregår arbetsoförmågan eller rätten till förmån. Löneinkomsterna för de 12 kalendermånaderna finns tillgängliga i inkomstregistret i slutet av 2019. Av denna orsak föreslås det att lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2020. De nya bestämmelserna ska tillämpas på dagpenningsförmån och rehabiliteringspenning, om arbetsoförmågan, rätten till förmån eller rehabiliteringen börjar efter det att lagen har trätt i kraft. Om arbetsoförmågan, rätten till förmån eller rehabiliteringen börjar före ikraftträdandet av lagen, ska de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft tillämpas.

Om arbetsoförmågan eller rätten till förmån börjar i januari 2020, ska årsinkomsten under de 12 kalendermånader som omedelbart föregår arbetsoförmågan eller rätten till förmån beaktas. Bestämmelsen i 11 kap. 2 § 1 mom. om att med årsinkomst avses inkomsten under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsepunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån ska med andra ord inte tillämpas under övergångsperioden. Undantagsbestämmelsen gäller bara de situationer där arbetsoförmågan eller rätten till förmån börjar i januari 2020 eftersom inkomstuppgifter för 12 kalendermånader inte finns tillgängliga i inkomstregistret i dessa situationer.

Det föreslås att bestämmelserna om finansieringen av sjukförsäkringen, dvs. 18 kap. 9, 10, 12, 13, 15 och 20—22 §, 23 § 2 mom. och 24 § 1 mom., ska träda i kraft redan den 1 november 2019. För 2020 fastställs sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningspremie samt arbetsgivares sjukförsäkringsavgift genom en förordning av statsrådet som utfärdas före den 23 november 2019. Av denna orsak ska de nya bestämmelserna ha trätt i kraft före avgifterna och premierna fastställs. Avsikten är att bestämmelserna ska tillämpas på sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut 2020 eller senare samt på dagpenningspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som baserar sig på lön som betalas 2020 eller senare eller på fastställd företagarkomst. Både vid beräkningen av statens slutliga finansieringsandelar för 2019 och de andelar som finansieras med försäkringsavgifter och försäkringspremier och vid upprättandet av Folkpensionsanstaltens bokslut för 2019 ska dock de bestämmelser i 18 kap. som gällde vid ikraftträdandet av lagen tillämpas.

Den bestämmelse i 11 kap. 4 § 6 och 7 mom. som gäller när lagen träder i kraft och som gäller fastställande av föräldradagpenning i enlighet med den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning ska tillämpas trots att rätten till föräldradagpenning börjar efter lagens ikraftträdande. Den som får föräldradagpenning förlorar alltså på grund av lagändringen inte sin rätt att som grund för en ny föräldradagpenning använda den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning.

De nya bestämmelserna om ersättning för semesterkostnader ska tillämpas om en arbetstagaras rätt till föräldradagpenning har börjat efter ikraftträdandet av denna lag. Om en arbetstagaras rätt till föräldradagpenning har börjat före ikraftträdandet av denna lag, ska på semesterkostnadernas belopp tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Var och en ska enligt 19 § 2 mom. i grundlagen genom lag garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare. I propositionen föreslås det att grunderna för fastställande av dagpenningsförmåner och rehabiliteringspenning ska ändras så att de fastställs på basis av årsinkomsten. Genom propositionen försämras inte nivån på förmånerna och det föreslås inga ändringar i minimibeloppet av förmånerna. Den föreslagna ändringen påverkar således inte nivån på tryggheten av den grundläggande försörjningen.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter ska ändras. Enligt etablerad tolkning anses sjukförsäkringspremierna och sjukförsäkringsavgifterna vara skatter i konstitutionellt hänseende (GrUU 36/2005 rd och GrUU 20/2008 rd). I 81 § 1 mom. i grundlagen anges det att om statskatt bestäms genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. I grundlagsutskottets utlåtande GrUU 36/2005 rd konstateras det att bestämmelser om procentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningspremie får utfärdas genom förordning av statsrådet eftersom lagens bestämmelser binder förordningsutfärdarens prövningsrätt i tillräckligt hög grad. Likaså konstateras det i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 20/2008 rd att i fråga om fastställande av sjukförsäkringens sjukvårdspremie är förordningsutfärdarens prövningsrätt tillräckligt bunden genom bestämmelser på lagnivå. Utskottet föreslog dock att det i lagen ska tas in en grundläggande bestämmelse som i siffror anger ett relativt snäv intervall för att genom förordning av statsrådet ändra storleken på sjukvårdspremien.

Genom de föreslagna ändringarna ändras arbetsinkomst- och sjukvårdsförsäkringens finansieringsandelar. Liksom i den gällande lagen är förordningsutfärdarens prövningsrätt i fråga om fastställande av premierna och avgifterna bunden till bestämmelserna i lag. Således strider ändringarna inte mot de krav som i grundlagen ställs på bestämmelser om skatt. Propositionen kan således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 7 kap. 2 §, 8 kap. 1 § 3 och 4 mom., 18 kap. 24 a § och 19 kap. 3 § 1 mom.,
sådana de lyder, 7 kap. 2 § delvis ändrad i lag 804/2008, 8 kap. 1 § 3 och 4 mom. i lag 912/2007, 18 kap. 24 a § i lag 925/2016 och 19 kap. 3 § 1 mom. i lag 513/2010,
ändras 7 kap. 1 och 3 §, 8 kap. 1 a § 3 mom., 6 §, 9 § 2 mom., 10 § 2 mom., 13 § 2 mom., 11 kap., rubriken för 12 kap. 4 §, 12 kap. 4 § 2 mom., 14 kap. 3 §, 17 kap. 3 a § 1 mom., 18 kap. 9, 10, 12, 13, 15, 20—22 §, 23 § 2 mom. och 24 § 1 mom.,
sådana de lyder 7 kap. 1 § i lagarna 678/2014 och 1658/2015, 3 § delvis ändrad i lag 678/2014, 8 kap. 1 a § 3 mom. i lag 1228/2016, 6 § delvis ändrad i lag 91/2016, 9 § 2 mom. i lag 1658/2015, 10 § 2 mom. i lag 1246/2010, 13 § 2 mom. och 12 kap. 4 § 2 mom. i lag 1135/2017, 14 kap. 3 § delvis ändrade i lagarna 1342/2006 och 1342/2016, 17 kap. 3 a § 1 mom. i lag 671/2011, 18 kap. 9 och 10 § i lag 1256/2014, 12, 20—22 § och 23 § 2 mom. i lag 1113/2005, 13 § i lagarna 986/2008 och 195/2009, 15 § i lagarna 1113/2005, 1276/2006 och 994/2008 samt 24 § i lagarna 700/2010 och 1342/2016, samt
fogas till 12 kap. 9 § nya 2 och 3 mom., som följer:

7 kap.

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

1 §

Rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomst

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomsterna, om hans eller hennes årsinkomster enligt 11 kap. 2 § uppgår till minst 1 264 euro.

Årsinkomstbeloppet justeras med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om årsinkomstbeloppet i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

3 §

Rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp

En försäkrads rätt att få sjukdagpenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp börjar efter den självrisktid som avses i 8 kap. 7 § 4 mom., om den försäkrade inte har rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomsterna eller om dagpenningen skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

En försäkrad har rätt att få föräldradagpenning och specialvårdspenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp, om förmånen på basis av årsinkomsterna skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

1 a §

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Om inte något annat föreskrivs särskilt, ska i fråga om dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om sjukdagpenning. På dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 7 kap. 1 och 3 §, 8 kap. 1, 2, 4, 4 a och 5 a §, 6 § 2 mom. och 7—10 §, 11 kap. 1, 2, 5—8, 10 och 14 § samt 12 kap. 2—4, 6—8, 11 och 12 §.

6 §

Förmåner som utgör hinder för sjukdagpenning

Rätt till sjukdagpenning föreligger inte för en försäkrad som får

- 1) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner,
- 2) rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna,
- 3) ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016),
- 4) ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller arbetspensionslagarna,
- 5) deltidspension enligt arbetspensionslagarna,
- 6) garantipension enligt 7 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. 1 punkten i lagen om garantipension (703/2010),
- 7) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

Om en försäkrads moderskapspenningsperiod börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, har den försäkrade inte rätt till sjukdagpenning för ifrågavarande tid.

En försäkrad som får pension som avses i 1 mom. 4—7 punkten, sjukpension som beviljats med stöd av 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, full invalidpension, arbetslivspension eller partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna och som är yngre än 68 år har dock rätt till sjukdagpenning, om den försäkrade efter sin pensionering är i arbete och blir oförmögen att utföra det arbete som han eller hon som pensionerad har utfört omedelbart innan arbetsförmågan började. Sjukdagpenningens belopp räknas då ut på basis av löne- och företagarkinkomsterna under pensioneringstiden så som föreskrivs i 11 kap., med beaktande av 12 kap. 2 §.

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämställs den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller har fått ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå eller deltagit i service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice (916/2012) eller bedrivit studier som avses i 6 kap. i den lagen. Med arbetsförhetstid jämställs också den tid under vilken den försäkrade med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt den lagen.

10 §

Rätt för företagare till sjukdagpenning för självrisktiden

Sjukdagpenning enligt 1 mom. fastställs utifrån arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare så som föreskrivs i 11 kap. 4 §.

13 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på partiell sjukdagpenning

På partiell sjukdagpenning tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 11 kap. 8 §.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

1 §

Beloppet av dagpenningsförmånerna enligt inkomst

Beloppet av dagpenningsförmånen beräknas enligt den försäkrades årsinkomst som avses i 2 §.

Sjukdagpenningen är 70 procent av trehundredelen av en försäkrads årsinkomst, om denna inte överstiger 26 898 euro. På den överstigande delen är sjukdagpenningens belopp 20 procent av trehundredelen av årsinkomsten.

Föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är 70 procent av trehundredelen av en försäkrads årsinkomst, om denna inte överstiger 32 892 euro. På den överstigande delen upp till 50 606 euro är föräldradagpenningens och specialvårdspenningens belopp 40 procent av trehundredelen av årsinkomsten och på den del som överstiger 50 606 euro 25 procent av trehundredelen av årsinkomsten.

Trots vad som föreskrivs i 3 mom. är moderskapspenningens belopp för de 56 första vardagarna 90 procent av trehundredelen av den försäkrades årsinkomst, om denna inte överstiger 50 606 euro. På den överstigande delen är moderskapspenningens belopp 32,5 procent av trehundredelen av årsinkomsten.

De inkomstgränser som avses i 2—4 mom. justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränserna i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

2 §

Årsinkomst

Med årsinkomst avses den löneinkomst som betalats under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsepunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån (granskningsperiod), företagariinkomst enligt en försäkring som gäller under granskningsperioden och lön för denna tid som avses i arbetspensionslagarna och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som ska räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (försäkringslön) samt den ersättning för inkomstbortfall enligt 5 § som beviljats för granskningsperioden eller den förmånsbaserade inkomst som i enlighet med 6 § beräknats på basis av en förmån.

Årsinkomsten beaktas endast för den tid personen i fråga varit försäkrad i Finland enligt denna lag.

Om den försäkrade under granskningsperioden har blivit klar med sin yrkesutbildning, flyttat till Finland från utlandet eller varit borta från arbetet på grund av vård av barn, militärtjänst eller civiltjänst och personens inkomster enligt 1 mom. under de tre kalendermånader som föregår kalendermånaden omedelbart före begynnelsepunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån multiplicerat med fyra har varit minst 20 procent större än inkomsterna under granskningsperioden, fastställs dagpenningförmånen på ansökan av den försäkrade enligt inkomsterna för de nämnda tre kalendermånaderna. Inkomsterna för de tre kalendermånaderna ändras då till årsinkomst på så sätt att inkomsterna multipliceras med fyra.

Med att bli klar med sin yrkesutbildning avses att avlägga examen. Med vård av barn avses frånvaro från arbetet efter föräldrapenningsperioden på grund av hemvård av ett barn under 3 år eller ett adoptivbarn eller frånvaro från arbetet på grund av deltagande i sjukvård av ett sjukt barn eller ett barn med funktionsnedsättning som är under 16 år.

Med militärtjänst eller civiltjänst avses tjänstgöring för att fullgöra värnplikten enligt värnpliktslagen (1438/2007) eller för att uppfylla civiltjänstplikten enligt civiltjänstlagen (1446/2007) samt frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995).

Med flytt till Finland från utlandet avses en situation där en person har flyttat till Finland och blivit försäkrad i Finland i enlighet med 1 kap. 2 §.

Om den försäkrade på nytt blir arbetsoförmögen inom 30 dagar från den dag som det senast betalades sjukdagpenning eller partiell sjukdagpenning för eller betalningen av specialvårdspenning fortsätter inom 30 dagar från den dag som det senast betalades specialvårdspenning för, fastställs förmånen på basis av minst samma årsinkomst som under den föregående perioden.

3 §

Löneinkomst

Som löneinkomst beaktas lön som fått i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och försäkringslön. Med löneinkomst jämställs de arvoden som inte fått i ett anställnings- eller tjänsteförhållande, men som utgör arvode eller ersättning enligt 2 mom.

Som lön betraktas i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedda löner, arvoden och ersättningar på vilka förskottsinnehållning ska verkställas, arvoden till idrottsutövare, löner som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen, löner för utlandsarbete enligt 77 § i inkomstskattelagen (1535/1992) på vilka förskottsinnehållning ska verkställas i enlighet med 13 § i lagen om förskottsuppbörd, kompletteringsdagpenning som betalas av en sådan sjukkassa som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och betjäningssavgifter som fås på basis av en anställning.

Som lön betraktas dock inte

- 1) en personalförmån som tillhandahållits av arbetsgivaren,
- 2) en ränteförmån för ett lån som erhållits på basis av ett anställningsförhållande,
- 3) en förmån som innefattar rätten att på basis av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i en sammanslutning till ett lägre pris än det verkliga priset, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,
- 4) en i 66 § i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier,
- 5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller en liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,
- 6) lön för väntetid enligt 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen,
- 7) ersättning eller något annat skadestånd som betalas med anledning av att ett arbetsavtal eller ett tjänsteförhållande upphävs,
- 8) föreläsnings- och föredragsarvoden, mötesarvoden och arvoden för medlemskap i förvaltningsorgan som inte grundar sig på ett anställnings- eller tjänsteförhållande, om arbetstagares arbetspensionsavgift inte enligt de arbetspensionslagar som ska tillämpas på personen behöver betalas på basis av arvodet,
- 9) i personalfondslagen (934/2010) avsedda personalfondsavsättningar till en personalfond och deras tilläggsdelar eller en fondandel som har lyfts ur personalfonden,
- 10) sådana i personalfondslagen avsedda personalfondsavsättningar och deras tilläggsdelar som med stöd av 37 § i personalfondslagen har lyfts kontant i form av en premie som beräknas enligt fondens stadgar, förutsatt att det avsatta beloppet har beräknats på basis av företagets lönsamhet och andra faktorer som mäter verksamhetens effektivitet eller i enlighet med det resultatpremierystem som ämbetsverket eller kommunen tillämpar,
- 11) poster som med stöd av bolagsstämmans beslut betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som fastställts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för beräkning av den kontanta premien överensstämmer med 10 punkten och med 2 § 2 och 3 punkten i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning som ska betalas till aktieägarna och vilka fastställs vid bolagsstämman.

I de situationer som avses i 3 mom. 11 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts om betalningen av vinstpremie och att ägarna vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens utgång fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie och att vinstpremierna betalas efter detta. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (334/2007) eller på något annat motsvarande sätt.

Som en kommunalveterinärs inkomster beaktas utöver lönen också det penningbelopp som det kommunala organ som avses i 7 § i veterinärvårdslagen (765/2009) årligen fastställer

RP 296/2018 rd

såsom de arvoden enligt 19 § i nämnda lag som veterinären tar ut hos djurägare eller djurinnehavare.

Om den försäkrade har fått vårdarvode för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) eller vårdarvode enligt familjevårdslagen (263/2015) under granskningsperioden och betalningen av nämnda arvode fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas arvodet för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

Trots bestämmelserna i 2 § 2 mom. kan en försäkrad uppge löneinkomsten för en tid då han eller hon inte har varit försäkrad i Finland. Inkomsten kan uppges av någon som tidigare har varit försäkrad i Finland, som har tjänat in inkomsten medan han eller hon arbetade i en annan av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat där Europeiska unionens lagstiftning tillämpas och som på nytt har blivit försäkrad i Finland. Om de inkomster som har tjänats in utomlands är avsevärt mycket lägre eller högre än inkomsterna från motsvarande arbete i Finland, kan de inkomster som används som grund för dagpenningförmånen uppskattas enligt inkomsten från motsvarande arbete i Finland, med beaktande av inkomsterna för en person som arbetar i motsvarande uppgifter i Finland och vars erfarenhet och kompetens är jämförbara med den försäkrades. Dagpenningförmånen fastställs, utifrån den inkomst som den försäkrade har uppgett, i tillämpliga delar i enlighet med 2 §, om den försäkrade inte har en i Finland intjänad årsinkomst enligt 2 §.

4 §

Företagarinkomst

Som företagarincomester beaktas den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare.

Om arbetsinkomsten har ändrats under granskningsperioden, beräknas den dagpenninggrundande arbetsinkomsten så att det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna divideras med motsvarande tid.

5 §

Ersättning för inkomstbortfall

Som ersättning för inkomstbortfall beaktas den ersättning för inkomstbortfall som den försäkrade får på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt de olika lagarna om olycksfall i arbetet, den ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på trafikförsäkringslagen, patientskadelagen eller de olika lagarna om olycksfall i militärtjänst samt dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

Om den försäkrade har fått ersättning för inkomstbortfall enligt 1 mom. som betalas för annan än full arbetsförmåga under granskningsperioden och betalningen av nämnda ersättning fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas ersättningen för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

6 §

Förmånsbaserad inkomst

Förmånsbaserad inkomst beräknas på basis av följande ersättningar för inkomstbortfall och sociala förmåner som erhållits under granskningsperioden:

- 1) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 2) alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),
- 3) dagpenningförmån enligt 1 kap. 4 § 6 punkten, med undantag för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016),

4) rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare,

5) invalidpension enligt de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen,

6) garantipension enligt 7 § 1 mom. 3—5 punkten eller 2 mom. 2 punkten i lagen om garantipension,

7) vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000),

8) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter, eller

9) studiepenning enligt lagen om studiestöd.

På de ersättningar för inkomstbortfall och sociala förmåner enligt 1 mom. som den försäkrade fått beräknas förmånens genomsnittliga belopp per dag så att det sammanlagda beloppet av de förmåner som beviljats under granskningsperioden divideras med förmånsperiodernas sammanräknade antal vardagar. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

För beräkningen av den förmånsbaserade inkomsten fastställs den förmånsbaserade årsinkomsten. Den förmånsbaserade årsinkomsten är en inkomst utifrån vilken man genom de grunder för fastställande av dagpenningförmånen som föreskrivs i 1 § 2 och 3 mom. får ett lika stort dagsbaserat förmånsbelopp som det genomsnittliga beloppet av den förmån som beräknats i enlighet med 2 mom. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

Av den förmånsbaserade årsinkomsten ska som förmånsbaserad inkomst beaktas den andel som utgör en tredjedel av antalet vardagar under de förmånsperioder som ingår i granskningsperioden. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

Om den försäkrade har fått annan än full invalid- eller sjukpension enligt 1 mom. 5 punkten under granskningsperioden och betalningen av nämnda förmån fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas förmånen för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

7 §

Försäkringsavgifter och försäkringspremier som dras av från löneinkomsterna

Vid beräkningen av beloppet av dagpenningförmånen avdras från löneinkomsterna och försäkringslönen som avses i 3 § 1 mom. och som ingår i årsinkomsten det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsskatt enligt 18 kap. 21 § 1 mom., arbetsstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998).

8 §

Fastställande av sjukdagpenning när den försäkrades arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena

Om den försäkrade blir arbetsförmögen när han eller hon samtidigt arbetar i två eller flera anställningsförhållanden eller egna arbeten och arbetsförmågan endast gäller något eller några av arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av det inkomstbortfall som beror på detta arbete eller dessa arbeten i enlighet med 2 § 1 mom. Försäkringsavgifter och försäkringspremier ska dras av från inkomsten på det sätt som föreskrivs i 7 §. Denna paragraf tillämpas dock inte, om det är fråga om arbete i mycket liten utsträckning i ett annat arbete.

Om den försäkrades arbetsförmåga fortsätter och hans eller hennes arbetsförmåga börjar gälla alla arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av de årsinkomster som föregick arbetsförmågan i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel.

9 §

Särskilda bestämmelser om föräldradagpenning

Som begynnelsestidpunkt för rätten till föräldradagpenning betraktas den dag för vilken en förälder första gången betalas föräldradagpenning för samma barn. Föräldradagpenningen för samma barn fastställs under hela föräldradagpenningensperioden på basis av samma årsinkomst.

Trots bestämmelserna i 2 § kan beloppet av föräldradagpenningen fastställas i enlighet med den årsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalats inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller förrän ett barn har tagits i vård. Den årsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning justeras i förhållande till hur den lönekoeficient enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsestidpunkten för rätten till föräldradagpenning avviker från den lönekoeficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

10 §

Sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspenningens minimibelopp

Minimibeloppet av sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen är 22,89 euro per vardag. Detta belopp justeras på det sätt som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex. Minimibeloppet av dagpenningen motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2010 har räknats ut.

11 §

Hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp samt faderskapspenningens belopp i vissa situationer

Minimibeloppet av moderskaps- eller föräldrapenning betalas till en förälder om föräldern samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd. Vad som bestäms i denna paragraf tillämpas dock inte på partiell föräldrapenning.

Minimibeloppet av faderskapspenningen betalas till en person som fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller i vapenfri tjänst eller som i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst samt till en person som får studiepenning enligt lagen om studiestöd.

12 §

Betalning av föräldradagpenningens minimibelopp under den tid som en annan förmån betalas ut

Minimibeloppet av föräldradagpenningen betalas, om en försäkrad får

- 1) ålderspension, partiell förtida ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna,
- 2) full sjukpension eller arbetslivspension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension eller arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna,
- 3) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller full rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna,

RP 296/2018 rd

4) full olycksfallspension som beviljats på basis av trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämfällbara med arbete (460/2015) eller lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), dagpenning eller rehabiliteringspenning, eller

5) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

13 §

Beloppet av partiell föräldrapenning

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag är beloppet av den partiella föräldrapenningen likväl alltid hälften av föräldrapenningens belopp.

14 §

Beloppet av partiell sjukdagpenning

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag är beloppet av den partiella sjukdagpenningen alltid hälften av beloppet av den sjukdagpenning som omedelbart föregår den partiella sjukdagpenningen eller hälften av beloppet av den sjukdagpenning som den försäkrade hade haft rätt till när rätten till partiell sjukdagpenning började. I beloppet av sjukdagpenningen beaktas dock inte sådana i 12 kap. avsedda förmåner som är primära i förhållande till sjukdagpenningen. Beloppet av den partiella sjukdagpenningen är alltid minst hälften av beloppet av sjukdagpenningens minimibelopp i enlighet med 10 §, om arbetsförmågan till följd av sjukdom har varat i minst 55 dagar utan avbrott.

15 §

Beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom

Dagpenningen vid smittsam sjukdom fastställs på basis av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att bli borta från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Om det inte läggs fram tillförlitliga uppgifter om beloppet av inkomstbortfallet, fastställs dagpenningen vid smittsam sjukdom på basis av den lön som den försäkrade fick omedelbart innan han eller hon förordnades att bli borta från sitt förvärvsarbete.

Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom är en trehundredel av den årsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och som gällde när förmånen började.

Till försäkrade som under den tid de har förordnats att bli borta från sitt arbete utför annat arbete betalas dagpenning vid smittsam sjukdom endast till ett belopp som motsvarar inkomstbortfallet.

12 kap.

Dagpenningförmånernas förhållande till andra förmåner

4 §

Sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och lagstadgade förmåner som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga

Om en försäkrad får delinvalidpension enligt 1 mom. eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt 11 kap. 5 § som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga och förmånen eller ersättningen i fråga inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 6 § 5 mom., dras förmånen eller ersättningen inte av från sjukdagpenningen. I annat fall dras delinvalidpensionen eller den ersättning för inkomstbortfall som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga av från sjukdagpenningen.

9 §

Specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner

Från specialvårdspenning ska de andra förmåner enligt 2 § som betalas för samma tid dras av.

Vad som i 4 § 2 mom. föreskrivs om sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och lagstadgade förmåner som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga tillämpas på motsvarande sätt på specialvårdspenningen.

14 kap.

Ersättning för semesterkostnader och ersättning för kostnader för familjeledighet som orsakas av föräldraskap

3 §

Beloppet av ersättning för semesterkostnader

Till arbetsgivaren betalas ersättning för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in för en tid som avses i 1 §, förutsatt att antalet föräldradagpenningdagar har uppgått till minst 14 under kalendermånaden.

Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad. Grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av den årsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens dagpenning under den tid för vilken semester tjänats in. Grunden för ersättningen höjs med en koefficient vars storlek är 1,21.

I ersättning för semesterkostnader betalas likväl inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning, förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,21.

17 kap.

Ändringssökande

3 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får dagpenningförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som med stöd av 8 kap. 6 §, 11 kap. 11 eller 12 § eller 12 kap. 1—5 eller 9—11 § ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

9 §

De försäkrades finansieringsandel

Med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras 33 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäkring som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom.

10 §

Statens finansieringsandel

Av statens medel finansieras 67 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäkring som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom. Av statens medel finansieras också de sjukvårdskostnader som avses i 8 § 1 mom. 5 punkten till den del de inte kan täckas med kostnadsersättningar som erhållits från utlandet på basis av sjukvårdsförmåner som beviljats i Finland.

12 §

Arbetsgivarnas samt löntagarnas och företagarnas finansieringsandel

Med intäkterna av sjukförsäkringsavgiften som betalas av arbetsgivarna samt med intäkterna av sjukförsäkringens dagpenningspremie som tas ut på basis av löne- och företagarinkomsten finansieras de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 11 § minskade med de utgifter som enligt 13 § ska finansieras med statens andel och företagares tilläggsfinansieringsandel.

13 §

Statens finansieringsandel och företagares tilläggsfinansieringsandel

Om beloppet av en dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten beräknad på basis av årsinkomsten enligt 11 kap. 2 § 1 mom. blir mindre än dagpenningförmånens minimibelopp enligt 11 kap. 10 §, finansieras av statens medel den andel av utgifterna för minimibeloppet av dagpenningförmånen eller rehabiliteringspenningen som överstiger beloppet av den dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som beräknas på basis av årsinkomsten.

Om rehabiliteringsförmånen enligt 35 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner blir mindre än rehabiliteringspenningens minimibelopp enligt den paragrafen, finansieras av statens medel den andel av utgifterna för minimibeloppet av rehabiliteringspenningen som överstiger beloppet av den rehabiliteringspenning som beräknas på basis av årsinkomsten.

Dessutom finansierar staten 5 procent av de utgifter för dagpenningförmånen och rehabiliteringspenningen som annars ska finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och den försäkrades dagpenningsspremie.

Om sjukdagpenningens belopp minskas på grund av samordning enligt 12 kap. eller rehabiliteringspenningen minskas på grund av samordning enligt 36 § 1 mom., 37 § eller 39 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, medför denna minskning i första hand att den andel som finansieras med försäkringsavgifter eller försäkringspremier minskar.

Av statens medel finansieras också

1) de utgifter som orsakas av ersättning till företagare och andra som utför eget arbete för sådan sjukvård och annan hälsovård som avses i 13 kap. 2 § 2 mom., och

2) de utgifter som avses i 11 § 1 mom. 4 punkten.

Utgifter som orsakas av sjukdagpenning som betalas med stöd av 8 kap. 10 § finansieras med intäkterna av den premie som tas ut på basis av arbetsinkomst som avses i lagen om pension för företagare (företagares tilläggsfinansieringsandel). Företagares tilläggsfinansieringsandel tas utöver dagpenningsspremien ut hos försäkrade som har en gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningsspremie

Sjukförsäkringens dagpenningsspremie fastställs utifrån den försäkrades skattepliktiga löneinkomst och företagarinkomst, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Den lön som avses i 11 kap. 3 § 2—5 mom. är sådan löneinkomst som utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningsspremie och den arbetsinkomst som avses i 11 kap. 4 § 1 mom. är sådan företagarinkomst som utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningsspremie.

Dagpenningsspremie tas inte ut om det sammanlagda beloppet av den årliga löne- och företagarinkomsten understiger 14 000 euro. Inkomstgränsen justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränsen i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

20 §

Sjukförsäkringens sjukvårdsspremie

Sjukförsäkringens sjukvårdsspremie fastställs så att med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdsspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras den finansieringsandel som avses i 9 §.

Sjukvårdsspremien tas ut på den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och på de andra grunder för sjukvårdsspremien som avses i 14 och 16—19 §.

Om en försäkrad får annan än i 15—18 § avsedd förvärvsinkomst, tas hos honom eller henne, utöver vad som föreskrivs i 1 mom. och i 23 §, som sjukförsäkringens sjukvårdspremie ut 0,97 procent av denna inkomst. Premien tas dock inte ut på de inkomster som avses i 14 § 2 mom.

Den premie som avses i 3 mom. beräknas på basis av skillnaden mellan grunden för sjukvårdspremien och grunden för dagpenningens premie. Om grunden för dagpenningens premie är större än grunden för sjukvårdspremien, tas den premie som avses i 3 mom. inte ut.

21 §

Sjukförsäkringens dagpenningens premie

Sjukförsäkringens dagpenningens premie fastställs för 2020 så att med intäkterna av den finansieras 48 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 12 § minskade med ersättningen för kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap.

22 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift fastställs för 2020 så att med intäkterna av den finansieras kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap samt 52 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 12 § minskade med ersättningen för kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap.

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tas ut på den lön som avses i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016).

23 §

Justering av sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie utfärdas årligen före den 23 november genom förordning av statsrådet. Om premien emellertid understiger 0,45 procent eller överstiger 0,75 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra grunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §, ska bestämmelser om premieprocentsatsen utfärdas genom lag.

24 §

Justering av sjukförsäkringens dagpenningens premie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningens premie och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift justeras årligen så att intäkterna av premierna och avgifterna samt statens finansieringsandel täcker de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 11 §. Ändringarna i utgifterna finansieras så att de ändringar som behöver göras i premierna och avgifterna efter det att statens finansieringsandel dragits av fördelas jämnt mellan dagpenningens premie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Premieprocentsatsen och avgiftsprocentsatsen justeras med två decimalers noggrannhet.

RP 296/2018 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 18 kap. 9, 10, 12, 13, 15, 20—22 § och 23 § 2 mom. samt 24 § 1 mom. träder dock i kraft och 24 a § upphävs redan den 1 november 2019. Om arbetsförmågan eller rätten till förmån börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet på dagpenningförmånen.

Både vid beräkningen av statens slutliga finansieringsandelar för 2019 och de andelar som finansieras med försäkringsavgifter och försäkringspremier och vid upprättandet av Folkpensionsanstaltens bokslut för 2019 tillämpas de bestämmelser i 18 kap. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Om arbetsförmågan eller rätten till förmån börjar i januari 2020, beaktas årsinkomsterna enligt 11 kap. 2 § för de 12 kalendermånader som omedelbart föregått arbetsförmågan eller rätten till förmån.

De bestämmelser i 11 kap. 4 § 6 och 7 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas trots att rätten till föräldradagpenning börjar efter det att denna lag har trätt i kraft.

Om en arbetstagares rätt till föräldradagpenning har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på semesterkostnadernas belopp 14 kap. 3 § som gällde vid ikraftträdandet.

Lagens 14 kap. 3 § tillämpas om arbetstagarens rätt till föräldradagpenning har börjat efter ikraftträdandet av denna lag.

De penningbelopp som anges i 7 kap. 1 § och 11 kap. 1 § i denna lag motsvarar värdet år 2010 för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

Penningbeloppet i 18 kap. 15 § 3 mom. i denna lag motsvarar värdet år 2017 för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag tillämpas på sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut för 2020 eller senare.

Denna lag tillämpas på sjukförsäkringens dagpenningsskatt och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som grundar sig på lön som betalas 2020 eller senare och företagarikomst som fastställts 2020 eller senare.

2.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 33 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1200/2009, och
ändras 32, 37 och 38 §,
av dem 37 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1137/2017 och 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 92/2016, som följer:

32 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenningen uppgår till minst beloppet av den sjukdagpenning som rehabiliteringsklienten enligt sjukförsäkringslagen hade varit berättigad till om han eller hon hade blivit arbetsförmögen när rehabiliteringen började.

För yrkesinriktad rehabilitering utgör rehabiliteringspenningen per dag emellertid 75 procent av en tredjedel av den årsinkomst som avses i 11 kap. 2 § i sjukförsäkringslagen.

Rehabiliteringspenningen uppgår alltid till minst dagpenningens belopp enligt 11 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen.

37 §

Partiell samordning av inkomster

Om en rehabiliteringsklient under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under praktik i samband därmed har löne- eller företagarinkomster, ska dessa inkomster dras av från den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid, till den del de överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som fastställs i enlighet med 32 § 3 mom. multiplicerat med tjugofem. Vid samordningen ska löneinkomsterna enligt betalningsdagen terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas.

Rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning som enligt 47 § betalas till arbetsgivaren ska inte samordnas enligt 1 mom.

Om rehabiliteringsklientens inkomster som avses i 1 mom. och som ska samordnas med rehabiliteringspenningen ändras efter det att beslutet har meddelats, kan Folkpensionsanstalten utan parts samtycke eller undanröjande av beslutet avgöra ärendet på nytt efter att ha hört parten.

38 §

Betalning utan samordning

Från rehabiliteringspenningen dras inte av följande förmåner som rehabiliteringsklienten får:
1) deltidspension,
2) sjukpension enligt 12 § 4 mom. i folkpensionslagen och garantipension som betalas utöver den,

RP 296/2018 rd

3) föräldradagpenning enligt 11 kap. 11 och 12 § i sjukförsäkringslagen,

4) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna.

Från rehabiliteringspenningen dras inte heller av sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas med stöd av patientskadelagen (585/1986).

Om en försäkrad får delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt 11 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen som betalas på grund av annan än full arbetsoförmåga och förmånen eller ersättningen när rehabiliteringspenning beviljades inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 11 kap. 6 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen, dras förmånen eller ersättningen inte av från rehabiliteringspenningen.

Denna lag träder i kraft den _____ 20____. Lagen tillämpas om rehabiliteringen börjar den 1 januari 2020 eller senare. Lagens 37 § 3 mom. tillämpas dock från och med ikraftträdandet av lagen oberoende av när rehabiliteringen har börjat.

3.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016) 4 § 2 mom. och 5 § 3 mom. som följer:

4 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivaren är dock inte skyldig att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

- 1) för tiden före den månad som följer på den kalendermånad då arbetstagaren fyller 16 år,
- 2) efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 68 år,
- 3) om beloppet av de betalningar som en fysisk person eller ett dödsbo har gjort till samma mottagare och som inte hänför sig till näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som betalaren bedriver är ringa,
- 4) om en enskild tillfällig betalning är ringa,
- 5) för sådan lön enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd som betalas till företagare som avses i 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lantbruksföretagare som avses i 3—5 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) för det arbete som dessa företagare utfört, om de inte är försäkringsskyldiga i enlighet med lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

5 §

RP 296/2018 rd

Grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Som lön betraktas inte de poster som nämns i 11 kap. 3 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 5 december 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 7 kap. 2 §, 8 kap. 1 § 3 och 4 mom., 18 kap. 24 a § och 19 kap. 3 § 1 mom.,
 sådana de lyder, 7 kap. 2 § delvis ändrad i lag 804/2008, 8 kap. 1 § 3 och 4 mom. i lag 912/2007, 18 kap. 24 a § i lag 925/2016 och 19 kap. 3 § 1 mom. i lag 513/2010,
ändras 7 kap. 1 och 3 §, 8 kap. 1 a § 3 mom., 6 §, 9 § 2 mom., 10 § 2 mom., 13 § 2 mom., 11 kap., rubriken för 12 kap. 4 §, 12 kap. 4 § 2 mom., 14 kap. 3 §, 17 kap. 3 a § 1 mom., 18 kap. 9, 10, 12, 13, 15, 20—22 §, 23 § 2 mom. och 24 § 1 mom.,
 sådana de lyder 7 kap. 1 § i lagarna 678/2014 och 1658/2015, 3 § delvis ändrad i lag 678/2014, 8 kap. 1 a § 3 mom. i lag 1228/2016, 6 § delvis ändrad i lag 91/2016, 9 § 2 mom. i lag 1658/2015, 10 § 2 mom. i lag 1246/2010, 13 § 2 mom. och 12 kap. 4 § 2 mom. i lag 1135/2017, 14 kap. 3 § delvis ändrade i lagarna 1342/2006 och 1342/2016, 17 kap. 3 a § 1 mom. i lag 671/2011, 18 kap. 9 och 10 § i lag 1256/2014, 12, 20—22 § och 23 § 2 mom. i lag 1113/2005, 13 § i lagarna 986/2008 och 195/2009, 15 § i lagarna 1113/2005, 1276/2006 och 994/2008 samt 24 § i lagarna 700/2010 och 1342/2016, samt
fogas till 12 kap. 9 § nya 2 och 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

7 kap.

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

1 §

1 §

Rätt till dagpenningsförmån enligt arbetsinkomst

Rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomst

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsterna, om hans eller hennes årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 3 § eller uppskattade årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 4 § uppgår till minst 1 264 euro.

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning enligt årsinkomsterna, om hans eller hennes årsinkomster enligt 11 kap. 2 § uppgår till minst 1 264 euro.

En försäkrad har rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning enligt arbetsinkomsterna, förutsatt att hans eller hennes årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 3 § eller uppskattade årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 4 § berättigar till en förmån som överstiger den minimidagpenningsförmån

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

som anges i 3 §.

Arbetsinkomstbeloppet enligt 1 mom. justeras med iakttagande av 11 kap. 1 § 4 mom.

Föreslagen lydelse

Årsinkomstbeloppet justeras med löne-koefficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om årsinkomstbeloppet i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

2 §

Rätt till dagpenningsförmån på grundval av en föregående förmån

En försäkrad som saknar arbetsinkomster på grund av arbetslöshet, studier eller rehabilitering har dock rätt till dagpenningsförmån på grundval av en förmån som föregått dagpenningsrätten, så som föreskrivs i 11 kap. 6 §.

Den försäkrade har rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån under förutsättning att den föregående förmånen berättigar till en förmån som är minst lika stor som det dagpenningsminimibelopp som anges i 3 §.

2 §

Rätt till dagpenningsförmån på grundval av en föregående förmån

(upphävs)

3 §

Rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp

En försäkrads rätt att få sjukdagpenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp börjar efter den självrisktid som avses i 8 kap. 7 § 4 mom., om den försäkrade inte har rätt till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsterna eller rätt till dagpenning på grundval av en föregående förmån eller om dagpenningen skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

En försäkrad har rätt att få föräldradagpenning och specialvårdspenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp, om förmånen på grundval av arbetsinkomsten eller en föregående förmån skulle understiga dagpenningsförmånens

3 §

Rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp

En försäkrads rätt att få sjukdagpenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp börjar efter den självrisktid som avses i 8 kap. 7 § 4 mom., om den försäkrade inte har rätt till sjukdagpenning enligt *årsinkomsterna* eller om dagpenningen skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

En försäkrad har rätt att få föräldradagpenning och specialvårdspenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp, om förmånen på basis av *årsinkomsterna* skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

minimibelopp.

8 kap.

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

1 §

1 §

Sjukdagpenning

Sjukdagpenning

En person har utöver den dagpenning som avses i 2 mom. rätt att få ersättning enligt 27 § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar för inkomstbortfall som åsamkats honom eller henne. Ersättningen bestäms utifrån den arbetsinkomst som personen skulle ha fått om han eller hon inte med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade fått förordnande att utebli från sitt förvärvsarbete eller att hållas isolerad eller i karantän. Ersättningen för inkomstbortfallet utgörs av skillnaden mellan arbetsinkomsten och dagpenningen. När ersättningen för inkomstbortfallet fastställs beaktas den i 2 mom. avsedda dagpenningen som avdrag.

(3 och 4 mom. upphävs)

Har en i 2 mom. avsedd dagpenning enligt lagen om smittsamma sjukdomar med stöd av 7 kap. 4 § 1 mom. betalats till arbetsgivaren och täcker dagpenningen inte den lön eller den motsvarande ersättning som arbetsgivaren har betalt för tiden för frånvaron, isoleringen eller karantänen, har arbetsgivaren rätt till ersättning enligt 3 mom. för det återstående beloppet.

1 a §

1 a §

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Dagpenning vid smittsam sjukdom

Om inte något annat föreskrivs särskilt, ska i fråga om dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om sjukdagpenning. På dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 7 kap. 1—3 §, 8 kap. 1—4 a och 5 a §, 6 § 2 mom., 7—10 §, 11 kap. 1 och 3—7 § samt 12 kap. 2—4, 6—8 och 11 § i denna lag.

Om inte något annat föreskrivs särskilt, ska i fråga om dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om sjukdagpenning. På dagpenning vid smittsam sjukdom tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 7 kap. 1 och 3 §, 8 kap. 1, 2, 4, 4 a och 5 a §, 6 § 2 mom. och 7—10 §, 11 kap. 1, 2, 5—8, 10 och 14 § samt 12 kap. 2—4, 6—8, 11 och

Gällande lydelse

6 §

Förmåner som utgör hinder för sjukdagpenning

Rätt till sjukdagpenning föreligger inte för en försäkrad som får

1) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner,

2) rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna,

3) ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen (279/1959), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

4) ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller arbetspensionslagarna,

5) deltidspension enligt arbetspensionslagarna,

6) garantipension enligt 7 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. 1 punkten i lagen om garantipension (703/2010),

7) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

Om en försäkrads moderskapspenningsperiod börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, har den försäkrade inte rätt till sjukdagpenning för ifrågavarande tid.

En försäkrad som får pension som nämns i 1 mom. 4—7 punkten, sjukpension som beviljats med stöd av 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, full invalidpension, arbetslivspension eller partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna och som är yngre än 68 år har dock rätt till sjukdagpenning,

Föreslagen lydelse

12 §.

6 §

Förmåner som utgör hinder för sjukdagpenning

Rätt till sjukdagpenning föreligger inte för en försäkrad som får

1) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner,

2) rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna,

3) ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen (460/2016), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948), *lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016)*,

4) ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller arbetspensionslagarna,

5) deltidspension enligt arbetspensionslagarna,

6) garantipension enligt 7 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. 1 punkten i lagen om garantipension (703/2010),

7) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

Om en försäkrads moderskapspenningsperiod börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, har den försäkrade inte rätt till sjukdagpenning för ifrågavarande tid.

En försäkrad som får pension som avses i 1 mom. 4—7 punkten, sjukpension som beviljats med stöd av 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, full invalidpension, arbetslivspension eller partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna och som är yngre än 68 år har dock rätt till sjukdagpenning, om den försäkrade efter sin pensioner-

Gällande lydelse

ning, om den försäkrade efter sin pensionering är i arbete och blir oförmögen att utföra det arbete som han eller hon som pensionerad har utfört omedelbart innan arbetsoförmågan började. Sjukdagpenningens belopp räknas då ut på grundval av intjänade arbetsinkomster under pensioneringstiden så som föreskrivs i 11 kap., med beaktande av 12 kap. 2 §.

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämföras den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller har fått ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller lagen om olycksfall i militärtjänst, den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån eller deltagit i service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) eller bedrivit studier som avses i 6 kap. i den lagen. Med arbetsförhetstid jämföras också den tid under vilken den försäkrade med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt den lagen.

10 §

Rätt för företagare till sjukdagpenning för

Föreslagen lydelse

ing är i arbete och blir oförmögen att utföra det arbete som han eller hon som pensionerad har utfört omedelbart innan arbetsoförmågan började. Sjukdagpenningens belopp räknas då ut på basis av *löne- och företagari*nkommsterna under pensioneringstiden så som föreskrivs i 11 kap., med beaktande av 12 kap. 2 §.

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämföras den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller har fått ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst, *lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag* eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån eller deltagit i service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) eller bedrivit studier som avses i 6 kap. i den lagen. Med arbetsförhetstid jämföras också den tid under vilken den försäkrade med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt den lagen.

10 §

Rätt för företagare till sjukdagpenning för

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

självrisktiden

Sjukdagpenning enligt 1 mom. fastställs utifrån arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare så som föreskrivs i 11 kap. 3 eller 4 §. Om sjukdagpenningen fastställs enligt 11 kap. 4 § 1 mom., skall den försäkrades tillförlitligt utredda arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare jämföras med den försäkrades inkomst enligt lagen om pension för företagare som konstaterats vid beskattningen.

13 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på partiell sjukdagpenning

På partiell sjukdagpenning tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 11 kap. 5 a §.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

1 §

Beloppet av dagpenningsförmånerna enligt arbetsinkomst

Sjukdagpenningen är 70 procent av trehundradelen av en försäkrads vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 26 898 euro. På den överstigande delen är sjukdagpenningens belopp 20 procent av trehundradelen av årsarbetsinkomsten.

Föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är 70 procent av trehundradelen av en försäkrads vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 32 892 euro. På den överstigande delen

Föreslagen lydelse

självrisktiden

Sjukdagpenning enligt 1 mom. fastställs utifrån arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare så som föreskrivs i 11 kap. 4 §.

13 §

Övriga bestämmelser som tillämpas på partiell sjukdagpenning

På partiell sjukdagpenning tillämpas dock inte bestämmelserna om sjukdagpenning i 11 kap. 8 §.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

1 §

Beloppet av dagpenningsförmånerna enligt inkomst

Beloppet av dagpenningsförmånen beräknas enligt den försäkrades årsinkomst som avses i 2 §.

Sjukdagpenningen är 70 procent av trehundradelen av en försäkrads årsinkomst, om denna inte överstiger 26 898 euro. På den överstigande delen är sjukdagpenningens belopp 20 procent av trehundradelen av årsinkomsten.

Föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är 70 procent av trehundradelen av en försäkrads årsinkomst, om denna inte överstiger 32 892 euro. På den överstigande delen upp till 50 606 euro är föräldradag-

Gällande lydelse

upp till 50 606 euro är föräldradagpenningens och specialvårdspenningens belopp 40 procent av trehundra delen av årsarbetsinkomsten och på den del som överstiger 50 606 euro 25 procent av trehundra delen av årsarbetsinkomsten.

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. är moderskapspenningens belopp för de 56 första vardagarna 90 procent av trehundra delen av den försäkrades vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 50 606 euro. På den överstigande delen är moderskapspenningens belopp 32,5 procent av trehundra delen av årsarbetsinkomsten.

Den arbetsinkomst enligt 1—3 mom. som konstaterats vid beskattningen justeras i förhållande till hur den lönekoeficient enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsetidpunkten för arbetsförmågan eller för rätten till föräldradagpenning eller specialvårdpenning avviker från den lönekoeficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

De inkomstgränser som avses i 1—3 mom. justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränserna i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

2 §

Arbetsinkomst

(2 § ändras och flyttas till 3 och 4 §)

I denna lag avses med arbetsinkomst som utgör grund för dagpenning

1) lön som fås i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande,

2) den fastställda arbetsinkomst för respektive år som avses i lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare, och

3) lön som avses i arbetspensionslagarna och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som skall räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (försäkringslön).

Om en försäkrad inte är skyldig att teckna

Föreslagen lydelse

penningens och specialvårdspenningens belopp 40 procent av trehundra delen av *årsinkomsten* och på den del som överstiger 50 606 euro 25 procent av trehundra delen av *årsinkomsten*.

Trots vad som föreskrivs i 3 mom. är moderskapspenningens belopp för de 56 första vardagarna 90 procent av trehundra delen av den försäkrades *årsinkomst*, om denna inte överstiger 50 606 euro. På den överstigande delen är moderskapspenningens belopp 32,5 procent av trehundra delen av *årsinkomsten*.

De inkomstgränser som avses i 2—4 mom. justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränserna i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

2 §

Årsinkomst

Med *årsinkomst* avses den löneinkomst som betalats under de 12 kalendermånader som föregår kalendermånaden före begynnelsetidpunkten för arbetsförmågan eller rätten till förmån (*granskningsperiod*), företagariinkomst enligt en försäkring som gäller under granskningsperioden och lön för denna tid som avses i arbetspensionslagarna och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som ska räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (*försäkringslön*) samt den ersättning för inkomstbortfall enligt 5 § som beviljats för granskningsperioden eller den förmåns-

Gällande lydelse

försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst förvärvsinkomsten enligt inkomstskattelagen (1535/1992) av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagareverksamhet, värdet av leveransarbete, förvärvsinkomst av renskötsel och skattepliktigt stipendium. Om en försäkrad som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt nämnda lagar frivilligt tecknar en sådan försäkring, beaktas dock som hans eller hennes arbetsinkomst den inkomst som avses i 1 mom. 2 punkten.

Som sådan lön som utgör grund för dagpenning enligt 1 mom. 1 punkten betraktas i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedda löner, arvoden och ersättningar på vilka förskottsinnehållning ska verkställas, arvoden till idrottsutövare, löner som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen, löner för utlandsarbete enligt 77 § i inkomstskattelagen på vilka förskottsinnehållning ska verkställas i enlighet med 13 § i lagen om förskottsuppbörd, kompletteringsdagpenning som betalas av en sådan sjukkassa som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och betjäningssavgifter som fås på grundval av en anställning.

Som lön betraktas dock inte

- 1) en personalförmån som tillhandahållits av arbetsgivaren,
- 2) en ränteförmån för ett lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande,
- 3) en förmån som innefattar rätten att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i en sammanslutning till ett lägre pris än det gängse, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,
- 4) en i 66 § i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier,
- 5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag

Föreslagen lydelse

baserade inkomst som i enlighet med 6 § beräknats på basis av en förmån.

Årsinkomsten beaktas endast för den tid personen i fråga varit försäkrad i Finland enligt denna lag.

Om den försäkrade under granskningsperioden har blivit klar med sin yrkesutbildning, flyttat till Finland från utlandet eller varit borta från arbetet på grund av vård av barn, militärtjänst eller civiltjänst och personens inkomster enligt 1 mom. under de tre kalendermånader som föregår kalendermånaden omedelbart före begynnelsestidpunkten för arbetsoförmågan eller rätten till förmån multiplicerat med fyra har varit minst 20 procent större än inkomsterna under granskningsperioden, fastställs dagpenningförmånen på ansökan av den försäkrade enligt inkomsterna för de nämnda tre kalendermånaderna. Inkomsterna för de tre kalendermånaderna ändras då till årsinkomst på så sätt att inkomsterna multipliceras med fyra.

Med att bli klar med sin yrkesutbildning avses att avlägga examen. Med vård av barn avses frånvaro från arbetet efter föräldrapenningsperioden på grund av hemvård av ett barn under 3 år eller ett adoptivbarn eller frånvaro från arbetet på grund av deltagande i sjukvård av ett sjukt barn eller ett barn med funktionsnedsättning som är under 16 år.

Med militärtjänst eller civiltjänst avses tjänstgöring för att fullgöra värnplikten enligt värnpliktslagen (1438/2007) eller för att uppfylla civiltjänsteplikten enligt civiltjänstlagen (1446/2007) samt frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995).

Med flytt till Finland från utlandet avses en situation där en person har flyttat till Finland och blivit försäkrad i Finland i enlighet med 1 kap. 2 §.

Om den försäkrade på nytt blir arbetsoförmögen inom 30 dagar från den dag som det senast betalades sjukdagpenning eller partiell sjukdagpenning för eller betalningen av specialvårdspenning fortsätter inom 30 dagar från den dag som det senast betalades specialvårdspenning för, fastställs förmånen på basis av minst samma årsinkomst som under den föregående perioden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som hör till samma koncern eller en liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

6) lön för väntetid enligt 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen,

7) ersättning eller något annat skadestånd som betalas med anledning av att ett arbetsavtal eller ett tjänsteförhållande upphävs,

8) föreläsnings- och föredragsarvoden, mötesarvoden och arvoden för medlemskap i förvaltningsorgan som inte grundar sig på ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, om arbetstagares arbetspensionsavgift inte enligt de arbetspensionslagar som ska tillämpas på personen behöver betalas på grundval av arvodet,

9) i personalfondslagen (934/2010) avsedda personalfondsavsättningar till en personalfond och deras tilläggsdelar eller en fondandel som har lyfts ur personalfonden,

10) sådana i personalfondslagen avsedda personalfondsavsättningar och deras tilläggsdelar som med stöd av 37 § i personalfondslagen har lyfts kontant i form av en premie som beräknas enligt fondens stadgar, förutsatt att det avsatta beloppet har beräknats på grundval av företagets lönsamhet och andra faktorer som mäter verksamhetens effektivitet eller i enlighet med det resultatpremiesystem som ämbetsverket eller kommunen tillämpar,

11) poster som med stöd av bolagsstämans beslut betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som fastställts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för beräkning av den kontanta premien överensstämmer med 10 punkten och med 2 § 2 och 3 punkten i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning som ska betalas till aktieägarna och

Gällande lydelse

vilka fastställs vid bolagsstämman.

I de situationer som avses i 4 mom. 11 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts om betalningen av vinstpremie och att ägarna vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens utgång fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie och att vinstpremierna betalas efter detta. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (334/2007) eller på något annat motsvarande sätt.

Inkomster som beskattats enligt uppskattning enligt 27 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) på grund av att skattedeklaration inte har inlämnats, beaktas inte som arbetsinkomst.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om vad som hänförs till sådan arbetsinkomst som avses i denna paragraf.

3 §

Arbetsinkomst som grundar sig på verkställd beskattning

(3 § upphävs)

Dagpenningförmån fastställs utifrån den arbetsinkomst enligt 2 § 1 och 2 mom. som konstaterats vid beskattningen för det år som föregår begynnelse- eller rättstillträdesdagen för arbetsoförmåga eller rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Som begynnelse- eller rättstillträdesdag betraktas den dag för vilken första gången utbetalas föräldradagpenning till en förälder för samma barn.

Om en försäkrads rätt till delinvalidpension enligt 35 § i lagen om pension för arbetstagare har uppkommit under det skatteår för vilket arbetsinkomsten enligt 1 mom. ska läggas till grund för förmånen, fastställs sjukdagpenningen enligt arbetsinkomsten för det föregående skatteåret, förutsatt att den sistnämnda är större än arbetsinkomsten för det år då utbetalningen av delinvalidpensionen började.

Föreslagen lydelse

3 §

Löneinkomst

Som löneinkomst beaktas lön som fåtts i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och försäkringslön. Med löneinkomst jämställs de arvoden som inte fåtts i ett anställnings- eller tjänsteförhållande, men som utgör arvode eller ersättning enligt 2 mom.

Som lön betraktas i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedda löner, arvoden och ersättningar på vilka förskottsinnehållning ska verkställas, arvoden till idrottsutövare, löner som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen, löner för utlandsarbete enligt 77 § i inkomstskattelagen (1535/1992) på vilka förskottsinnehållning ska verkställas i enlighet med 13 § i lagen om förskottsuppbörd, kompletteringsdagpenning som betalas av en sådan sjukkasse som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och betjäningssavgifter som fås på basis av en anställning.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Som lön betraktas dock inte

- 1) en personalförmån som tillhandahållits av arbetsgivaren,
- 2) en ränteförmån för ett lån som erhållits på basis av ett anställningsförhållande,
- 3) en förmån som innefattar rätten att på basis av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i en sammanslutning till ett lägre pris än det verkliga priset, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,
- 4) en i 66 § i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier,
- 5) en premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag som hör till samma koncern eller en liknande ekonomisk sammanslutning som arbetsgivarbolaget och som noteras på en fondbörs som övervakas av myndigheterna eller i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet på en sådan förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,
- 6) lön för väntetid enligt 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen,
- 7) ersättning eller något annat skadestånd som betalas med anledning av att ett arbetsavtal eller ett tjänsteförhållande upphävt,
- 8) föreläsnings- och föredragsarvoden, mötesarvoden och arvoden för medlemskap i förvaltningsorgan som inte grundar sig på ett anställnings- eller tjänsteförhållande, om arbetstagares arbetspensionsavgift inte enligt de arbetspensionslagar som ska tillämpas på personen behöver betalas på basis av arvodet,
- 9) i personalfondslagen (934/2010) avsedda personalfondsavsättningar till en personalfond och deras tilläggsdelar eller en fondandel som har lyfts ur personalfonden,
- 10) sådana i personalfondslagen avsedda personalfondsavsättningar och deras tilläggsdelar som med stöd av 37 § i personalfondslagen har lyfts kontant i form av en premie som beräknas enligt fondens stadgar, förutsatt att det avsatta beloppet har beräk-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nats på basis av företagets lönsamhet och andra faktorer som mäter verksamhetens effektivitet eller i enlighet med det resultatpremiesystem som ämbetsverket eller kommunen tillämpar,

11) poster som med stöd av bolagsstämman beslut betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremierna betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som fastställts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för beräkning av den kontanta premien överensstämmer med 10 punkten och med 2 § 2 och 3 punkten i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning som ska betalas till aktieägarna och vilka fastställs vid bolagsstämman.

I de situationer som avses i 3 mom. 11 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts om betalningen av vinstpremie och att ägarna vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens utgång fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie och att vinstpremierna betalas efter detta. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (334/2007) eller på något annat motsvarande sätt.

Som en kommunalveterinärs inkomster beaktas utöver lönen också det penningbelopp som det kommunala organ som avses i 7 § i veterinärvårdslagen (765/2009) årligen fastställer såsom de arvoden enligt 19 § i nämnda lag som veterinären tar ut hos djurägare eller djurinnehavare.

Om den försäkrade har fått vårdarvode för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) eller vårdarvode enligt familjevårdslagen (263/2015) under granskningsperioden och betalningen av nämnda arvode fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas arvodet för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

Trots bestämmelserna i 2 § 2 mom. kan en försäkrad uppge löneinkomsten för en tid då han eller hon inte har varit försäkrad i Finland. Inkomsten kan uppges av någon som tidigare har varit försäkrad i Finland, som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

har tjänat in inkomsten medan han eller hon arbetade i en annan av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat där Europeiska unionens lagstiftning tillämpas och som på nytt har blivit försäkrad i Finland. Om de inkomster som har tjänats in utomlands är avsevärt mycket lägre eller högre än inkomsterna från motsvarande arbete i Finland, kan de inkomster som används som grund för dagpenningsförmånen uppskattas enligt inkomsten från motsvarande arbete i Finland, med beaktande av inkomsterna för en person som arbetar i motsvarande uppgifter i Finland och vars erfarenhet och kompetens är jämförbara med den försäkrades. Dagpenningsförmånen fastställs, utifrån den inkomst som den försäkrade har uppgett, i tillämpliga delar i enlighet med 2 §, om den försäkrade inte har en i Finland intjänad årsinkomst enligt 2 §.

4 §

4 §

Arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad och beloppet av föräldradagpenning enligt den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning

Företagarinkomst

(4 § 6 och 7 mom. ändras och flyttas till 9 §, 8 mom. ändras och flyttas till 2 §)

Folkpensionsanstalten ska på ansökan uppskatta vad som ska anses som en försäkrads arbetsinkomst under de sex månader som omedelbart föregått begynnelsepunkten för hans eller hennes arbetsoförmåga eller rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Dagpenningsförmånen fastställs enligt den försäkrades tillförlitligt utredda arbetsinkomst för sex månader, förutsatt att arbetsinkomsten multiplicerad med två fortgående har varit minst 20 procent större än den arbetsinkomst enligt 3 § som har konstaterats vid beskattningen och som har justerats enligt 1 § 4 mom. Den ovan nämnda arbetsinkomsten beaktas endast för den tid personen i fråga varit försäkrad i Finland enligt denna lag.

Som företagarinkomster beaktas den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare.

Om arbetsinkomsten har ändrats under granskningsperioden, beräknas den dagpenningsgrundande arbetsinkomsten så att det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna divideras med motsvarande tid.

Den som är försäkrad med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare skall som i 1 mom. avsedd inkomst för sex månader före en tillförlitlig utredning över sin enligt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ovan nämnda pensionslagar fastställda arbetsinkomst samt över annan arbetsinkomst än sådan som har fåtts av den egna företagsverksamheten.

Har en försäkrads arbetsinkomst på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av annan motsvarande särskild orsak varit väsentligt mindre än den annars hade varit, kan arbetsinkomsten på ansökan och i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. uppskattas också för en annan sex månaders tid i arbete än en sådan som omedelbart föregått begynnelsetidpunkten för arbetsoförmåga eller inträdet av rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Arbetsinkomsten kan dock beaktas endast för det kalenderår då arbetsoförmågan eller rätten till föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde eller som omedelbart föregick detta.

Utan hinder av bestämmelserna ovan kan en försäkrads i 1 mom. avsedda arbetsinkomst för sex månader på ansökan uppskattas också för en kortare tid än sex månader, förutsatt att den försäkrade på grund av byte av yrke eller av annat motsvarande skäl haft arbetsinkomst under endast en del av den sex månaders period som avses ovan.

En försäkrads i 1 mom. avsedda kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader kan på ansökan uppskattas också utgående från en utredning om den i 2 § 1 mom. 1 punkten avsedda arbetsinkomsten för minst en månad som han eller hon företer. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetssökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog kan dras slutsatsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utan hinder av 3 § kan beloppet av föräldradagpenningen fastställas i enlighet med den arbetsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalats inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller förrän ett barn under sju år har tagits i vård.

Den arbetsinkomst enligt 6 mom. som ligger till grund för förmånen justeras i förhållande till hur den lönekoeficient enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelse-tidpunkten för rätten till föräldradagpenning avviker från den lönekoeficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan en försäkrad uppge arbetsinkomsten enligt 2 § 1 mom. 1 punkten för en tid då han eller hon inte har varit försäkrad i Finland. Arbetsinkomsten kan uppges av någon som tidigare har varit försäkrad i Finland, som har tjänat in inkomsten medan han eller hon arbetade i en annan av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat där Europeiska unionens lagstiftning tillämpas och som på nytt har blivit försäkrad i Finland. Om de arbetsinkomster som har tjänats in utomlands är avsevärt mycket lägre eller högre än inkomsterna från motsvarande arbete i Finland, kan de inkomster som används som grund för dagpenningsförmånen uppskattas enligt arbetsinkomsten från motsvarande arbete i Finland, med beaktande av inkomsterna för en person som arbetar i motsvarande uppgifter i Finland och vars erfarenhet och kompetens är jämförbara med den försäkrades. Dagpenningsförmånen bestäms, utifrån den arbetsinkomst som den försäkrade har uppgett, i tillämpliga delar i enlighet med denna paragraf, om den försäkrade inte har någon arbetsinkomst enligt 3 § som har konstaterats vid beskattningen eller en i Finland intjänad arbetsinkomst som har uppgetts för tiden innan arbetsförmågan eller rätten till förmån började.

4 a §

Försäkringsavgifter och försäkringspremier

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som dras av från arbetsinkomsterna

(4 a § ändras och flyttas till 7 §)

Vid beräkning av beloppet av dagpenningförmånen avdras från arbetsinkomsterna 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i denna lag, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), minskat med 2,68 procentenheter. Avdraget görs från sådan försäkringslön som avses i 2 § 1 mom. 3 punkten i detta kapitel och från sådana vid beskattningen konstaterade i arbetsavtals- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som avses i 3 § eller sådana i arbetsavtals- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som har utretts i enlighet med 4 §.

5 §

Avdrag från arbetsinkomst av utgifter för inkomstens förvärvande

(5 § upphävs)

Vid bestämmandet av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen samt av den i 4 § avsedda arbetsinkomsten för sex månader avdras de utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 93—95 § i inkomstskattelagen från löneinkomst av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och från därmed jämförbar personlig inkomst.

Från arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare avdras inga utgifter för inkomstens förvärvande.

Från lön enligt 72 § i lagen om pension för arbetstagare verkställs endast det avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 95 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen.

5 §

Ersättning för inkomstbortfall

Som ersättning för inkomstbortfall beaktas den ersättning för inkomstbortfall som den försäkrade får på grund av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom enligt de olika lagarna om olycksfall i arbetet, den ersättning för inkomstbortfall som grundar sig på trafikförsäkringslagen, patientskadelagen eller de olika lagarna om olycksfall i militärtjänst samt dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

Om den försäkrade har fått ersättning för inkomstbortfall enligt 1 mom. som betalas för annan än full arbetsoförmåga under granskningsperioden och betalningen av nämnda ersättning fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas ersättningen för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

Fastställande av sjukdagpenning när den försäkrades arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena

(5 a § ändras och flyttas till 8 §)

Om den försäkrade blir arbetsförmögen när han eller hon samtidigt arbetar i två eller flera anställningsförhållanden eller egna arbeten och arbetsförmågan endast gäller något eller några av arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av det inkomstbortfall som beror på detta arbete eller dessa arbeten. Den försäkrade ska uppge arbetsinkomsten för de sex kalendermånader som omedelbart föregått arbetsförmågan. En företagare ska lämna en utredning över den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Trots vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om fastställande av sjukdagpenning, används som grund för sjukdagpenningen arbetsinkomsten för sex månader multiplicerad med två. När arbetsinkomsten fastställs görs från arbetsinkomst av arbets- eller tjänsteförhållande ett avdrag på 5 procent för kostnader för inkomstens förvärvande och ett försäkringspremieavdrag i enlighet med vad som föreskrivs i 4 a §. Denna bestämmelse tillämpas dock inte, om det är fråga om arbete i mycket liten utsträckning i ett annat arbete.

Om den försäkrades arbetsförmåga fortsätter och hans eller hennes arbetsförmåga börjar gälla alla arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av de arbetsinkomster som föregick arbetsförmågan i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel.

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

(6 § upphävs)

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldra-

6 §

Förmånsbaserad inkomst

Förmånsbaserad inkomst beräknas på basis av följande ersättningar för inkomstbort-

Gällande lydelse

dagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som han eller hon har betalats. När beloppet av arbetslöshetsförmånen räknas ut beaktas då inte

1) sådan inkomst enligt 4 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som skall beaktas vid jämkning,

2) sådan nedsättning av arbetslöshetsförmån som avses i 6 kap. 3 a § eller 7 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

3) förmån som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 12 kap. 2 § i denna lag skall dras av från dagpenningen,

4) den förhöjda förtjänstdelen enligt 6 kap. 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, till den del dess belopp överstiger den förtjänstdel som bestäms enligt 1 mom. i den paragrafen,

5) grunddagpenningens förhöjningsdel enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i den lagen.

Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av studiepenningen, om den försäkrade under de fyra månader som föregick förmånsperiodens början fått studiepenning enligt lagen om studiestöd.

Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst lika stor som rehabiliteringspenningen, om den försäkrade under de sex månader som föregick förmånsperiodens början fått rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. Om den försäkrade under motsvarande tid fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna, utgör sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av den rehabiliteringspenning som betalats till den försäkrade. Härvid beaktas dock inte den del av rehabiliteringspenningen som fastställts en-

Föreslagen lydelse

fall och sociala förmåner som erhållits under granskningsperioden:

1) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),

3) dagpenningsförmån enligt 1 kap. 4 § 6 punkten, med undantag för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt 82 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016),

4) rehabiliteringspenning eller rehabiliteringstillägg enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare,

5) invalidpension enligt de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller sjukpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen,

6) garantipension enligt 7 § 1 mom. 3—5 punkten eller 2 mom. 2 punkten i lagen om garantipension,

7) vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000),

8) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter, eller

9) studiepenning enligt lagen om studiestöd.

På de ersättningar för inkomstbortfall och sociala förmåner enligt 1 mom. som den försäkrade fått beräknas förmånens genomsnittliga belopp per dag så att det sammanlagda beloppet av de förmåner som beviljats under granskningsperioden divideras med förmånsperiodernas sammanräknade antal vardagar. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

För beräkningen av den förmånsbaserade inkomsten fastställs den förmånsbaserade årsinkomsten. Den förmånsbaserade årsinkomsten är en inkomst utifrån vilken man genom de grunder för fastställande av dagpenningsförmånen som föreskrivs i 1 § 2 och 3 mom. får ett lika stort dagsbaserat förmånsbelopp som det genomsnittliga beloppet av den förmån som beräknats i enlighet med 2 mom. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

Av den förmånsbaserade årsinkomsten ska som förmånsbaserad inkomst beaktas den andel som utgör en tredjedel av antalet

Gällande lydelse

ligt 32 § 2 mom. i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner och med vilken den överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som i en motsvarande situation hade fastställs enligt 32 § 1 mom. i nämnda lag eller den 10 procents förhöjning som avses i 33 § 1 mom. i nämnda lag och inte heller den 33 procents förhöjning som avses i arbetspensionslagarna.

Om den försäkrade under tiden före sjuk- eller föräldradagpenningens eller specialvårdspenningens början har fått flera än en av de förmåner som nämns i 1—3 mom., används som grund för sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen den förmån som den försäkrade senast har fått.

6 a §

Hur föräldradagpenningen bestäms i vissa fall

(6 a § ändras och flyttas till 9 §)

Om en försäkrad samtidigt har rätt till föräldradagpenning med stöd av 3, 4 och 6 §, bestäms föräldradagpenningen för samma barn under hela föräldradagpenningens perioden på den grund som fastställs enligt den dag då rätten till förmånen uppkommer.

7 §

Sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspenningens minimibelopp

(7 § flyttas till 10 §)

Minimibeloppet av sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen är 22,89 euro per vardag. Detta belopp justeras på det sätt som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex. Minimibeloppet av dagpenningen motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2010 har räknats ut.

Föreslagen lydelse

vardagar under de förmånsperioder som ingår i granskningsperioden. Det erhållna beloppet avrundas till närmaste cent.

Om den försäkrade har fått annan än full invalid- eller sjukpension enligt 1 mom. 5 punkten under granskningsperioden och betalningen av nämnda förmån fortsätter samtidigt med dagpenningförmånen, beaktas förmånen för denna tid inte i årsinkomsten när dagpenningförmånens belopp beräknas.

7 §

Försäkringsavgifter och försäkringspremier som dras av från löneinkomsterna

Vid beräkningen av beloppet av dagpenningförmånen avdras från löneinkomsterna och försäkringslönen som avses i 3 § 1 mom. och som ingår i årsinkomsten det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsskatt enligt 18 kap. 21 § 1 mom., arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 153 § i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998).

8 §

8 §

Hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp

Fastställande av sjukdagpenning när den försäkrades arbetsförmåga endast gäller något eller några av arbetena

(8 § ändras och flyttas till 11 §)

Minimibeloppet av moderskaps- eller föräldrapenning betalas till en mor om hon samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd. Detsamma gäller för föräldrapenning som betalas till fadern. Vad som bestäms i denna paragraf tillämpas dock inte på partiell föräldrapenning.

Om den försäkrade blir arbetsförmögen när han eller hon samtidigt arbetar i två eller flera anställningsförhållanden eller egna arbeten och arbetsförmågan endast gäller något eller några av arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av det inkomstbortfall som beror på detta arbete eller dessa arbeten i enlighet med 2 § 1 mom. Försäkringsavgifter och försäkringspremier ska dras av från inkomsten på det sätt som föreskrivs i 7 §. Denna paragraf tillämpas dock inte, om det är fråga om arbete i mycket liten utsträckning i ett annat arbete.

Om den försäkrades arbetsförmåga fortsätter och hans eller hennes arbetsförmåga börjar gälla alla arbetena, fastställs sjukdagpenningen på basis av de årsinkomster som föregick arbetsförmågan i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel.

9 §

9 §

Beloppet av faderns föräldradagpenning

Särskilda bestämmelser om föräldradagpenning

(9 § 2 mom. ändras och flyttas till 11 §)

En faders föräldradagpenningssperiod börjar den dag då föräldradagpenning för första gången betalas till honom för samma barn. Beloppet av faderskaps- och föräldrapenningen för samma barn är lika stort under hela föräldradagpenningssperioden, om inte något annat följer av 8 §.

Minimibeloppet av faderskapspenningen betalas till en person som fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller i vapenfri tjänst eller i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst samt till en person som får studiepenning enligt lagen om studiestöd.

Som begynnelsepunkt för rätten till föräldradagpenning betraktas den dag för vilken en förälder första gången betalas föräldradagpenning för samma barn. Föräldradagpenningen för samma barn fastställs under hela föräldradagpenningssperioden på basis av samma årsinkomst.

Trots bestämmelserna i 2 § kan beloppet av föräldradagpenningen fastställas i enlighet med den årsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalats inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tid-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

punkten för nedkomsten eller förrän ett barn har tagits i vård. Den årsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning justeras i förhållande till hur den lönekoeficient enligt 96 § i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsepunkten för rätten till föräldradagpenning avviker från den lönekoeficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

10 §

10 §

Hur pension inverkar på föräldradagpenningens belopp

Sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspenningens minimibelopp

(10 § ändras och flyttas 12 §)

Minimibeloppet av föräldradagpenningen betalas, om en försäkrad får ålderspension, partiell förtida ålderspension, förtida ålderspension eller full sjukpension eller full invalidpension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen, arbetspensionslagarna, trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om olycksfall i militärtjänst, lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämfällbara med arbete (460/2015) eller lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare (276/2009) eller arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna.

Minimibeloppet av sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen är 22,89 euro per vardag. Detta belopp justeras på det sätt som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex. Minimibeloppet av dagpenningen motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2010 har räknats ut.

10 a §

Justering av moderns föräldradagpenning

(10 a § ändras och flyttas till 9 §)

Föräldradagpenning som betalas till modern för ett och samma barn är lika stor under hela föräldradagpenningensperioden, om inte något annat följer av 1 § 3 mom. eller 8 §.

11 §

11 §

Beloppet av partiell föräldradagpenning

Hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp samt faderskapspenningens belopp i vissa situationer

Gällande lydelse

(11 § ändras och flyttas till 13 §)
Utän hinder av bestämmelserna i 1—7 § är beloppet av den partiella föräldrapenningen likvärd alltid hälften av föräldrapenningens belopp.

12 §

Beloppet av partiell sjukdagpenning

(12 § ändras och flyttas till 14 §)
Utän hinder av bestämmelserna i 1—7 § i detta kapitel är beloppet av den partiella sjukdagpenningen dock alltid hälften av beloppet av den sjukdagpenning som omedelbart föregår den partiella sjukdagpenningen eller hälften av beloppet av den sjukdagpenning som den försäkrade hade haft rätt till när rätten till partiell sjukdagpenning började. I beloppet av sjukdagpenningen beaktas dock inte sådana i 12 kap. avsedda förmåner som är primära i förhållande till sjukdagpenningen. Beloppet av den partiella sjukdagpenningen är alltid minst hälften av beloppet av sjukdagpenningens minimibelopp i enlighet med 7 § i detta kapitel, om arbetsoförmågan till följd av sjukdom har varat i minst 55 dagar utan avbrott.

Föreslagen lydelse

ioner

Minimibeloppet av moderskaps- eller föräldrapenning betalas till en förälder om föräldern samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd. Vad som bestäms i denna paragraf tillämpas dock inte på partiell föräldrapenning.

Minimibeloppet av faderskapspenningen betalas till en person som fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller i vapenfri tjänst eller som i egenskap av reservist eller lantvärnsmän är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst samt till en person som får studiepenning enligt lagen om studiestöd.

12 §

Betalning av föräldradagpenningens minimibelopp under den tid som en annan förmån betalas ut

Minimibeloppet av föräldradagpenningen betalas, om en försäkrad får

1) ålderspension, partiell förtida ålderspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller arbetspensionslagarna,

2) full sjukpension eller arbetslivspension enligt 12 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension eller arbetslivspension enligt arbetspensionslagarna,

3) rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller full rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna,

4) full olycksfallspension som beviljats på basis av trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, lagen om ersättning för skada eller sjukdom

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5) som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbetet (460/2015) eller lagen om olycksfalls- och pensionskydd för idrottsutövare (276/2009), dagpenning eller rehabiliteringspenning, eller

5) anpassningspension eller anpassningsbidrag enligt lagen om pension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

13 §

Beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom

(13 § ändras och flyttas till 15 §)

Dagpenningen vid smittsam sjukdom bestäms på grundval av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att bli borta från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Om det inte läggs fram tillförlitliga uppgifter om beloppet av inkomstbortfallet, bestäms dagpenningen vid smittsam sjukdom på grundval av den lön som den försäkrade fick omedelbart innan han eller hon förordnades att bli borta från sitt förvärvsarbete.

Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom är en tredjedel av den årsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och som gällde när förmånen började. För försäkrade som inte är skyldiga att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare bestäms dagpenningen vid smittsam sjukdom utifrån den arbetsinkomst som avses i 2 § 2 mom.

Till försäkrade som under den tid de har förordnats att bli borta från sitt arbete utför annat arbete betalas dagpenning vid smittsam sjukdom endast till ett belopp som motsvarar inkomstbortfallet.

13 §

Beloppet av partiell föräldrapenning

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag är beloppet av den partiella föräldrapenningen likvärdigt alltid hälften av föräldrapenningens belopp.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Beloppet av partiell sjukdagpenning

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag är beloppet av den partiella sjukdagpenningen alltid hälften av beloppet av den sjukdagpenning som omedelbart föregår den partiella sjukdagpenningen eller hälften av beloppet av den sjukdagpenning som den försäkrade hade haft rätt till när rätten till partiell sjukdagpenning började. I beloppet av sjukdagpenningen beaktas dock inte sådana i 12 kap. avsedda förmåner som är primära i förhållande till sjukdagpenningen. Beloppet av den partiella sjukdagpenningen är alltid minst hälften av beloppet av sjukdagpenningens minimibelopp i enlighet med 10 §, om arbetsförmågan till följd av sjukdom har varat i minst 55 dagar utan avbrott.

15 §

Beloppet av dagpenning vid smittsam sjukdom

Dagpenningen vid smittsam sjukdom fastställs på basis av den lön som den försäkrade skulle ha fått i sitt anställnings- eller tjänsteförhållande om inte han eller hon med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade förordnats att bli borta från sitt förvärvsarbete eller hållas isolerad eller i karantän. Beloppet av dagpenningen är en tjugofemtedel av månadsinkomsten. Om det inte läggs fram tillförlitliga uppgifter om beloppet av inkomstbortfallet, fastställs dagpenningen vid smittsam sjukdom på basis av den lön som den försäkrade fick omedelbart innan han eller hon förordnades att bli borta från sitt förvärvsarbete.

Företagares dagpenning vid smittsam sjukdom är en trehundredel av den årsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare och som gällde när förmånen började.

Till försäkrade som under den tid de har förordnats att bli borta från sitt arbete utför

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

annat arbete betalas dagpenning vid smittsam sjukdom endast till ett belopp som motsvarar inkomstbortfallet.

12 kap.

12 kap.

Dagpenningförmånernas förhållande till andra förmåner

Dagpenningförmånernas förhållande till andra förmåner

4 §

4 §

Sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna

Sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och lagstadgade förmåner som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga

Delinvalidpensionen dras inte av från sjukdagpenningen, om en försäkrad får delinvalidpension enligt 1 mom. eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension, och rätten till delinvalidpension eller omedelbart föregående invalidpension har uppkommit före ingången av det kalenderår till vilket den arbetsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen hänförs. Delinvalidpension eller annan än full invalidpension dras inte heller av från sjukdagpenningen, om arbetsinkomst enligt 11 kap. 4 § används som grund för fastställandet av sjukdagpenning och denna arbetsinkomst i sin helhet härstammar från den tid under vilken den försäkrade erhållit delinvalidpension eller föregående full invalidpension. I annat fall dras delinvalidpensionen av från sjukdagpenningen.

Om en försäkrad får delinvalidpension enligt 1 mom. eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt 11 kap. 5 § som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga och förmånen eller ersättningen i fråga inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 6 § 5 mom., dras förmånen eller ersättningen inte av från sjukdagpenningen. I annat fall dras delinvalidpensionen eller den ersättning för inkomstbortfall som betalats på grund av annan än full arbetsförmåga av från sjukdagpenningen.

9 §

9 §

Specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner

Specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner

Från specialvårdspenning ska de andra

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förmåner enligt 2 § som betalas för samma tid dras av.

Vad som i 4 § 2 mom. föreskrivs om sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna och lagstadgade förmåner som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga tillämpas på motsvarande sätt på specialvårdspenningen.

14 kap.

14 kap.

Ersättning för semesterkostnader och ersättning för kostnader för familjeledighet som orsakas av föräldraskap

Ersättning för semesterkostnader och ersättning för kostnader för familjeledighet som orsakas av föräldraskap

3 §

3 §

Beloppet av ersättning för semesterkostnader

Beloppet av ersättning för semesterkostnader

Till arbetsgivaren betalas ersättning för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in för en tid som avses i 1 §, förutsatt att antalet föräldradagpenningss dagar uppgått till minst 14 under kalendermånaden.

Till arbetsgivaren betalas ersättning för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in för en tid som avses i 1 §, förutsatt att antalet föräldradagpenningss dagar har uppgått till minst 14 under kalendermånaden.

Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad. Grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av den årsarbetsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens dagpenning under den tid för vilken semester intjänats. *Om den försäkrades föräldradagpenning har fastställts med stöd av 11 kap. 6 §, är grunden för den ersättning som betalas per dag en tredjedel av den årsarbetsinkomst som annars skulle ha utgjort grund för den försäkrades dagpenning. Grunden för ersättningen höjs med en koefficient vars storlek är 1,26.*

Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad. Grunden för den ersättning som betalas per dag är en tredjedel av *den årsinkomst som utgjort grund för arbetstagarens dagpenning* under den tid för vilken semester tjänats in. Grunden för ersättningen höjs med en koefficient vars storlek är 1,21.

I ersättning för semesterkostnader betalas likväl inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning, förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,26.

I ersättning för semesterkostnader betalas likväl inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning, förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,21.

17 kap.

17 kap.

Ändringssökande

Ändringssökande

3 a §

3 a §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån eller ersättning

Om den som får dagpenningsförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som med stöd av 8 kap. 6 §, 11 kap. 8 eller 10 § eller 12 kap. 1—5 eller 9—11 § ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

Om den som får dagpenningsförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som med stöd av 8 kap. 6 §, 11 kap. 11 eller 12 § eller 12 kap. 1—5 eller 9—11 § ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

18 kap.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

9§

9 §

De försäkrades finansieringsandel

De försäkrades finansieringsandel

Med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras 55,1 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäringen som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom.

Med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras 33 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäringen som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom.

10 §

10 §

Statens finansieringsandel

Statens finansieringsandel

Av statens medel finansieras 44,9 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäringen som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom. Av statens medel finansieras också de sjukvårdskostnader som avses i 8 § 1 mom. 5 punkten till den del de inte kan täckas med kostnadsersättningar som erhållits från utlandet på grundval av sjukvårdsförmåner som beviljats i Finland.

Av statens medel finansieras 67 procent av det sammanlagda beloppet av de utgifter för sjukvårdsförsäringen som avses i 8 § 1 mom. 1—4 punkten samt 2 och 3 mom. Av statens medel finansieras också de sjukvårdskostnader som avses i 8 § 1 mom. 5 punkten till den del de inte kan täckas med kostnadsersättningar som erhållits från utlandet på basis av sjukvårdsförmåner som beviljats i Finland.

12 §

12 §

Arbetsgivarnas samt löntagarnas och företagarnas finansieringsandel

Arbetsgivarnas samt löntagarnas och företagarnas finansieringsandel

Gällande lydelse

Med intäkterna av sjukförsäkringsavgiften som betalas av arbetsgivarna samt med intäkterna av sjukförsäkringens dagpenningsskatt som uppbärs på basis av löne- och arbetsinkomsten finansieras de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 11 § minskade med de utgifter som enligt 13 § skall finansieras med statens andel och företagares tilläggsfinansieringsandel.

När lagen träder i kraft finansieras 73 procent av de utgifter som avses i 1 mom. med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och 27 procent med sjukförsäkringens dagpenningsskatt.

13 §

Statens finansieringsandel och företagares tilläggsfinansieringsandel

Av statens medel finansieras

1) de utgifter som orsakas av betalningen av sådan dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt 11 § 1 mom. 1 punkten som uppgår högst till det minimibelopp som avses i 11 kap. 7 § eller, då det är fråga om sådan rehabiliteringspenning som avses i 35 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, högst till det minimibelopp som avses i den sistnämnda paragrafen; av statens medel finansieras dock inte sådan sjukdagpenning eller rehabiliteringspenning som uppgår högst till minimibeloppet på grund av samordning enligt 12 kap. i denna lag eller enligt 36 § 1 mom. eller 37 eller 39 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller sådan dagpenning vars belopp har bestämts på grundval av 11 kap. 6 § i denna lag och som uppgår till minst det minimibelopp som avses i 11 kap. 7 §,

2) de utgifter som orsakas av ersättning till företagare och andra som utför eget arbete för sjukvård och annan hälsovård som avses i 13 kap. 2 § 2 mom.,

3) 0,1 procent av de utgifter som orsakas av sådan föräldradagpenning enligt denna lag som betalas till något annat belopp än vad som avses i 1 punkten, och

4) de utgifter som avses i 11 § 1 mom. 4 punkten.

Föreslagen lydelse

Med intäkterna av sjukförsäkringsavgiften som betalas av arbetsgivarna samt med intäkterna av sjukförsäkringens dagpenningsskatt som tas ut på basis av löne- och företaginkomsten finansieras de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som avses i 11 § minskade med de utgifter som enligt 13 § ska finansieras med statens andel och företagares tilläggsfinansieringsandel.

13 §

Statens finansieringsandel och företagares tilläggsfinansieringsandel

Om beloppet av en dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten beräknad på basis av årsinkomsten enligt 11 kap. 2 § 1 mom. blir mindre än dagpenningförmånens minimibelopp enligt 11 kap. 10 §, finansieras av statens medel den andel av utgifterna för minimibeloppet av dagpenningförmånen eller rehabiliteringspenningen som överstiger beloppet av den dagpenningförmån eller rehabiliteringspenning som beräknas på basis av årsinkomsten.

Om rehabiliteringsförmånen enligt 35 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner blir mindre än rehabiliteringspenningens minimibelopp enligt den paragrafen, finansieras av statens medel den andel av utgifterna för minimibeloppet av rehabiliteringspenningen som överstiger beloppet av den rehabiliteringspenning som beräknas på basis av årsinkomsten.

Dessutom finansierar staten 5 procent av de utgifter för dagpenningförmånen och rehabiliteringspenningen som annars ska finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och den försäkrades dagpenningsskatt.

Om sjukdagpenningens belopp minskas på grund av samordning enligt 12 kap. eller rehabiliteringspenningen minskas på grund av samordning enligt 36 § 1 mom., 37 § el-

Gällande lydelse

Utgifter som orsakas av sjukdagpenning som betalas med stöd av 8 kap. 10 § finansieras med intäkterna av den premie som tas ut på grundval av arbetsinkomst som avses i lagen om pension för företagare (*företagares tilläggsfinansieringsandel*). Företagares tilläggsfinansieringsandel tas utöver dagpenningens premien ut hos försäkrade som har en gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningens premie

Sjukförsäkringens dagpenningens premie fastställs utifrån den försäkrades skattepliktiga löneinkomst och arbetsinkomst, om inte något annat bestäms i denna lag.

Den lön som avses i 11 kap. 2 § 3—5 mom. är sådan löneinkomst som utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningens premie.

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens dagpenningens premie för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

1) en beskattningssammanslutnings eller näringsammanslutnings delägarers eller dennes familjemedlems lön från sammanslutningen,

2) en familjemedlems eller en dödsbodelägarers lön av företagsverksamhet eller jordbruk,

Föreslagen lydelse

ler 39 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, medför denna minskning i första hand att den andel som finansieras med försäkringsavgifter eller försäkringspremier minskar.

Av statens medel finansieras också

1) *de utgifter som orsakas av ersättning till företagare och andra som utför eget arbete för sådan sjukvård och annan hälsovård som avses i 13 kap. 2 § 2 mom., och*

2) *de utgifter som avses i 11 § 1 mom. 4 punkten.*

Utgifter som orsakas av sjukdagpenning som betalas med stöd av 8 kap. 10 § finansieras med intäkterna av den premie som tas ut på basis av arbetsinkomst som avses i lagen om pension för företagare (*företagares tilläggsfinansieringsandel*). Företagares tilläggsfinansieringsandel tas utöver dagpenningens premien ut hos försäkrade som har en gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningens premie

Sjukförsäkringens dagpenningens premie fastställs utifrån den försäkrades skattepliktiga löneinkomst och *företagarinkomst*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Den lön som avses i 11 kap. 3 § 2—5 mom. är sådan löneinkomst som utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningens premie och den arbetsinkomst som avses i 11 kap. 4 § 1 mom. är sådan *företagarinkomst* som utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningens premie.

Dagpenningens premie tas inte ut om det sammanlagda beloppet av den årliga löne- och företagarinkomsten understiger 14 000 euro. Inkomstgränsen justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränsen i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

Gällande lydelse

3) lön från ett aktiebolag eller något annat bolag i fråga om en sådan arbetstagare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga,

4) arbetsersättning från eget företag,

5) förvärvsinkomstandelen av näringsverksamhet eller jordbruk,

6) förvärvsinkomstandelen för en beskattningssammanslutnings eller näringsammanslutnings delägare,

7) förvärvsinkomsten av renskötsel,

8) värdet av leveransarbete, och

9) stipendium.

Om den försäkrade är befriad från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller om den försäkrade inte enligt nämnda lagar är skyldig att teckna försäkring, fastställs sjukförsäkringens dagpenningspremie för honom eller henne utifrån den arbetsinkomst som avses i 3 mom. 1—9 punkten och den löneinkomst som inte ingår i denna arbetsinkomst.

20 §

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie utgör vid lagens ikraftträdande 1,33 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och av de andra grunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §.

Om en försäkrad får annan än i 15—18 § avsedd förvärvsinkomst, uppbärs hos honom eller henne, utöver vad som bestäms i 1 mom. och i 23 §, som sjukförsäkringens sjukvårdspremie 0,17 procent av denna inkomst.

Den premie som avses i 2 mom. räknas på basis av skillnaden mellan grunden för sjukvårdspremien och grunden för dagpenningspremien. Om grunden för dagpenningspremien är större än grunden för sjukvårdspremien, uppbärs inte sådan premie som avses i 2 mom.

Föreslagen lydelse

20 §

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie fastställs så att med intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut hos de försäkrade finansieras den finansieringsandel som avses i 9 §.

Sjukvårdspremien tas ut på den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och på de andra grunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §.

Om en försäkrad får annan än i 15—18 § avsedd förvärvsinkomst, tas hos honom eller henne, utöver vad som föreskrivs i 1 mom. och i 23 §, som sjukförsäkringens sjukvårdspremie ut 0,97 procent av denna inkomst. Premien tas dock inte ut på de inkomster som avses i 14 § 2 mom.

Den premie som avses i 3 mom. beräknas på basis av skillnaden mellan grunden för sjukvårdspremien och grunden för dagpenningspremien. Om grunden för dagpenningspremien är större än grunden för sjukvårdspremien, tas den premie som avses i 3 mom. inte ut.

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Sjukförsäkringens dagpenningspremie

Sjukförsäkringens dagpenningspremie utgör vid lagens ikraftträdande 0,77 procent av löneinkomsten, arbetsinkomsten och de andra grunder för dagpenningspremien som avses i 15—18 §.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. är företagares tilläggsfinansieringsandel vid lagens ikraftträdande 0,25 procent av arbetsinkomsten enligt en sådan gällande försäkring som avses i lagen om pension för företagare.

22 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift utgör vid lagens ikraftträdande 2,06 procent av den lön som avses i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

23 §

Justering av sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie utfärdas årligen före den 23 november genom förordning av statsrådet. Om premien emellertid understiger 1,18 procent eller överstiger 1,48 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och

21 §

Sjukförsäkringens dagpenningspremie

Sjukförsäkringens dagpenningspremie fastställs för 2020 så att med intäkterna av den finansieras 48 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkringen som avses i 12 § minskade med ersättningen för kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap.

22 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift fastställs för 2020 så att med intäkterna av den finansieras kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap samt 52 procent av de utgifter för arbetsinkomstförsäkringen som avses i 12 § minskade med ersättningen för kostnaderna för familjeledighet som orsakas av föräldraskap.

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tas ut på den lön som avses i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016).

23 §

Justering av sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie utfärdas årligen före den 23 november genom förordning av statsrådet. Om premien emellertid understiger 0,45 procent eller överstiger 0,75 procent av den förvärvsinkomst som beskattas vid kommunalbeskattningen och

Gällande lydelse

av de andra grunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §, ska bestämmelser om premieprocentsatsen utfärdas genom lag.

24 §

Justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsspremie och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift justeras årligen så att intäkterna av premierna och avgifterna samt statens finansieringsandel täcker de utgifter för arbetsinkomstförsäkringen som avses i 11 §. *Efter det första året* beaktas ändringarna i utgifterna så att de ändringar som behöver göras i premierna och avgifterna efter det att statens finansieringsandel dragits av fördelas jämnt mellan dagpenningsspremierna och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Premieprocentsatsen och avgiftsprocentsatsen justeras med två decimalers noggrannhet.

24 a §

Justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie och sjukvårdspremie samt justering av dagpenningsspremierna, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringens sjukvårdspremie 2017—2019 och från och med år 2020

Med avvikelse från vad som i 24 § 1 mom. föreskrivs om justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie, tas ingen dagpenningsspremie ut om det sammanlagda beloppet av den årliga löne- och arbetsinkomsten understiger 14 000 euro.

Med avvikelse från vad som i 24 § 1 mom. föreskrivs om justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, sänks avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift med 0,94 procentenheter 2017, med 1,00 procentenheter 2018, med 1,04 procenten-

Föreslagen lydelse

av de andra grunder för sjukvårdspremien som avses i 14 och 16—19 §, ska bestämmelser om premieprocentsatsen utfärdas genom lag.

24 §

Justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsspremie och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift justeras årligen så att intäkterna av premierna och avgifterna samt statens finansieringsandel täcker de utgifter för arbetsinkomstförsäkringen som avses i 11 §. Ändringarna i utgifterna finansieras så att de ändringar som behöver göras i premierna och avgifterna efter det att statens finansieringsandel dragits av fördelas jämnt mellan dagpenningsspremierna och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Premieprocentsatsen och avgiftsprocentsatsen justeras med två decimalers noggrannhet.

24 a §

Justering av sjukförsäkringens dagpenningsspremie och sjukvårdspremie samt justering av dagpenningsspremierna, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och sjukförsäkringens sjukvårdspremie 2017—2019 och från och med år 2020

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

heter 2019 och med 0,58 procentenheter från och med 2020.

Utöver vad som i 13 § 1 mom. 3 punkten föreskrivs om statens finansieringsandel finansieras av statens medel 3,3 procent av utgifterna för annan föräldradagpenning enligt denna lag än sådan som betalas till ett belopp som avses i 1 mom. 1 punkten i den nämnda paragrafen.

Det belopp som motsvarar sänkningen av premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsskatt och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift beaktas, minskat med det belopp som avses i 3 mom., i grunden för dagpenningsskatten enligt 24 § 1 mom., och dagpenningsskatten höjs på motsvarande sätt. Om den i 1 mom. i denna paragraf avsedda inkomstgränsen för dagpenningsskatten överskrider, tas dagpenningsskatt ut också för den del av inkomsten som underskrider gränsen.

Det belopp som motsvarar sänkningen av premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsskatt och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift beaktas som en höjning av statens i 10 § avsedda finansieringsandel av sjukvårdsförsäkring.

Det belopp som motsvarar sänkningen av premieprocentsatsen för sjukförsäkringens dagpenningsskatt och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift beaktas, minskat med det belopp som avses i 3 mom., i grunden för sjukvårdsskatten enligt 20 § 1 mom., och sjukvårdsskatten sänks på motsvarande sätt. Detta moment tillämpas endast på förvärvsinkomst som nämns i 15—18 §.

Trots vad som föreskrivs i 23 § 2 mom. får bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdsskatt utfärdas genom förordning av statsrådet, om underskridandet beror på en sänkning av premieprocentsatsen i enlighet med 1 och 2 mom. i denna paragraf.

Den inkomstgräns som anges i 1 mom. i denna paragraf justeras kalenderårsvis med lönekoeficienten enligt 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. I samband med justeringen avrundas inkomstgränsen neråt till närmaste hela eurobelopp.

Gällande lydelse

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

3 §

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

Folkpensionsanstalten har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter årligen och senast före utgången av varje kalenderår få uppgifter av Skatteförvaltningen om varje skattskyldigs inkomst enligt 11 kap. 2 § som har fastställts vid beskattningen för det föregående kalenderåret samt övriga sådana uppgifter i Skatteförvaltningens besittning som är nödvändiga för fastställande av arbetsinkomsten samt om utgifter för inkomstens förvärvande enligt 11 kap. 5 §.

Föreslagen lydelse

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

3 §

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

(1 mom. upphävs)

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 18 kap. 9, 10, 12, 13, 15, 20—22 §
och 23 § 2 mom. samt 24 § 1 mom. träder
dock i kraft och 24 a § upphävs redan den
1 november 2019. Om arbetsförmågan el-
ler rätten till förmån börjat före ikraftträ-
dandet av denna lag, tillämpas de bestäm-
melser som gällde vid ikraftträdandet på
dagpenningförmånen.*

*Både vid beräkningen av statens slutliga
finansieringsandelar för 2019 och de ande-
lar som finansieras med försäkringsavgifter
och försäkringspremier och vid upprättan-
det av Folkpensionsanstaltens bokslut för
2019 tillämpas de bestämmelser i 18 kap.
som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.*

*Om arbetsförmågan eller rätten till för-
mån börjar i januari 2020, beaktas årsin-
komsterna enligt 11 kap. 2 § för de 12 ka-
lendermånader som omedelbart föregått ar-
betsförmågan eller rätten till förmån.*

*De bestämmelser i 11 kap. 4 § 6 och 7
mom. som gällde vid ikraftträdandet av
denna lag tillämpas trots att rätten till för-
äldradagpenning börjar efter det att denna
lag har trätt i kraft.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Om en arbetstagares rätt till föräldradagpenning har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på semesterkostnadernas belopp 14 kap. 3 § som gällde vid ikraftträdandet.

Lagens 14 kap. 3 § tillämpas om arbetstagarens rätt till föräldradagpenning har börjat efter ikraftträdandet av denna lag.

De penningbelopp som anges i 7 kap. 1 § och 11 kap. 1 § i denna lag motsvarar värdet år 2010 för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

Penningbeloppet i 18 kap. 15 § 3 mom. i denna lag motsvarar värdet år 2017 för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag tillämpas på sjukförsäkringens sjukvårdspremie som tas ut för 2020 eller senare.

Denna lag tillämpas på sjukförsäkringens dagpenningspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som grundar sig på lön som betalas 2020 eller senare och företagarinkomst som fastställts 2020 eller senare.

2.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 33 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1200/2009, och *ändras* 32, 37 och 38 §, av dem 37 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1137/2017 och 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 92/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

32 §

Rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenningens belopp

Rehabiliteringspenningen uppgår till minst beloppet av den dagpenning som rehabiliteringsklienten enligt sjukförsäkringslagen hade varit berättigad till om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen när rehabiliteringen började.

Rehabiliteringspenningen uppgår till minst beloppet av den sjukdagpenning som rehabiliteringsklienten enligt sjukförsäkringslagen hade varit berättigad till om han eller hon hade blivit arbetsoförmögen när rehabiliteringen började.

För yrkesinriktad rehabilitering utgör rehabiliteringspenningen per dag emellertid 75 procent av en tredjededel av den arbetsinkomst som avses i 11 kap. 2—4 § i sjukförsäkringslagen.

För yrkesinriktad rehabilitering utgör rehabiliteringspenningen per dag emellertid 75 procent av en tredjededel av den *årsinkomst som avses i 11 kap. 2 §* i sjukförsäkringslagen.

Rehabiliteringspenningen uppgår alltid till minst dagpenningens belopp enligt 11 kap. 7 § i sjukförsäkringslagen.

Rehabiliteringspenningen uppgår alltid till minst dagpenningens belopp enligt 11 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen.

33 §

33 §

Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner

Rehabiliteringspenningens belopp på basis av tidigare förmåner

Om en rehabiliteringsklient under fyra månader innan rehabiliteringspenning börjar betalas ut har fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller studiepenning enligt lagen om studie-stöd (65/1994), ska rehabiliteringspenning som uppgår till minst det eurobelopp som avses i 11 kap. 6 § 1 och 2 mom. i sjukförsäkringslagen ökat med tio procent betalas när rehabiliteringen börjar. Om rehabilite-

(upphävs)

Gällande lydelse

ringsklienten under de föregående fyra månaderna har fått flera sådana förmåner som nämns ovan, ska rehabiliteringspenningen beräknas på det största av förmånsbeloppen.

Om en rehabiliteringsklient under sex månader före rehabiliteringens början har fått rehabiliteringspenning enligt denna lag eller arbetspensionslagarna, uppgår rehabiliteringspenningen till minst den tidigare rehabiliteringspenningens belopp. Härvid beaktas emellertid inte den förhöjning på tio procent som avses i 1 mom. och inte heller den 33 procents förhöjning som följer av arbetspensionslagarna.

37 §

Partiell samordning av inkomster

Om en rehabiliteringsklient under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under praktik i samband därmed har regelbundna arbetsinkomster, ska dessa inkomster dras av från den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid, till den del de överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som fastställs i enlighet med 32 § 3 mom. multiplicerat med tjugofem. Vid samordningen ska inkomsterna terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas.

Rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning som enligt 47 § betalas till arbetsgivaren skall inte samordnas enligt 1 mom.

38 §

Föreslagen lydelse

37 §

Partiell samordning av inkomster

Om en rehabiliteringsklient under utbildning som ordnats som yrkesinriktad rehabilitering eller under praktik i samband därmed har *löne- eller företagarinkomster*, ska *dessa inkomster* dras av från den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid, till den del de överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som fastställs i enlighet med 32 § 3 mom. multiplicerat med tjugofem. Vid samordningen ska *löneinkosterna enligt betalningsdagen* terminsvis hänföras till den tid för vilken rehabiliteringspenning beviljas.

Rehabiliteringspenning för unga eller rehabiliteringspenning som enligt 47 § betalas till arbetsgivaren ska inte samordnas enligt 1 mom.

Om rehabiliteringsklientens inkomster som avses i 1 mom. och som ska samordnas med rehabiliteringspenningen ändras efter det att beslutet har meddelats, kan Folkpensionsanstalten utan parts samtycke eller undanröjande av beslutet avgöra ärendet på nytt efter att ha hört parten.

38 §

Gällande lydelse

Betalning utan samordning

Från rehabiliteringspenningen dras inte av följande förmåner som rehabiliteringsklienten får:

1) deltidspension, *delinvalidpension enligt 35 § i lagen om pension för arbetstagare eller någon annan motsvarande pension än full invalidpension, om rätten till pensionen har börjat före ingången av det kalenderår till vilket de arbetsinkomster hänförs som ligger till grund för rehabiliteringspenningen enligt 32 § i denna lag,*

2) sjukpension enligt 12 § 4 mom. i folkpensionslagen och garantipension som betalas utöver den,

3) föräldradagpenning enligt 11 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen,

4) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna.

Från rehabiliteringspenningen dras inte heller av sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas med stöd av patientskadlagen (585/1986).

Om deltidspension som nämns i 1 mom. I punkten har börjat betalas ut under det skatteår till vilket de arbetsinkomster hänförs som skulle ligga till grund för rehabiliteringspenningen enligt 32 §, kan rehabiliteringspenningen fastställas på basis av de arbetsinkomster som den försäkrade har lagt fram för det fulla kalenderår som följer efter att deltidspensionen har börjat betalas ut. Deltidspension dras inte av från rehabiliteringspenning som fastställts på detta sätt.

Föreslagen lydelse

Betalning utan samordning

Från rehabiliteringspenningen dras inte av följande förmåner som rehabiliteringsklienten får:

1) deltidspension,

2) sjukpension enligt 12 § 4 mom. i folkpensionslagen och garantipension som betalas utöver den,

3) föräldradagpenning enligt 11 kap. 11 och 12 § i sjukförsäkringslagen,

4) partiell förtida ålderspension enligt arbetspensionslagarna.

Från rehabiliteringspenningen dras inte heller av sådan ersättning för inkomstbortfall som betalas med stöd av patientskadlagen (585/1986).

Om en försäkrad får delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension eller sådan ersättning för inkomstbortfall enligt 11 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen som betalas på grund av annan än full arbetsförmåga och förmånen eller ersättningen när rehabiliteringspenning beviljades inte har beaktats i årsinkomsten med stöd av 11 kap. 5 § 2 mom. eller 11 kap. 6 § 5 mom. i sjukförsäkringslagen, dras förmånen eller ersättningen inte av från rehabiliteringspenningen.

—————
Denna lag träder i kraft den

20

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

. Lagen tillämpas om rehabiliteringen börjar den 1 januari 2020 eller senare. Lagens 37 § 3 mom. tillämpas dock från och med ikraftträdandet av lagen oberoende av när rehabiliteringen har börjat.

3.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016) 4 § 2 mom. och 5 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

4 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivaren är dock inte skyldig att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

1) för tiden före den månad som följer på den kalendermånad då arbetstagaren fyller 16 år,

2) efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 68 år,

3) om beloppet av de betalningar som en fysisk person eller ett dödsbo har gjort till samma mottagare och som inte hänför sig till näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som betalaren bedriver är ringa,

4) om en enskild tillfällig betalning är ringa.

Arbetsgivaren är dock inte skyldig att betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

1) för tiden före den månad som följer på den kalendermånad då arbetstagaren fyller 16 år,

2) efter den kalendermånad då arbetstagaren fyller 68 år,

3) om beloppet av de betalningar som en fysisk person eller ett dödsbo har gjort till samma mottagare och som inte hänför sig till näringsverksamhet eller annan förvärvsverksamhet som betalaren bedriver är ringa,

4) om en enskild tillfällig betalning är ringa,

5) för sådan lön enligt 13 § i lagen om förskottsuppbörd som betalas till företagare som avses i 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lantbruksföretagare som avses i 3—5 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) för det arbete som dessa företagare utfört, om de inte är försäkringsskyldiga i enlighet med

RP 296/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

5 §

5 §

Grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Grunden för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Som lön betraktas inte de poster som nämns i 11 kap. 2 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen.

Som lön betraktas inte de poster som nämns i 11 kap. 3 § 3 mom. i sjukförsäkringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .